

XARXA DE MUSEUS LOCALS

Resum d'activitats 2017

1. Introducció	pàg. 3
2. Programes	pàg. 5
3. Despeses	pàg. 33
4. Relació de museus adherits a la XML	pàg. 36
5. Annexos	
5.1 Exposicions itinerants	pàg. 42
5.2 Préstec d'equips	pàg. 50
5.3 Anuncis	pàg. 58
5.4 Redaccionals museus	pàg. 64
5.5 Recull de premsa	pàg. 97

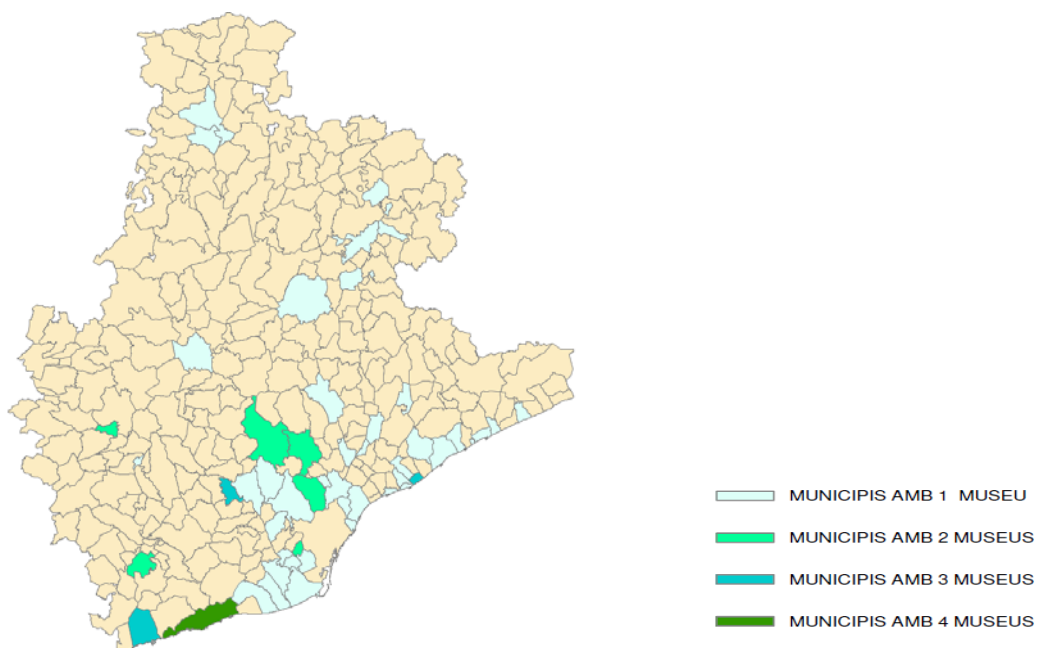
1.- INTRODUCCIÓ

La Xarxa de Museus Locals va ser constituïda l'any 2001, continuant l'experiència de la Comissió de Cooperació de Museus Locals, creada l'any 1989 a partir del nucli organitzador de les I i II Jornades de Museus (1988), formada pels museus de l'Hospitalet, Granollers, Mataró i Gavà, i la Diputació de Barcelona.

En el moment de la seva transformació en Xarxa de Museus agrupava 37 museus pertanyents a 29 municipis. Setze anys després, en formen part 67 museus de 52 municipis, amb un total de 166 equipaments i extensions obertes al públic.

Xarxa de Museus Locals

Municipis adherits: 52

Els museus locals que formen part de la Xarxa són molt diversos, amb col·leccions, instal·lacions, mitjans econòmics i humans molt variats. Aquesta heterogeneïtat ha obligat a definir polítiques de cooperació i de suport adequades a diferents nivells de necessitats

La mecànica de treball de la Xarxa es basa en el debat conjunt de problemes i de necessitats, a partir del qual el conjunt dels membres proposa les iniciatives de treball, els programes i els serveis comuns. La Diputació hi dóna un important suport tècnic i econòmic. El coneixement de la situació actual dels museus de la Xarxa es fonamenta en l'enquesta anual que ajuda a obtenir indicadors i concretar programes i línies d'actuació.

Durant l'any 2017 s'han realitzat dues reunions del Plenari. La primera va tenir lloc el 2 de març a la Fundació Abelló de Mollet del Vallès, i la segona el 13 de juliol al Museu de Cardedeu.

El 8 de maig, al recinte de l'Escola Industrial, es va reunir la Comissió de Seguiment de la Xarxa de Museus Locals, juntament amb la Comissió Tècnica de Formació, per reflexionar sobre els conceptes de treball en xarxa i cooperació, de cara a preparar la XXX Jornada de Museus Locals. La Comissió Tècnica de Formació es va reunir el 17 d'octubre.

Els serveis que s'han posat a l'abast dels ajuntaments adherits a la Xarxa de Museus l'any 2017 han estat els següents:

- Servei de documentació de col·leccions.
- Servei de conservació i restauració.
- Central de préstec d'equipament tècnic.
- Central de compres conjuntes.
- Servei d'assessorament i estudis.
- Servei de formació i reciclatge.
- Servei de producció d'exposicions i gestió itineràncies.
- Servei de difusió i comunicació (*Web Museu més gran...*, publicitat conjunta, Agenda d'activitats *El museu més gran...*, *Xarxes socials*).

Per últim, des de l'Oficina de Patrimoni Cultural s'ha continuat treballant amb els museus i equipaments de la demarcació de Barcelona, sumant esforços per conservar el patrimoni i apropar-lo a la societat.

2.- PROGRAMES

PROGRAMA DE DOCUMENTACIÓ

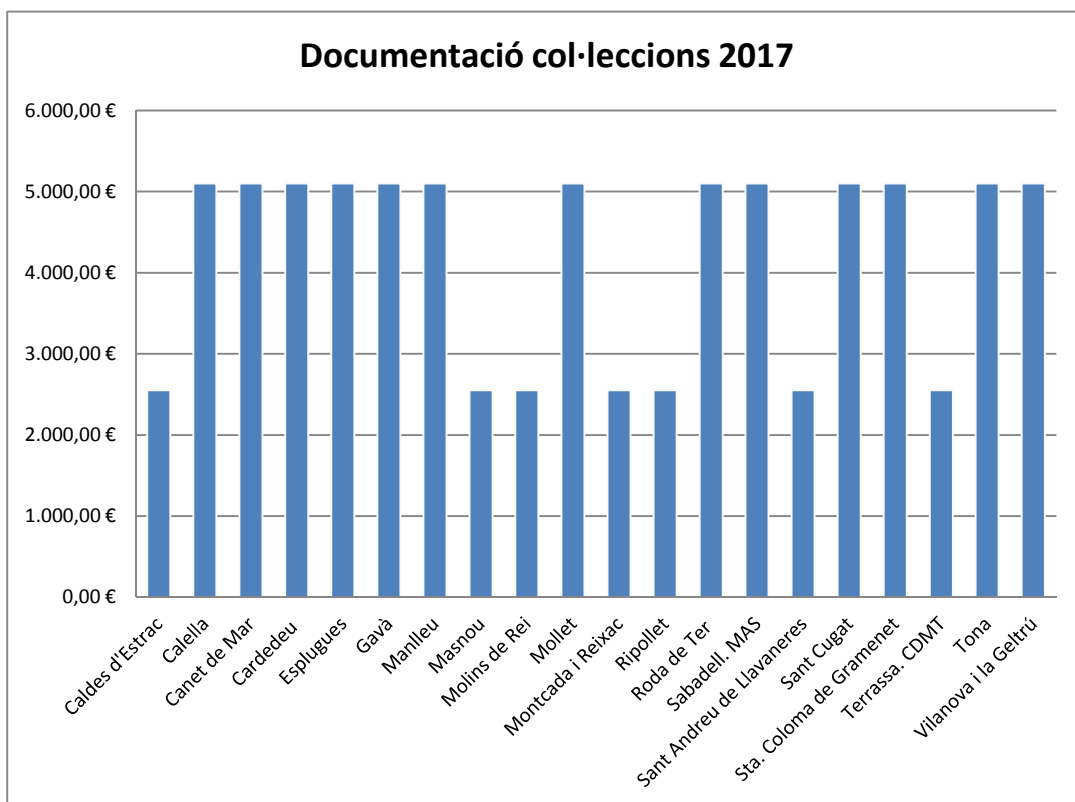
Suport a la documentació dels fons dels museus

L'objectiu del programa és donar suport a la documentació dels fons dels museus de la Xarxa de Museus Locals. Atès la gran quantitat de museus que sol·liciten anualment participar en aquest programa i davant l'impossibilitat de poder atendre totes les sol·licituds, s'ha establert un pla d'actuació biennal en el que d'entrada es prioritzen els museus que no han rebut suport l'any anterior. Aquest criteri de participació cada dos anys, juntament amb la informació rebuda per part dels museus sobre l'estat de la documentació del fons i les dades que es recullen al respecte en les enquestes anuals han servit de paràmetres per a la selecció dels museus en els que s'ha d'intervenir.

Durant l'any 2017 s'han realitzat 20 actuacions de suport a la documentació dels fons en 20 museus de la XML mitjançant la contractació de documentalistes especialitzats. En línies generals, el suport per a la documentació dels fons de la XML ha estat destinat a tasques de revisió i ampliació de la documentació introduïda en el Museumplus, a la informatització de fitxes ja creades i a la creació i revisió dels Tesaurus. També s'han continuat inventariant i documentant nous objectes dels fons.

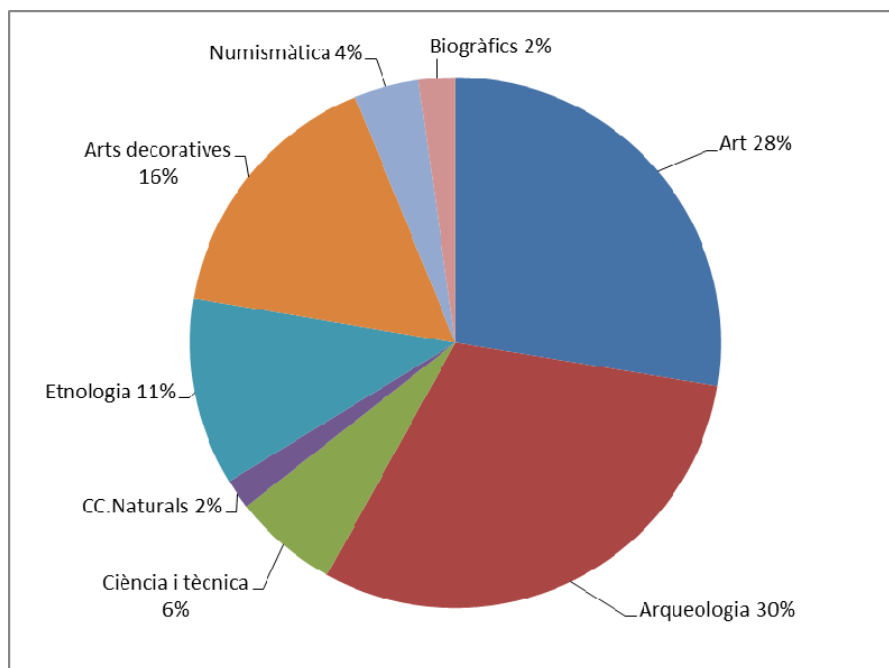
Per altra banda, en el 2017 també s'han finalitzat actuacions que s'havien iniciat a finals del 2016 en els següents museus: Premià de Dalt, Cornellà de Llobregat, Montmeló, Vilafranca del Penedès (Vinseum), Moià, Martorell i Cerdanyola del Vallès (MAC).

Museu	Import	Calendari	Documentalista
Caldes d'Estrac	2.550,00 €	setembre-desembre	Anna Maluquer
Calella	5.100,00 €	gener-març 2018	Artcare. s.l.
Canet de Mar	5.100,00 €	juny-setembre	Artcare. s. l.
Cardedeu	5.100,00 €	maig-novembre	Montse Palomar
Esplugues	5.100,00 €	octubre-novembre	Lourdes Cardona
Gavà	5.100,00 €	setembre-novembre	Conxita Ferrer
Manlleu	5.100,00 €	setembre-novembre	Marià Aguilar
Masnou	2.550,00 €	juliol-setembre	Antequem s. l.
Molins de Rei	2.550,00 €	maig-setembre	Kuanum. s. l.
Mollet del Vallès	5.100,00 €	setembre-octubre	Jorge Septiem
Montcada i Reixac	2.550,00 €	juny	Lourdes Cardona
Ripollet	2.550,00 €	novembre	Artcare. s. l.
Roda de Ter	5.100,00 €	novembre-febrer 2018	Albert Pratdesaba
Sabadell. (MAS)	5.100,00 €	juny-setembre	Sandra Vilchez
Sant Andreu de Llavaneres	2.550,00 €	setembre	Ibertur.s.l.
Sant Cugat del Vallès	5.100,00 €	abril-juny	Gestió Cultural
Sta. Coloma de Gramenet	5.100,00 €	setembre-octubre	Tea. s. l.
Terrassa (CDMT)	2.550,00 €	juny-juliol	Mercè López
Tona	5.100,00 €	agost-setembre	Carles Padrós
Vilanova i la Geltrú (VB)	5.100,00 €	octubre-novembre	Carne Camps
TOTAL	84.150,00 €		

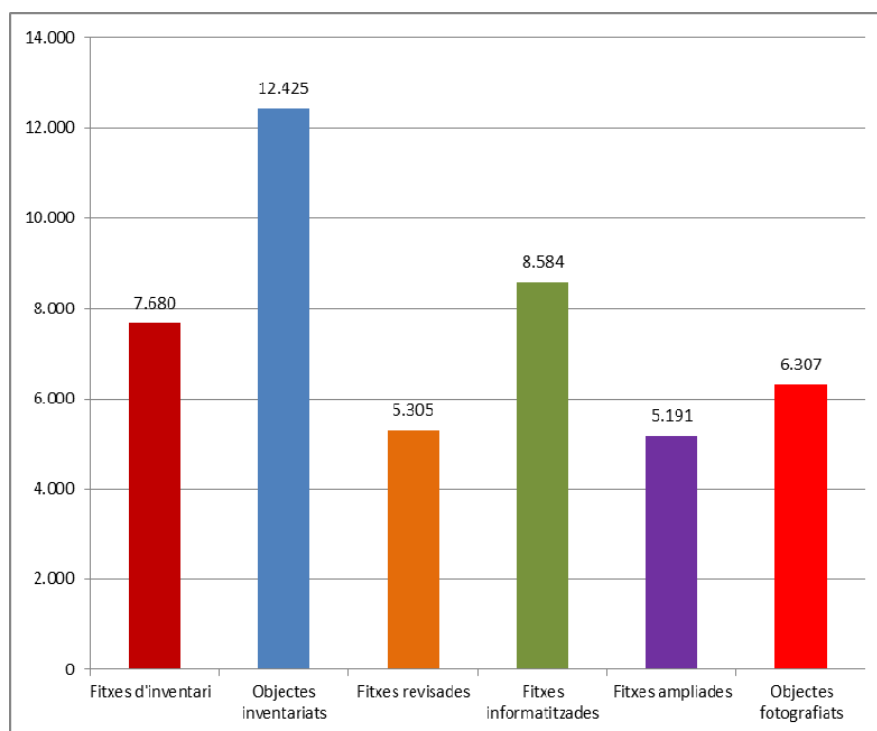
Museus que van documentar els seus fons l'any 2017

Font: OPC / any: 2017

Tipologia dels fons documentats

Font: OPC / any: 2017

Actuacions realitzades en documentació

Font: OPC / any: 2017

PROGRAMA DE CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

El programa de Conservació i Restauració té l'objectiu de contribuir a cobrir les necessitats dels museus de la Xarxa en l'àmbit de la conservació del patrimoni cultural tangible, a través d'actuacions d'assessorament, de restauració i de conservació preventiva.

Durant l'any 2017 s'ha continuat treballant en les línies ja consolidades en anys anteriors, la contractació de professionals externs i les intervencions al Laboratori de Conservació-Restauració de l'OPC, on s'ha incorporat aquest any l'especialitat de suport paper.

En les intervencions dutes a terme des del Laboratori de Conservació i Restauració de l'OPC han participat 18 museus i s'han restaurat un total de 29 obres.

Intervencions de Conservació-Restauració: intervenció en la segona fase a les pintures murals de la Casa Alegre de Sagrera del Museu de Terrassa i en el quadre de Els Segadors-Corpus de sang al museu d'Art de Sabadell.

Intervencions de Conservació-Restauroció: Restauroció de les làmines de moda del Fons de Lluís Tolosa del Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa (CDMT)

S'ha participat en l'elaboració de textos, el guió i el muntatge de l'exposició *Coincidències Insòlites. Viladomat i la tècnica*, produïda per l'OPC amb els museus de Manresa, Premià de Dalt i Mataró. També s'ha col·laborat en l'assessorament sobre la conservació dels objectes per a l'estudi climàtic del Museu Biblioteca Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú, en col·laboració amb l'Àrea de Territori i Sostenibilitat de la Diputació de Barcelona.

Restauroció in situ d'una taula de joier de pedra neolítica per confeccionar denes de variscita (Mines de Gavà, Museu de Gavà). Intervencions en el laboratori: Restauroció un plafó de mosaic modernista provinent del sostre de l'Hotel Espanya (Casa Museu Domènech i Montaner, Canet de Mar)

Intervencions de Conservació-Restauració: Extracció i restauració d'un plafó de rajoles del s.XVII-XVIII (Oficina d'Atenció Ciutadana Museu d'Arenys de Mar), Consolidació d'una falç de ferro d'època ibèrica (Museu de Tona).

Amb motiu de l'estudi analític i de la intervenció de restauració d'una obra del Museu Arxiu Tomàs Balvey de Cardedeu, s'ha participat en una Jornada tècnica conjuntament amb el Grup GRAPAC-CETEC Patrimoni de la UAB i la Universitat Politècnica de València, el dia 16 de juny de 2017.

Dins de la 13a. Conferència per la Conservació de Mosaics ICCM BCN'17, s'ha presentat un pòster sobre la conservació dels mosaics modernistes del museu de Canet de Mar.

Pel que fa referència a la contractació directa d'empreses i professionals de restauració, han participat **13 museus** i s'han programat **17 intervencions**.

Fons de diapositives en color sobre vidre de Carles Buïgas, Museu d'Art de Cerdanyola Intervenció conservativa del conjunt realitzada per Artcare S.L.; restauració de quatre diapositives realitzada per Corebarna

Durant el 2017 s'han realitzat intervencions de **conservació preventiva a 2 museus**.

Acció	Museus - objectes	Museus	Import	Calendari
Laboratori de Conservació i Restauració	18/29	Arenys de Mar, Argentona, Canet, Cardedeu, Folgueroles, Gavà, Martorell, Montcada, Montmeló, Premià de Dalt, Ripollet, Sabadell (MAS), Sant Joan Despí, Sta. Coloma de Gramenet, Terrassa (MdT i CDMT), Tona i Vilanova i la Geltrú.		Convocatòria del programa i termini de presentació sol·licituds museus: novembre de 2016. Període d'anàlisi i visites Laboratori OPC: novembre-desembre 2016 Proposta objectes a restaurar: 9 de desembre de 2016
Contractació restauradors	13/17	Caldes Estrac, Castellbisbal, Cerdanyola del Vallès (MAC-MH), Esplugues de Llobregat, Manlleu, Mataró, Martorell, Moià, Mollet del Vallès, Prat de Llobregat, Sant Cugat del Vallès, Vilanova i la Geltrú (CC)	34.351,40 €	Convocatòria del programa i termini de presentació sol·licituds museus: novembre-desembre de 2016 Convocatòria professionals febrer 2017. Formalització dels encàrrecs : març 2017
Intervencions conservatives	2/2	Cerdanyola (MAC) Sabadell (MHS)	2.601,50 €	Convocatòria del programa i termini de presentació sol·licituds museus: novembre-desembre de 2016 Convocatòria professionals febrer 2017. Formalització dels encàrrecs : març 2017
Adquisicions laboratori			6.040,25 €	Trípode, Carta color vídeo i Kaiser base reproducció, balança, microones, bullidor líquids, llum augment, càmera fotos, trípode, làmina de llum, campana humidificació, medidor, minimicroscopi.
Material fungible			4.892,55 €	
Comissió de Conservació		Mataró, Terrassa DCMT, Caldes d'Estrac, Sant Cugat, Sitges, Mollet Vilanova i la Geltrú.		
TOTAL			47.885,70 €	

PROGRAMA DE PRÉSTEC DE MATERIALS I D'ADQUISICIONS

L'objectiu d'aquest programa és cobrir determinades mancances de material i d'equipament museístic dels museus locals dotant-los de material i equips museístics, en concepte de préstec, així com donar suport per a l'adquisició de determinats equipaments especialitzats, tot afavorint les economies d'escala. Com en anys anteriors, s'han adquirit caixes normalitzades de conservació i aparells per al control ambiental.

Els aparells de control ambiental adquirits el 2017 han estat luxòmetres, termohigròmetres i ultraviolímetres; destinats a aquells museus que van respondre al qüestionari dient que estaven interessats a incorporar-los als seus equipaments.

L'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona ha assumit la totalitat del cost de l'adquisició dels aparells de control ambiental. Pel que fa a les caixes, el suport de la Diputació de Barcelona va ser del 25% i el 50% de l'import total de la comanda.

Les reserves de material d'ús compartit (vitriues, plafons, projectors, il·luminació...) s'han continuat formalitzant a través de la intranet de la Xarxa de Museus Locals. S'han adquirit per la central de préstec un humidificador i una vitrina de metacrilat.

Termohigròmetre

Luxímetre

canó projector

Vitrina

caixa

deshumidificador

Acció	Museu	Import	
Adquisició caixes	Manresa, Arenys de Mar, Sabadell (Mai MH), Sant Cugat del Vallès, Granollers, Viladecans, Cerdanyola (MAC), Manlleu, Igualada, Mataró, Badalona, l'Hospitalet, Canet de Mar; Tona, Molins de Rei, Vilanova i la Geltrú (V. Balaguer), Martorell, Vilassar de Dalt	4.139,19 €	1.031 caixes 562 tapes 83 palets Convocatòria: 30 abril/17 Comanda: maig Distribució: juny / juliol Empreses: Multiplàstic, Osona Industrial Plàstic
Material fungible		83,96 €	
Adquisicions Central Préstec		2.327,56 €	1 humidificador i 1 urna
Adquisició d'aparells de control ambiental	Argentona, Badalona, Caldes Estrac, Canet de Mar, Castellbisbal, Cerdanyola(MAC), Folgueroles, L'Hospitalet, Mataró, Premià de Dalt, Roda de Ter, Sabadell(MHS), Sant Boi de Llobregat, Sant Cugat, Sitges, Terrassa (MT-CDMT), Vilanova i la Geltrú, Vilafranca del Penedès	12.334,05€	11 Luxòmetres Testo 540, 1 Luxòmetres Testo 545, 8 Medidor de UV light Monitor Type 765, 8 Data logger wifi Saveris 2-H, 2 Data logger wifi 160THL
TOTAL		18.884,76 €	

PROGRAMA D'ESTUDIS I PROJECTES

Durant l'any 2017 s'ha dut a terme la 2a fase de les auditories de les exposicions permanents dels Museus adherits a la XML que no s'havien fet l'any anterior i que, actualment, no estan en fase de remodelació, en total han estat 11 museus. Aquests treballs han anat a càrrec de l'empresa "STOA, propostes culturals i turístiques SL". Com en la 1a fase, les auditories s'han realitzat conjuntament amb el Servei de Museus i Protecció de Bens Mobles de la Direcció General de Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya.

Per a l'anàlisi de les exposicions permanents dels museus auditats, en primer lloc cadascun dels equipaments museístics ha omplert un qüestionari per tal de recollir de manera objectiva els diferents paràmetres que havien de permetre aquesta auditoria: accessibilitat i control, seguretat, eficiència energètica, implementació de noves tecnologies i recursos TIC, conservació preventiva, recursos museogràfics, didàctica de l'exposició permanent i comunicació. L'empresa que realitza aquest estudi s'ha desplaçat a cada equipament per realitzar una visita sense presència dels responsables dels museus i, posteriorment, s'ha entrevistat amb els directors i amb el personal tècnic per acabar de recollir i comentar la informació pendent en el qüestionari. Finalment s'ha procedit a redactar un informe individualitzat per cada museu auditat, amb les propostes adients per a la millora i correcció de les mancances detectades. Finalment s'ha emès un informe global del conjunt i unes conclusions finals.

En el 2017 s'ha realitzat, juntament amb el Servei de Programació, la segona edició del *Cercle de Comparació Intermunicipal de Museus Locals* (CCI), amb la participació de 23 dels 52 municipis que integren la XML (10 municipis més que en la primera edició). Els CCI són una eina de gestió desenvolupada per la Diputació de Barcelona que posa a l'abast dels municipis una metodologia d'avaluació pròpia, rigorosa, sòlida i consolidada, que combina mètodes d'avaluació quantitius (mesurar, comparar, i avaluar resultats mitjançant unes variables i uns indicadors comuns consensuats), amb mètodes qualitius basats en sessions de treball en grup que fomenten la reflexió, l'intercanvi d'experiències i la transferència de coneixement. L'objectiu final dels CCI és impulsar la

millora dels serveis municipals a partir de l'anàlisi, avaluació i comparació entre els municipis participants d'uns indicadors comuns consensuats.

En el 2017 s'han realitzat dos tallers a principis d'any (30 de gener i 13 de febrer) per tal de valorar el funcionament dels indicadors i les variables definides en l'edició anterior, així com el funcionament de l'enquesta. Per altra banda, els dies 19 i 26 de juny es van realitzar els Tallers de millora, en els que els museus van presentar diverses accions i bones pràctiques realitzades en diferents àmbits i de les que s'han valorat aspectes com la planificació, la participació, l'impacte, l'avaluació, la innovació, la perdurabilitat i la possibilitat d'ésser transferible a d'altres equipaments, impulsant així la cooperació i la transferència de coneixement entre els diferents participants.

Acció	Museu	Import	
Cercles de Comparació Intermunicipal de Museus Locals	Arenys de Mar, Cardedeu, Badalona, Folgueroles, Gavà, Hospitalet de Ll., Mollet, St. Cugat del Vallès, Cerdanyola, Terrassa, Vilafranca, Vilanova i la Geltrú, Sabadell, Manresa, Argentona, Caldes de Montbui, Calella, Capellades, Esplugues, Igualada, Manlleu, Ripollet, Cornellà, Sta. Coloma de Gramenet, Sant Adrià de Besòs.	6.142,48 €	Reunions i Tallers: 30 de gener, 13 de febrer, 19 i 26 de juny Assessorament: EURECAT
Memòria de la XML			Juny
Elaboració fitxes consells conservació mosaics		1.064,80 €	Terra. Conservació i Patrimoni. Projecte "El mosaic del meu barri"
Auditoria Museus Locals	11 equipaments museístics: Badalona, Cardedeu, Cerdanyola del Vallès (MAC i Ca n'Oliver), Granollers (MG i MCNG), Hospitalet de Ll. (Casa Espanya i L'Harmonia), Sant Boi de Ll. I Sant Adrià de Besòs	9.583,20 €	Stoa
TOTAL		16.790,48 €	

PROGRAMA DE FORMACIÓ I RECICLATGE

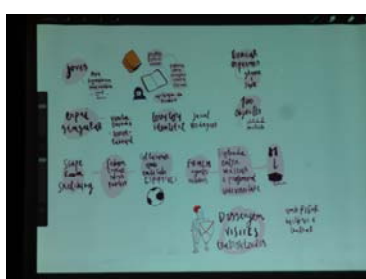
L'any 2017, s'ha continuat amb la formació especialitzada adreçada als conservadors i al personal tècnic dels museus, amb els cursos següents:

- Curs: Fotografia amb dispositius mòbils als museus (10h), 20 i 27 de febrer. Per assolir els coneixements i habilitats necessàries per tal de donar qualitat a les imatges fetes amb els dispositius mòbils.
- Curs-taller: Conservació preventiva del material tèxtil (8h), 22 i 29 de maig. Per conèixer les característiques del material tèxtil, les causes de la seva degradació i els conceptes bàsics per a la seva conservació.
- Curs – taller: Accessibilitat cultural. La memòria de l'objecte com a generador del museu i espais de correspondència. (15h), 6, 12, 19 de juny. Tècniques interpretatives del patrimoni. Oferir eines de participació dels visitants per a descobrir el patrimoni del museu i de com el visitant esdevé protagonista del seu guiatge.
- Curs-taller: Community Manager. Com fer més visibles els museus a les xarxes socials (8h) cadascun. Es van realitzar dues edicions, la primera va tenir lloc els dies 16 i 17 d'octubre de 2017 i la segona el 20 i 27 de novembre de 2017. Conèixer les xarxes socials i les estratègies de comunicació per entendre les singularitats i possibilitats de les diferents plataformes (Facebook, Twitter, YouTube, Pinterest, Instagram...) i espais de participació col·lectiva.

El 25 d'octubre ha tingut lloc al Vinseum de Vilafranca del Penedès la XXX Jornada de la Xarxa de Museus Locals amb el títol *Museus en xarxa: col·laborar per innovar*. L'objectiu de la Jornada era debatre i reflexionar sobre el concepte de xarxa i la necessitat de col·laborar, entenent aquesta darrera, en el context actual, més com una obligació que com una simple oportunitat per a què els museus esdevinguin unes institucions més dinàmiques i innovadores.

La Jornada s'ha articulada al voltant d'una ponència principal a càrrec d'Alfons Cornella, fundador i director gerent d'Infonomia, a partir de la qual s'han realitzat diversos tallers amb l'objectiu d'identificar els actius individuals i comuns dels museus locals, allò que saben fer millor que ningú, el que els diferencia i els fa interessants. D'aquest procés n'havien de resultar combinacions en forma de potencials projectes (l'anomenada innovació col·laborativa) a través dels quals es detectessin noves oportunitats de col·laboració tot establint noves connexions.

A la Jornada, adreçada als professionals dels museus i al sector professional de la gestió del patrimoni cultural, han assistit un total de 72 persones i s'ha comptat amb la participació d'un equip de *graphic recorders* (ponents gràfics) de l'equip de Maria Calvet.

Pel que fa al programa de Pràctiques de museologia d'alumnes de la UAB, en el 2017 han participat 13 alumnes del Grau d'Història de l'Art (UAB) que han fet les pràctiques en 11 museus de la XML, 1 alumne del Grau d'Arqueologia (UAB) ha fet les pràctiques en el Museu de l'Esquerda de Roda de Ter, 1 alumne del Grau de Musicologia ha fet les pràctiques en el Museu de Mollet i 5 alumnes del Màster d'Anàlisi i Gestió del Patrimoni Artístic han fet les pràctiques en 4 museus de la XML. El 10 de febrer es va realitzar la sessió d'acollida dels alumnes. Les pràctiques s'han realitzat entre els mesos de febrer i juny.

Amb la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona i l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya s'ha dut a terme el Pràcticum amb els alumnes del Grau de Conservació i Restauració de Béns Culturals, que han desenvolupat tasques de conservació i de restauració d'objectes *in situ* i al Laboratori de Conservació i restauració de l'OPC. Enguany hi han intervingut 2 alumnes de la Facultat de Belles Arts i 2 alumnes de l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Bens Culturals de Catalunya (ESCRBCC).

En relació amb la Formació pràctica complementària de l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya en l'especialitat de conservació preventiva, 5 alumnes de tercer curs han fet pràctiques a 4 museus de la XML.

Acció	Museu	Import	
XXX Jornada de Museus		8.309,89 €	Museus en xarxa: col·laborar per innovar. 25 d'octubre. Vinseum, Vilafranca del Penedès
Curs: Fotografia amb dispositius mòbils als museus		1.000,00 €	(10h), 20 i 27 de febrer.
Curs-taller: Conservació preventiva del material tèxtil		800,00 €	(8h), 22 i 29 de maig.
Curs – taller: Accessibilitat cultural. La memòria de l'objecte com a generador del museu i espais de correspondència.		600,00 €	(15h), 6, 12, 19 de juny.
Curs-taller: Community Manager. Com fer més visibles els museus a les xarxes socials		1.600,00 €	Dues edicions (8h cadascuna) La 1a els dies 16 i 17 d'octubre de 2017 i la 2a el 20 i 27 de novembre de 2017.
Pràctiques Museologia Grau H ^a de l'Art. UAB	Caldes d'Estrac, Cardedeu (2), Cerdanyola (MH) i (MAS), Martorell, Moià, Mollet del Vallès, Montcada i Reixac, St. Joan Despí, Terrassa (CDMT) (2), Badalona.		TOTAL: 11 museus i 13 alumnes (135 h. febrer-juny)
Pràctiques Museologia Grau Musicologia. UAB	Mollet del Vallès		1 alumne (135 h febrer-juny)
Pràctiques Museologia Grau Arqueologia. UAB	Roda de Ter		1 alumne (100 h febrer-juny)
Pràctiques Màster Anàlisi i Gestió Patrimoni Artístic. UAB	Martorell, Terrassa (CDMT), Cerdanyola (MAS), Igualada		5 alumnes (150 h febrer-juny)
Pràctiques de Formació complementària. Conservació preventiva	Sant Cugat, Sabadell (MAS), Terrassa (MT), Vilanova i la Geltrú (VB)		5 alumnes (75 hores febrer-juny)
Restauració Programa pràctiques - Grau de Conservació-Restauració de Béns Culturals (Facultat Belles Arts UB i ESCRBC)	Arenys de Mar, Argentona, Canet, Cardedeu, Folgueroles, Gavà, Martorell, Montcada, Montmeló, Premià de Dalt, Ripollet, Sabadell (MAS), Sant Joan Despí, Sta. Coloma de Gramenet, Terrassa (MdT i CDMT), Tona i Vilanova i la Geltrú.		TOTAL: 4 alumnes (2 del Grau Conserv. Rest. UB i 2 de l'ESCRBC) Pràctiques efectuades entre 13/02/17 - 10/05/17
Comissió tècnica de Formació	Cardedeu, Manlleu, Sant Cugat del Vallès, Ripollet, Badalona, Cerdanyola del Vallès (MHC - MAC).		Reunió 17/10/2017
TOTAL		12.309,89 €	

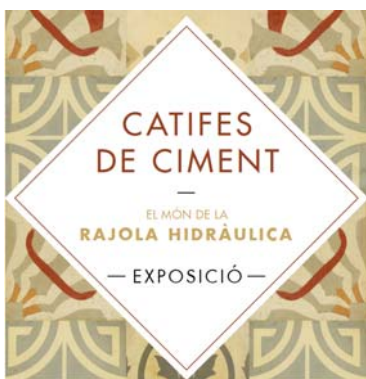
PROGRAMA D'EXPOSICIONS

EXPOSICIONS ITINERANTS

El programa d'exposicions itinerants de la Xarxa de Museus Locals té l'objectiu d'oferir una diversitat de propostes als museus contribuint a l'augment de la qualitat de les exposicions i al mateix temps posar a l'abast del major nombre de ciutadans el coneixement del seu patrimoni i riquesa cultural.

Les exposicions itinerants permeten, amb un efecte multiplicador, descentralitzar i acostar l'oferta expositiva, potenciar la seva difusió territorial i accedir a un públic nou i diferent.

La Xarxa de Museus Locals, a través de l'Oficina de Patrimoni Cultural, ha itinerat un total de set exposicions durant el 2017, cinc d'aquestes van formar part també del programa d'exposicions de 2016. En concret:

Catifes de ciment. El món de la rajola hidràulica produïda pel Consorci de Patrimoni de Sitges, l'Ajuntament de Sitges i l'Oficina de Patrimoni Cultural gràcies al préstec de la col·lecció particular de Jordi Grisè i d'altres fons museístics procedents d'entitats públiques i privades amb l'objectiu de donar a conèixer els orígens, la tècnica, els principals fabricants de la rajola hidràulica a Catalunya, així com l'evolució del seus dissenys al llarg del temps.

Intimitats. La roba interior dels segles XIX al XXI produïda pel Museu de Badalona i l'Oficina de Patrimoni Cultural amb l'objectiu de donar a conèixer i posar de relleu, a través de la indumentària íntima d'homes i dones dels segles XIX al XXI, els canvis en la moral de la societat i en els valors, en el gust i els corrents estètics i en la cultural general, però també en la tecnologia i l'economia.

Fugint de l'Holocaust. Catalunya i els refugis jueus de la Segona Guerra Mundial coproduïda pel Museu d'Història de Catalunya i l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, recupera la història desconeguda de milers jueus i jueves que escaparen de la política d'extermini duta a terme pel nazisme travessant el Pirineu; alguns ho aconseguiren, d'altres s'hi deixaren la vida.

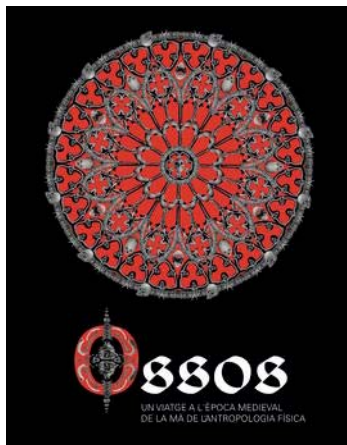
Gols de Tinta. Futbol i vinyetes a Catalunya des de 1895 fins avui proposada i produïda pels Museus de Granollers, el Museu de l'Hospitalet de Llobregat i l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona amb l'objectiu de donar a conèixer la importància del còmic vinculat al futbol, més enllà dels colors de cada equip.

Logicofobistes. 1936 El surrealisme com a revolució de l'esperit

L'exposició pretén evocar la mostra LOGICOFOBISTA que va tenir lloc a la Llibreria Catalònia l'any 1936, just abans de l'esclat de la guerra civil. L'interès del projecte rau en la rellevància d'aquesta generació segona del surrealisme, que no va poder consolidar-se per motiu de la guerra i l'exili posterior. També vol commemorar el centenari del naixement del pintor Viola, company d'Apel·les Fenosa en els anys de l'exili, i signant del manifest Logicofobista.

Les altres dues exposicions han estat noves produccions que s'han incorporat al programa d'exposicions al llarg de 2017. Aquestes són:

Ossos. Un viatge a l'època medieval de la mà de l'antropologia física, produïda pel Museu d'Arqueologia de Catalunya i l'Oficina de Patrimoni Cultural, la mostra ens apropa a les condicions de vida de les poblacions catalanes entre els segles VIII i XV, a través de l'estudi de les restes d'esquelets localitzades en jaciments arqueològics, bàsicament de la Catalunya Central. L'exposició està conformada per una cinquantena d'objectes patrimonials entre esquelets, cranis, ossos d'extremitats i d'altres elements contextuais.

Xilografies. La fusta feta imatge, produïda per l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, junt amb el Museu Comarcal de Manresa, la Fundació Carulla i els propietaris de la Col·lecció Rubiralta i Garriga (CRIG),

“Xilografies” presenta els motlles d'estampació produïts el 1956 per l'impressor manresà Lluís Rubiralta i Garriga, a partir de les matrius de fusta del segle XVIII, originals de l'auca dels oficis del taller de la família Abadal, llinatge d'impressors i gravadors de Manresa.

Exposició	Museu promotor	Import	Itinerància
INTIMITATS	Badalona	6.062,10 €	Cerdanyola, Cardedeu, Mollet
FUGINT DE L'HOLOCAUST	Museu d'Història de Catalunya	9.672,13 €	Sant Boi, Cerdanyola, Sant Cugat
OSSOS	Museu d'Arqueologia de Catalunya	4.779,51 €	Sabadell, Roda de Ter, Gavà
GOLS DE TINTA	Granollers i L'Hospitalet	6.002,40 €	L'Hospitalet de Llobregat, Sant Boi, Vilassar de Dalt, Cornellà
LOGICOFOBISTES	Fundació Apel.les Fenosa	6.450,65 €	Mataró, Sabadell, Mollet, Sitges
CATIFES DE CIMENT	Sitges	10.497,44 €	Cornellà, Badalona, Ripollet, Caldes de Montbui, Igualada
XILOGRAFIES	Manresa, Fundació Carulla i Col·lecció Rubiralta i Garriga	1.549,50 €	Manresa, El Prat de Llobregat
TOTAL		45.013,73 €	

Paral·lelament s'ha estat treballant en la producció de dues exposicions més. En concret,

- ***El Modernisme i les flors. De la natura a l'arquitectura***, conjuntament amb el Museu de Can Tinturé d'Esplugues i el Museu d'Art de Cerdanyola, que es preveu inaugurar-la l'abril de 2018. El propòsit d'aquesta exposició es mostrar com la natura, en particular la flora, va esdevenir un dels repertoris per excel·lència de l'arquitectura modernista, la qual va arribar a establir un veritable diàleg amb el món vegetal a través de les arts decoratives.
- ***De Paris a Nova York. Dels pre-impressionistes a l'odissea americana***, on s'exposarà una part important de gravats de la col·lecció Gelonch Viladegut, en col·laboració amb el Museu Comarcal de Manresa i el Museu Victor Balaguer de Vilanova i la Geltrú. La previsió es que s'inauguri el més d'agost de 2018.

Producció exposició	Museu promotor	Import
OSSOS	Museu d'Arqueologia de Catalunya	7.295,82 €
XILOGRAFIES	Manresa, Fundació Carulla i Col·lecció Rubiralta i Garriga	21.489,60 €
EL MODERNISME I LES FLORS	MEL – Museus d'Esplugues i MAC –Museu d'Art de Cerdanyola	28.989,11 €
DE PARIS A NOVA YORK	Col·lecció Gelonch Viladegut, Museu Comarcal de Manresa i el Museu Abelló de Mollet del Vallés.	16.372,87 €
TOTAL		74.147,40 €

COINCIDÈNCIES INSÒLITES

En el programa *Coincidències insòlites* s'ha continuat amb la itinerància de dues coincidències insòlites inaugurades el 2016:

Andròmines miraculoses. Entre la màgia i la ciència, inaugurada el 10 d'abril de 2016 al Museu Palau Mercader de Cornellà de Llobregat, ha itinerant als Museu-Arxiu Tomàs Balvey de Cardedeu, al Museu d'Art de Cerdanyola i al Museu de Viladecans-Ca n'Amat fins el 15 de gener de 2017.

L'empremta d'Enric Granados. Entre el drama i el mite es va inaugurar al Museu d'Art de Cerdanyola el 14 de maig de 2016, posteriorment es va exposar a la Fundació Palau, al Museu d'Arenys de Mar, al Museu d'Art de Sabadell, i al Museu Abelló, fins el 26 de febrer de 2017.

Durant el 2017 s'han realitzat dues noves Coincidències Insòlites:

El collaret viatger s'ha pogut veure al Centre d'Interpretació del Patrimoni Molí d'en Rata de Ripollet del 27 agost al 5 novembre i al Museu de Gavà del 6 de novembre de 2017 fins al 15 de gener de 2018. Durant el 2018 continuarà itinerant pel Museu i Poblat Ibèric de Ca n'Oliver i pel Museu d'Història de Sabadell.

Viladomat i la tècnica, es va inaugurar al Museu Comarcal de Manresa el 20 d'octubre on es va poder visitar fins a l'11 de març de 2018. Durant el 2018 es mostrarà al Museu de Premià de Dalt i a Ca l'Arenas. Centre d'Art del Museu de Mataró

Coincidències insòlites	import	Museus promotors
El collaret viatger	3.736,18 €	Museu Comarcal de Manresa Museu de Premià de Dalt Ca l'Arenas. Centre d'Art del Museu de Mataró
Viladomat i la tècnica	3.000,00 €	Centre d'Interpretació del Patrimoni Molí d'en Rata de Ripollet Museu de Gavà Museu i Poblat Ibèric de Ca n'Oliver de Cerdanyola del Vallès Museu d'Història de Sabadell.
TOTAL	6.736,18 €	

PROGRAMA ACCESSIBILITAT

L'objectiu d'aquest programa és desenvolupar polítiques de patrimoni cultural comunitari per apropar el museu a nous segments de població. Entenem el museu com un entorn propici per a la inclusió cultural, un espai de relació que ha de ser sensible a les diferències i compensar les desigualtats culturals.

En la línia d'accessibilitat universal s'inclou el projecte Fem accessible els museus, adreçat als col·lectius amb dificultats sensorials, especialment sensible als visitants de baixa visió, ceguesa, mobilitat reduïda i sordesa.

En aquest any 2017 el programa de *Cultura i Proximitat* ha estat centrat en accions, iniciades l'any 2016, d'adaptació a les exposicions permanents dels museus de Capellades, Sabadell i Santa Coloma de Gramenet. S'han complimentat les millores del museu de Terrassa i Montcada i Reixac amb la producció de maquetes tàctils dels conjunts monumentals i jaciments. S'han fet millores en l'experiència sensorial olfactiva a base d'essència i perfums al museu Abelló i a l'exposició itinerant Xilografies, la fusta feta imatge. S'han fet millores museogràfiques al museu de Caldes de Montbui, Museu de Mataró, museu de Montcada i Reixac, Sant Joan Despí i museu de Terrassa.

Als audiovisuals de les permanents s'ha millorat l'adaptació dels vídeos amb intèrpret en llengua de signes de: L'espai la Rajoleta de Esplugues de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet, Mataró i Mollet del Vallès. Creació de vídeos pels continguts de les exposicions permanents amb intèrpret en llengua de signes, subtitulat i locució dels museus de Mataró, Santa Coloma de Gramenet, Sant Joan Despí. També s'ha fet assessorament de les millores accessibles al Museu d'Hospitalet, Casa d'Espanya.

En la mateixa línia de responsabilitat social i sensible a les desigualtats comunicatives, les exposicions itinerants presenten elements d'accessibilitat cultural integrats des de l'inici de la seva producció. Aquest any 2017 s'ha inclòs la llengua de signes al vídeo de la exposició "Gols de Tinta" i, l'exposició "Xilografies, la fusta feta imatge" disposa de guions pel visitant en Braille, macro caràcter i làmines en relleu, així com la incorporació de l'experiència olfactiva i vídeos en llengua de signes de tots els continguts de l'exposició.

S'ha consolidat el servei de sac d'hores d'intendent en llengua de signes a disposició dels museus de la xarxa.

Activitat	Museu	Import	proveïdor
Cartel·les Braille	Caldes de Montbui	1.430,22 €	Mònica Suris
Etiquetes Codis QR		1.201,53 €	Quodlibet SL
Vídeos en llengua de signes i locució de les exposicions permanents per a 2 museus	Folgueroles, Sant Joan Despí, Esplugues de Llobregat, Mollet del Vallès, Mataró, Santa Coloma de Gramenet	4.911,02 €	FESCOCA
intendent llengua de signes itinerari guiat	Montmeló, Esplugues de Llobregat i el Masnou	443,76 €	FESCOCA
Elements museogràfics (plafons, mòduls informatius, mòduls multisensorials)	Montcada i Reixac, Sant Joan Despí, Caldes de Montbui, Terrassa, Mataró	10.316,23 €	Maria Dolores Mas Marimon
Mesura de pes ibèric	Santa Coloma de Gramenet	546,92 €	ABAC
Essències concep. olors	Mollet del Vallès	485,57 €	Smartib
Etiquetes Braille	Montcada i Reixac i Mataró	77,00 €	ONCE
Maquetes de ferro	Terrassa i Montcada i Reixac	4.431,02 €	La Forja del Vallès
Exposició Gols de tinta: Vídeo		523,00 €	FESCOCA
Exposició Xilografies: Essències		2.420,00 €	Sandir
conceptualització olors		589,54 €	Smartib
Xilografies de Fusta		1.161,60 €	LiquidDinamiK
Vídeos		840,38 €	FESCOCA
Guions Braille		715,00 €	ONCE
TOTAL		30.092,79 €	

PROGRAMA DE DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ

Durant l'any 2017, s'han dut a terme vint-i-quatre redaccions de difusió de la Xarxa de Museus Locals publicats a revistes especialitzades com Sortida, Serra d'Or, Sàpiens, Bonart, Festadirecte.cat, L'Avenç, Cadí-Pedraforca, Capital de la Cultura Catalana 2004-2017 i Auriga. S'han realitzat 5 anuncis per donar publicitat a les xarxes que es gestionen des de l'àmbit de Cultura publicats en dotze revistes: Dossier crític, Entreacte, Rotllana, Enderrock, 440 Clàssica, Llengua Nacional, Auriga, Tradicions i Costums, Gegants, Caramella, Anuari Castells i Ara.

Al 2017 s'ha iniciat un nou canal a Flickr (<https://www.flickr.com/photos/patcdiba/>), i s'ha reforçat la presència de la XML a internet mitjançant els canals de Facebook (<https://www.facebook.com/XarxaMuseusLocals/>), twitter (<https://twitter.com/patcdiba>) i youtube (<https://www.youtube.com/user/LaMiradaTactil>).

Pel que fa a la comunicació digital continuem amb el manteniment del web de museus locals (https://www.diba.cat/opc/default_xml) i la intranet de Museus.

S'ha participat al portal de dades obertes amb la publicació dels datasets dels museus locals i de les seves activitats a:

https://dadesobertes.diba.cat/datasets?search_api_views_fulltext=museus&field_darrer_a_actualitzacio2

Durant el mes de desembre, per tal de donar compliment al que estableix el conveni de col·laboració dels museus locals en el seu pacte cinquè, s'han lliurat noves plaques d'adhesió dels museus locals a la Xarxa de Museus Locals .

També s'ha participat en el Blog professional "Museus i accessibilitat" (<http://museusiaccessibilitat.blogspot.com.es/>), en la publicació dels articles: *El guió per comunicar continguts visuals* i *La història a les teves mans* amb la participació del museu Tèxtil de Terrassa i Mons Observans. Aquest és un blog professional amb la voluntat de compartir coneixements, recursos, plantejar dubtes, impulsar estratègies comunes, sensibilitzar i treballar en xarxa sobre temes d'accessibilitat.

Ara (18/05/2017):

Programa de Difusió i Comunicació	Import	
Xarxes socials		Tots els museus
Publicitat conjunta	49.308,00 €	Anuari Castells, Ara, Auriga, Bonart, Aplec de la Sardana, Cadí Pedraforca, Capital de la Cultura Catalana, Enderrock, Entreacte, Festadirecte, L'Avenç, Caramella, Gegants, Llengua Nacional, Rotllana, Sàpiens, Serra d'Or i Sortida
Manteniment i millora pàgina web		Tècnics OPC
Manteniment intranet		Tècnics OPC
Plaques identificatives museus	1.820,00 €	
Material difusió OPC	2.042,41 €	
Material difusió exposició XILOGRAFIES	4.796,44 €	Manresa, El Prat de Llobregat
Material difusió exposició OSSOS	235,95 €	Sabadell, Roda de Ter, Gavà
TOTAL	58.202,80 €	

SUBVENCIONS I AJUTS ESPECIALS

En la línia d'ajuts del Pla de Concertació tots els municipis amb museus adherits a la Xarxa de Museus Locals han rebut subvenció.

Durant l'any 2017 s'han atorgat diferents ajuts especials. Ajuts, aquests, que no son de concurrència competitiva, tenen com a objectiu ajudar a pal·liar mancances puntuals dels equipaments en projectes aliens al programa d'actuació de la XML. La despesa és compartida amb el municipi.

Els ajuts atorgats són els següents: Museu del Ter de Manlleu, actualització web. Museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú, restauració quadres Alexandre de Cabanyes. Museu de Badalona, millores museogràfiques a la ciutat romana de Baetulo. Museu Arqueològic de l'Esquerda de Roda de Ter, creació visita teatralitzada. Museu Comarcal de Manresa, ampliació projecte museístic. Thermalia de Caldes de Montbui, projecte La gent dels balnearis. Ripollet, pla director del patrimoni cultural. Santa Coloma de Gramenet, redacció memòria BCIN Puig Castellar. Cerdanyola del Vallès, suport projecte il·luminació sostenible museus. Montmeló, manteniment assentament romà Mons Observans. Museu de la Pell d'Igualada, Suport activitats i difusió. Martorell, suport exposició temporal sobre art Outsider. Esplugues de Llobregat, conservació d'un forn d'ampolla de la Rajoleta. Vinseum de Vilafranca del penedès, projecte de documentació i conservació del llegat de la Torre del Castell.

S'ha fet el seguiment tècnic de les actuacions realitzades en el marc de les Meses de Concertació a Molins de Rei per la intervenció arquitectònica a l'edifici de Ca n'Ametller per a Museu Municipal

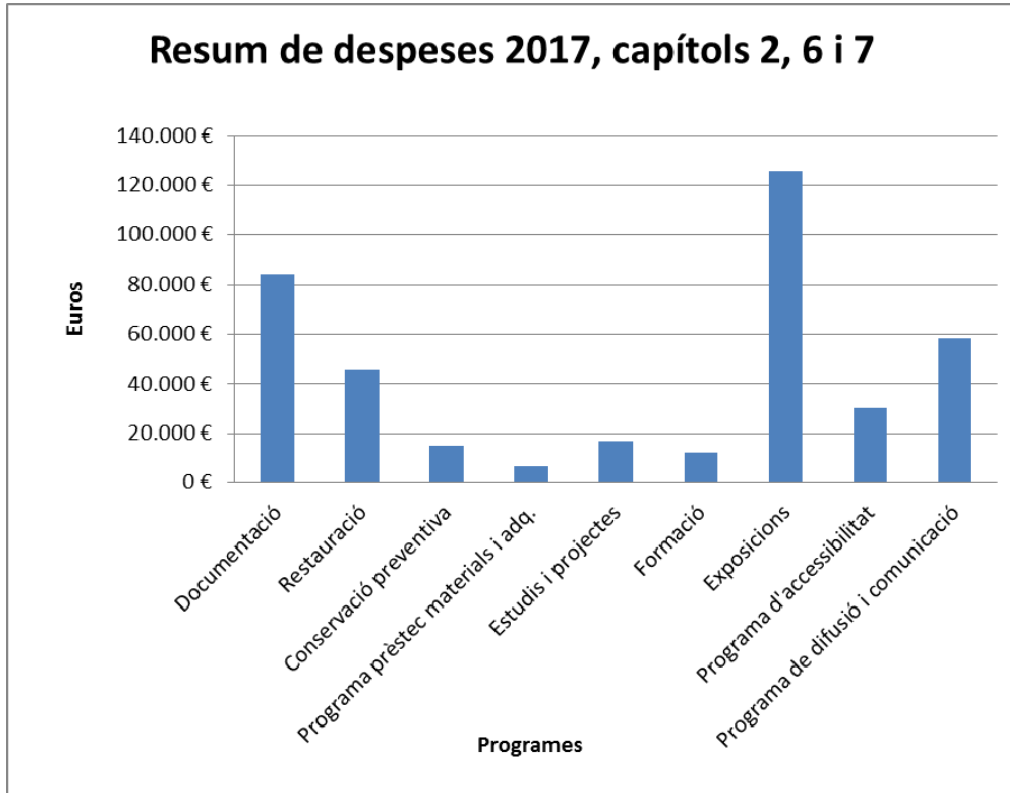
Subvencions i ajuts especials	Import	Museus
Activitats museus	382.500,00 €	Convocatòria subvencions
Ajuts especials museus	67.363,86 €	Manlleu, Vilanova i la Geltrú, Badalona, Roda de Ter, Manresa, Caldes de Montbui, Ripollet, Santa Coloma de Gramenet, Cerdanyola del Vallès, Montmeló, Igualada, Martorell, Esplugues de Llobregat, Vilafranca del Penedès
TOTAL	449.863,86 €	

3.- RESUM DE DESPESES 2017

DOCUMENTACIÓ		
Contractes professionals	84.150,00 €	84.150,00 €
RESTAURACIÓ		
Laboratori de Conservació i Restauració	10.932,80 €	
Contractes professionals	34.351,40 €	45.284,20 €
CONSERVACIÓ PREVENTIVA		
Adquisició aparells control ambiental	12.334,05 €	
Intervencions conservatives	2.601,50 €	14.935,55 €
PROGRAMA PRÉSTEC MATERIALS I ADQ.		
Adquisició caixes (compres)	4.139,19 €	
material fungible	83,96 €	
Adquisicions central préstec	2.327,26 €	6.550,41 €
ESTUDIS I PROJECTES		
Cercles de Comparació Intermunicipal. Museus	6.142,48 €	
Elaboració fitxes consells conservació mosaics	1.064,80 €	
Auditoria de Museus	9.583,20 €	16.790,48 €
FORMACIÓ		
XXIX Jornades de Museus Locals	8.309,89 €	
Cursos	4.000,00 €	12.309,89 €
EXPOSICIONS		
Itineràcies		
Intimitats	6.062,10 €	
Fugint de l'Holocaust	9.672,13 €	
Ossos	4.779,51 €	
Gols de tinta	6.002,40 €	
Logicofobistes	6.450,65 €	
Catifes de ciment	10.497,44 €	
Xilografies	1.549,50 €	45.013,73 €

EXPOSICIONS		
Producció		
Ossos	7.295,82 €	
El modernisme i les flors	28.989,11 €	
Xilografies	21.489,60 €	
De París a Nova York	16.372,87 €	74.147,40 €
EXPOSICIONS		
Coincidències insòlites		
El collaret viatger	3.736,18 €	
Viladomat i la tècnica	3.000,00 €	6.736,18 €
PROGRAMA ACCESSIBILITAT		
Intervencions als museus	30.092,79 €	30.092,79 €
PROGRAMA DE COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ		
Plaques identificatives	1.820,00 €	
Material difusió OPC	2.042,41 €	
Difusió exposició Xilografies	4.796,44 €	
Difusió exposició Ossos	235,95 €	
Publicitat conjunta	49.308,00 €	58.202,80 €
SUBVENCIONS ACTIVITATS		
Activitats museus	382.500,00 €	
Ajuts especials museus OPC	67.363,86 €	449.863,86 €
TOTAL		844.077,29 €

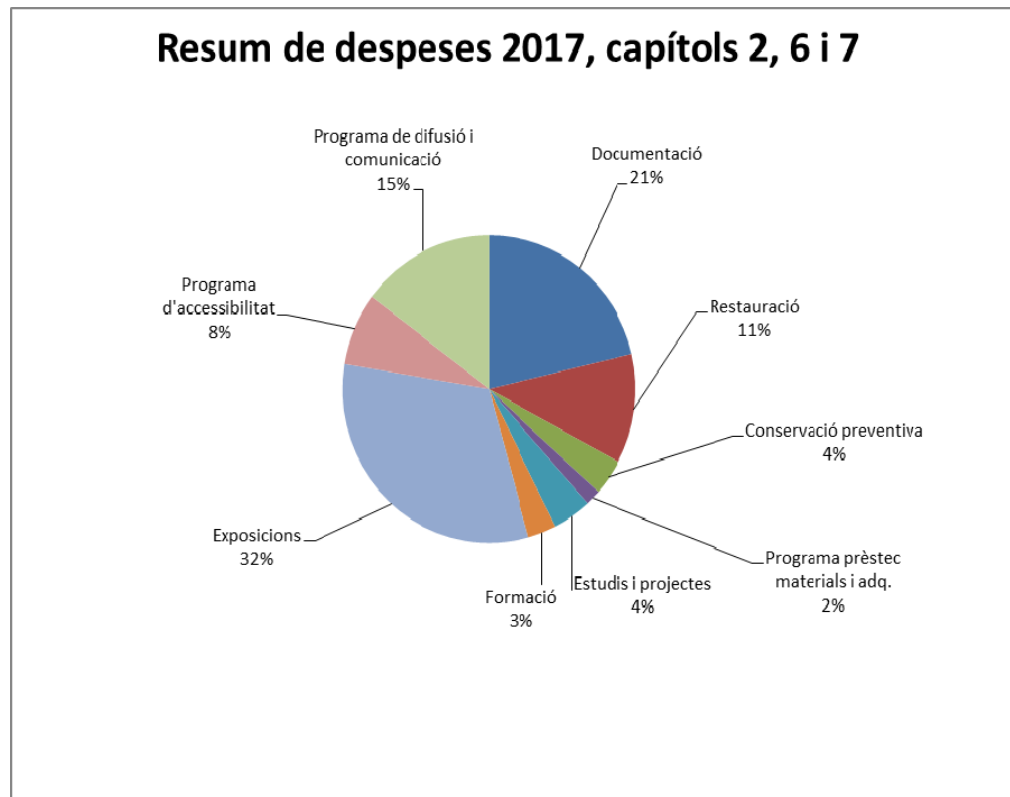
Resum de despeses 2017, capítols 2, 6 i 7

Despeses totals per programes (capítols 2, 6 i 7)

Font: OPC / any: 2017

Resum de despeses 2017, capítols 2, 6 i 7

Percentatge de despeses per programes (capítols 2, 6 i 7)

Font: OPC / any: 2017

4.- RELACIÓ DE MUSEUS

Municipi	Tècnic	Museu	Adreça	C.P.	Telèfon
ARENYS DE MAR	Neus Ribas	Museu d'Arenys de Mar	Carrer de l'Església, 43	08350	937 924 444
ARGENTONA	Oriol Calvo	Museu del Càntir d'Argentona	Plaça de l'Església, 9	08310	937 972 152
BADALONA	Margarida Abras	Museu de Badalona	Plaça Assemblea de Catalunya, 1	08911	933 841 750
BERGA	Alba Perarnau i Cortina	Museu Comarcal de Berga	Carrer de la Mare de Deu dels Àngels, 7	08600	938 211 384
CALDES DE MONTBUI	Anna Monleon	Thermalia. Museu de Caldes de Montbui	Plaça de la Font del lleó, 20	08140	938 654 140
CALDES D'ESTRAC	Maria Choya	Fundació Palau. Centre d'Art	Carrer de la Riera, 54	08393	937 913 593
CALELLA	Carme Torm i Elies	Museu Arxiu municipal de Calella Josep M. Codina i Bagué	Carrer Escoles Pies, 36-40	08370	937 695 102
CANET DE MAR	Salvador Munraba	Casa Museu Il·lús Domènech i Montaner	Xamfrà rieres Buscarons i Gavarra	08360	937 954 615
CAPELLADES	Victòria Rabal Merola	Museu Molí Paperer	Pau Casals, 10	08786	938 012 850
CARDEDEU	Teresa Blanch	Museu-Arxiu Tomàs Balvey de Cardedeu	Carrer Doctor Daurella, 1	08440	938 713 070
CASTELLBISBAL	Sonia Garcia	Museu de la Pagesia	Carrer Pi i Margall, 13	08755	937 722 622
CERCS	Alba Boixader Aymerich	Museu de les Mines de Cercs	Plaça Sant Romà. Colònia de Sant Corneli	08699	938 249 025

Municipi	Tècnic	Museu	Adreça	C.P.	Telèfon
CERDANYOLA DEL VALLÈS	Txema Romero	Museu d'Art de Cerdanyola. Can Domènech	Carrer de Sant Martí, 88	08290	935 914 130
	Joan Francés	Museu i Poblat Ibèric de Ca n'Oliver	Carrer de València, 19	08290	935 804 500
CORNELLÀ DE LLOBREGAT	Joan Fernández	Museu Palau Mercader	Carretera de l'Hospitalet, s/n (Parc de Can Mercader)	08940	933 770 025
ESPLUGUES DE LLOBREGAT	Roser Vilardell Tarruela	Can Tinturé. Col·lecció de rajola de mostra Salvador Miquel	Carrer de l'Església, 36	08950	934 700 218
		Museu de Ceràmica La Rajoleta	Passatge Puig d'Ossa, s/n	08950	934 700 218
FOLGUEROLES	Carme Torrents	Casa Museu Verdaguer	Carrer Major, 7	08519	938 122 157
GAVÀ	Josep Bosch	Museu de Gavà	Plaça Dolors Clua, 13-14	08850	932 639 610
		Parc Arqueològic Mines de Gavà	Carrer de Jaume I, 7	08850	932 639 620
GRANOLLERS	Josep Muntal	Museu de Granollers	Carrer Anselm Clavé, 40-42	08401	938 426 840
	Antoni Arrizabalaga	Museu de Ciències Naturals de Granollers	Carrer Palaudàries, 102	08402	938 613 995
HOSPITALET DE LLOBREGAT	Josep Maria Solias	Museu de l'Hospitalet	Carrer Joan Pallarés, 38	08901	934 036 110

Municipi	Tècnic	Museu	Adreça	C.P.	Telèfon
IGUALADA	Glòria Escala i Romeu	Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia	Carrer del Doctor Joan Mercader, s/n	08700	938 046 752
		Museu del Traginer	Carrer Traginers, 5	08700	938 048 852
MANLLEU	Carles Garcia	Museu del Ter	Passeig del Ter, 2	08560	938 515 176
MANRESA	Francesc Vilà i Noguera	Museu Comarcal de Manresa	Via Sant Ignasi, 40	08240	938 741 155
MARTORELL	Montse Farreny Agràs	L'Enrajolada. Casa Museu Santacana	Carrer Francesc Santacana, 15	08760	937 742 223
		Museu Municipal Vicenç Ros	Avinguda Vicenç Ros, s/n	08760	937 740 964
		Muxart. Espai d'Art i Creació Contemporanis	Plaça de les Hores, s/n	08760	937 742 223
MASNOU	Cristina Espuga	Museu Municipal de Nàutica del Masnou	Edifici Centre. Carrer Josep Pujadas Truch, 1A	08320	935 571 830
MATARÓ	Anna Capella	Can Serra. Museu de Mataró	El Carreró, 17-19	08301	937 582 401
MOIÀ	Marta Fàbrega	Museu de Moià - Museu Arqueològic i Paleontològic de Moià	Carrer Rafael Casanova, 8	08180	938 209 134
		Parc Prehistòric de les Coves del Toll	pkm. 32, N-141C. (a 6km de Moià en direcció a Vic)	08180	938 209 134
MOLINS DE REI	Maria Eugènia Ripoll	Museu Municipal de Molins de Rei	Carrer del Pintor Fortuny, 55	08750	936 803340
MOLLET DEL VALLÈS	Pepa Ventura	Museu Abelló. Fundació Municipal d'Art	Carrer Berenguer III, 122	08100	935 445 099

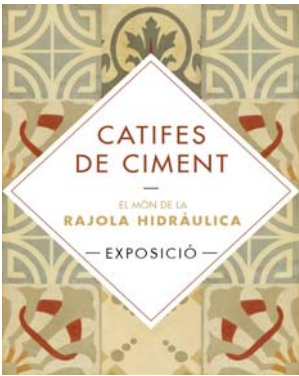
Municipi	Tècnic	Museu	Adreça	C.P.	Telèfon
MONTCADA I REIXAC	Mercedes Duran Penedo	Museu Municipal de Montcada	Casa de la Vila. C. Major, 32	08110	935 651 121
MONTMELÓ	Montse Tenas	Museu Municipal de Montmeló	Edifici de Can Caballé. Plaça Joan Miró, s/n	08160	935 721 166
PRAT DE LLOBREGAT	Marga Gómez Inglada	Museu del Prat	Plaça de Catalunya, 39	08820	934 782 858
PREMIÀ DE DALT	Imma Gimferrer	Museu de Premià de Dalt	Riera de Sant Pere, 88. Can Figueres	08338	936 931 574
PREMIÀ DE MAR	Ramon Coll	Museu de l'Estampació de Premià de Mar	Carrer Joan XXIII, 2-8 (Edifici Antiga Fàbrica de Gas)	08330	937 529 197
RIPOLLET	Elena Vilalta	Centre d'Interpretació del Patrimoni Molí d'en Rata	Carrer Molí d'en Rata, 1	08291	935 946 057
RODA DE TER	Maria Ocaña i Subirana	Museu Arqueològic de l'Esquerda	Avinguda Pere Baurier, s/n	08510	938 540 271
RUBÍ	Joan Gallisà Soms	Museu Municipal. El Castell - Ecomuseu Urbà	Carrer Castell, 35	08191	935 887 574
SABADELL	Engràcia Torrella	Museu d'Art de Sabadell	Carrer Doctor Puig, 16	08202	937 257 144
	Joan Comasòlives	Museu d'Història de Sabadell	Carrer de Sant Antoni, 13	08201	937 278 555
SANT ADRIÀ DE BESÒS	Imma Boj	Museu d'Història de la Immigració de Catalunya. Masia de Can Serra	Carretera de Mataró, 124	08930	933 812 606
SANT ANDREU DE LLAVANERES	Lluís Albertí	Museu Arxiu de Sant Andreu de Llavaneres	Carretera de Sant Vicenç de Montalt, 14, Can Caralt	08392	937 929 282
SANT BOI DE LLOBREGAT	Maria Lledó Barreda	Museu de Sant Boi de Llobregat	Carrer del Pont, 7	08830	936 351 250

Municipi	Tècnic	Museu	Adreça	C.P.	Telèfon
SANT CUGAT DEL VALLÈS	Lluís Campins	Museu de Sant Cugat	Jardins del Monestir, s/n	08172	936 759 951
		Museu del Tapís Contemporani Casa Aymat	Carrer Villà, 58	08172	936 759 951
SANT JOAN DESPÍ	Núria Poll	Centre jujol - Can Negre	Plaça Catalunya, s/n	08970	933 737 363
SANTA COLOMA DE GRAMENET	Magda Clavell	Museu Torre Balldovina	Plaça Pau Casals, s/n	08922	933 857 142
SITGES	Vinyet Panyella	Museu Cau Ferrat	Carrer Fonollar, s/n	08870	938 940 364
		Museu Maricel	Carrer Fonollar, s/n	08870	938 940 364
		Museu Romàntic Can Llopis	Carrer Sant Gaudenci, 1	08870	938 942 969
		Fundació Stämpfli	Plaça Ajuntament, 13	08870	
TERRASSA	Sílvia Carbonell	Centre de Documentació i Museu Tèxtil	Carrer Salmeron, 25	08222	937 315 202
	Domènec Ferran i Gómez	Museu de Terrassa. Casa Alegre de Sagrera	Carrer Font Vella, 29-31	08221	937 397 072
TONA	Imma Mestres	Centre d'Interpretació i Jaciment. El Camp de les Lloses	Carrer Pau Casals, 2	08551	938 125 234
VIC	Josep Maria Riba	Museu d'Art de la Pell. Col·lecció A. Colomer Munmany	Carrer de l'Arquebisbe Alemany, 5	08500	938 833 279
VILADECANS	Manuel Luengo	Museu de Viladecans	Carrer Sitges, 1-3	08840	936 351 880

Municipi	Tècnic	Museu	Adreça	C.P.	Telèfon
VILAFRANCA DEL PENEDÈS	Àngel Hom Bagué	Casa de la Festa Major de Vilafranca del Penedès	Plaça Vall del Castell, s/n	08720	938 900 459
	Xavier Fornos	Vinseum. Museu de les Cultures del Vi de Catalunya	Plaça Jaume I, 1	08720	938 900 582
VILANOVA I LA GELTRÚ	Mireia Rosich	Biblioteca Museu Víctor Balaguer	Avinguda Víctor Balaguer, s/n	08800	938 154 202
		Museu Romàntic Can Papiol	Carrer Major, 32	08800	938 154 202
VILANOVA I LA GELTRÚ -C. C. DEL GARRAF	Mila Arcarons	Centre d'Interpretació del Romanticisme Manuel de Cabanyes	Carrer de la Masia d'en Cabanyes, s/n	08800	938 115 715
VILASSAR DE DALT	Enric Ortega	Museu-Arxiu de Vilassar de Dalt	Carrer Marquès de Barberà, 9 (can Banús)	08339	937 507 488
VILASSAR DE MAR	Montserrat Alier i Soler	Museu Municipal de Vilassar de Mar - Museu de la Marina	Avinguda Eduard Ferrés i Puig, 31	08340	937 502 121
		Museu Monjo	Camí Ral, 30	08340	937 593 639
		Casa Museu Carme Rovira	Passatge Carme Rovira, 30	08340	937 502 121

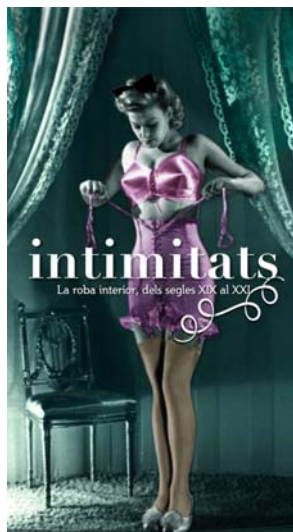
5.- ANNEXOS

5.1 Exposicions itinerants

CATIFES DE CIMENT. El món de la rajola hidràulica																															
Descripció:																															
	Exposició produïda pel Consorci de Patrimoni de Sitges, l'Ajuntament de Sitges i l'Oficina de Patrimoni Cultural gràcies al préstec de la col·lecció particular de Jordi Grisè i d'altres fons museístics procedents d'entitats públiques i privades amb l'objectiu de donar a conèixer els orígens, la tècnica, els principals fabricants de la rajola hidràulica a Catalunya, així com l'evolució del seus dissenys al llarg del temps.																														
Necessitats tècniques:																															
<ul style="list-style-type: none">• Espai expositiu: 100 m² aproximadament de superfície.• Magatzem per a embalatges: 10 m².• S'han de foradar les parets i sostre per la col·locació de les banderoles de presentació i crèdits.• S'ha de proporcionar la sala totalment neta i amb color de paret neutre abans del muntatge.• Es necessiten preses de corrent a les parets de la sala per endollar vitrines i caixes de llum• Il·luminació preferentment des de carril.																															
Despeses:																															
<ul style="list-style-type: none">• L'OPC es fa càrrec de les despeses corresponents al muntatge i transport: 2.059,50 € Així com les despeses de l'assegurança.• El museu peticionari assumeix les despeses corresponents al desmuntatge: 1.000 €. Així com les despeses d'impressió i distribució del materials de difusió.• Les activitats didàctiques i complementàries són de caràcter opcional. Cas que es programin aquestes van a càrrec del museu receptor.																															
Itinerància i visitants																															
<table border="1"><thead><tr><th>Municipi</th><th>Inauguració</th><th>Cloenda</th><th>Visitants</th></tr></thead><tbody><tr><td>Cornellà de Llobregat</td><td>04/12/2016</td><td>12/02/2017</td><td>920</td></tr><tr><td>Badalona</td><td>23/02/2017</td><td>16/04/2017</td><td>877</td></tr><tr><td>Ripollet</td><td>21/04/2017</td><td>22/06/2017</td><td>370</td></tr><tr><td>Caldes de Montbui</td><td>30/06/2017</td><td>11/09/2017</td><td>1.299</td></tr><tr><td>Igualada</td><td>15/09/2017</td><td>05/11/2017</td><td>1.762</td></tr><tr><td colspan="3">TOTAL</td><td>5.228</td></tr></tbody></table>				Municipi	Inauguració	Cloenda	Visitants	Cornellà de Llobregat	04/12/2016	12/02/2017	920	Badalona	23/02/2017	16/04/2017	877	Ripollet	21/04/2017	22/06/2017	370	Caldes de Montbui	30/06/2017	11/09/2017	1.299	Igualada	15/09/2017	05/11/2017	1.762	TOTAL			5.228
Municipi	Inauguració	Cloenda	Visitants																												
Cornellà de Llobregat	04/12/2016	12/02/2017	920																												
Badalona	23/02/2017	16/04/2017	877																												
Ripollet	21/04/2017	22/06/2017	370																												
Caldes de Montbui	30/06/2017	11/09/2017	1.299																												
Igualada	15/09/2017	05/11/2017	1.762																												
TOTAL			5.228																												

INTIMITATS. La roba interior dels segles XIX al XXI

Descripció:

Exposició produïda pel Museu de Badalona i l'Oficina de Patrimoni Cultural amb l'objectiu de donar a conèixer i posar de relleu, a través de la indumentària íntima d'homes i dones dels segles XIX al XX, els canvis en la moral de la societat i en els valors, en el gust i els corrents estètics i en la cultural general, però també en la tecnologia i l'economia.

Es mostren sobretot peces quotidianes precisament perquè són molt representatives de la societat i dels seus criteris morals. La major part pertanyen al Museu de Badalona, però també n'hi ha d'altres museus i d'alguns particulars que hi han volgut participar.

Necessitats tècniques:

- Espai expositiu: 150 m² superfície mínima i 280 cm d'alçada mínima
- Magatzem per embalatges: 8 m² aproximadament.
- S'ha de proporcionar 6 punts de llum distribuïts a l'espai per endollar les vitrines i les tablets que complementen cada àmbit.
- S'ha de proporcionar la sala totalment neta.

Despeses:

- L' OPC assumeix les despeses corresponents al muntatge i desmuntatge: 1.669,80 €. Així com les despeses de l'assegurança
- El museu peticionari assumeix les despeses corresponents al transport: 1.161,60 €. Així com les despeses d'adaptació, impressió i distribució dels materials de difusió.
- Les activitats didàctiques i complementàries són de caràcter opcional. Cas que es programin aquestes van a càrrec del museu receptor.

Itinerància i visitants

Municipi	Inauguració	Cloenda	Visitants
Cerdanyola - Museu Ca n'Oliver	13/01/2017	05/03/2017	708
Cardedeu	18/05/2017	11/09/2017	739
Mollet	21/09/2017	03/12/2017	1.299
TOTAL			2.746

FUGINT DE L'HOLOCAUST. Catalunya i els refugiats jueus de la Segona Guerra Mundial

Descripció:

Exposició coproduïda pel Museu d'Història de Catalunya i l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona que recupera la història desconeguda de milers de jueus i jueves que escaparen de la política d'extermini duta a terme pel nazisme travessant el Pirineu; alguns ho aconseguiren, d'altres s'hi deixaren la vida.

Els seus objectius són sensibilitzar, rescatar de la memòria col·lectiva i homenatjar els refugiats i refugiades i les persones que els van ajudar, protagonistes silenciosos d'aquells fets.

Necessitats tècniques:

- 100 m² mínim de superfície, 2, 80, d'alçada i 30 metres lineals de paret.
- S'ha de proporcionar la sala totalment neta.
- Necessitats elèctriques: La sala ha de disposar preses de llum distribuïdes per a l'espai d'exposició, preferiblement, carrils electrificats al sostre.

Despeses:

- L' OPC assumeix les despeses corresponents a:
 - muntatge i desmuntatge: 2.371,92 €
 - adaptació a l'espai expositiu: 471,90 €
 - assegurança
- El museu peticionari es fa càrrec de les despeses de transport: 1.200,00 €. Així com les derivades de la impressió i distribució dels materials de difusió.
- Les activitats didàctiques i complementàries són de caràcter opcional. Cas que es programin aquestes van a càrrec del museu receptor.

Itinerància i visitants:

Municipi	Inauguració	Cloenda	Visitants
Sant Boi de Llobregat	22/12/2016	20/03/2017	1.617
Cerdanyola - Can Oliver	22/03/2017	14/05/2017	954
Sant Cugat - Monestir	17/05/2017	25/06/2017	4.385
TOTAL			6.956

GOLS DE TINTA. Futbol i vinyetes a Catalunya des de 1895 fins avui

Descripció:

Exposició concebuda per ser una exposició itinerant, ha estat proposada i produïda pels Museus de Granollers, el Museu de l'Hospitalet de Llobregat i l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona amb l'objectiu de donar a conèixer la importància del còmic vinculat al futbol, més enllà dels colors de cada equip.

Necessitats tècniques:

- 120 m² mínim de superfície, 2, 80, d'alçada i 35 metres lineals de paret.
- Magatzem per embalatges: 2m x 2m x 2,30m alçada
- És preferible poder foradar les parets per subjectar els plafons, però és opcional, ja que es poden utilitzar peanyes metàl·liques incloses en l'exposició.
- S'ha de proporcionar la sala totalment neta.
- Necessitats elèctriques: La sala ha de disposar preses de llum distribuïdes per a l'espai d'exposició, preferiblement, carrils electrificats al sostre.
- Espai per projecció

Despeses:

- L'OPC es fa càrrec de les despeses corresponents al muntatge i desmuntatge: 1.964,50 € . Així com les despeses de l'assegurança.
- El museu peticionari es fa càrrec de les despeses de transport: 1.000,00 €. Així com les derivades de la impressió i distribució dels materials de difusió.
- Les activitats didàctiques i complementàries són de caràcter opcional. Cas que es programin aquestes van a càrrec del museu receptor.

Itinerància i visitants

Municipi	Inauguració	Cloenda	Visitants
L'Hospitalet de Llobregat	21/12/2016	19/03/2017	1.263
Sant Boi de Llobregat	23/03/2017	14/05/2017	1.498
Vilassar de Dalt	15/07/2017	24/09/2017	360
Cornellà de Llobregat	05/11/2017	14/01/2018	985
TOTAL			4.106

LOGICOFOBISTES 1936 El surrealisme com a revolució de l'esperit

Descripció:

L'exposició pretén evocar la mostra LOGICOFOBISTA que va tenir lloc a la llibreria Catalònia l'any 1936, just abans de l'esclat de la guerra civil. L'interès del projecte rau en la rellevància d'aquesta generació segona del surrealisme, que no va poder consolidar-se per motiu de la guerra i l'exili posterior. També vol commemorar el centenari del naixement del pintor Viola, company d'Apel·les Fenosa en els anys de l'exili, i signant del manifest Logicofobista.

Necessitats tècniques:

- 70 m² aproximadament de superfície i 50 metres lineals de paret.
- Magatzem per embalatges.
- S'ha de poder foradar les parets i el sostre.
- L'espai expositor ha de proporcionar la sala totalment neta i amb color de paret neutre abans del muntatge.
- Il·luminació museu.

Despeses:

- L'OPC assumeix les despeses corresponents a muntatge, transport i desmuntatge: 1.075, 00 €. Així com les despeses de l'assegurança i drets d'autor de la Vegap.
- El museu peticionari es fa càrrec de les despeses d'ampliació de l'exposició, i les derivades de la impressió i distribució dels materials de difusió.
- Les activitats didàctiques i complementàries són de caràcter opcional. Cas que es programin aquestes van a càrrec del museu receptor.

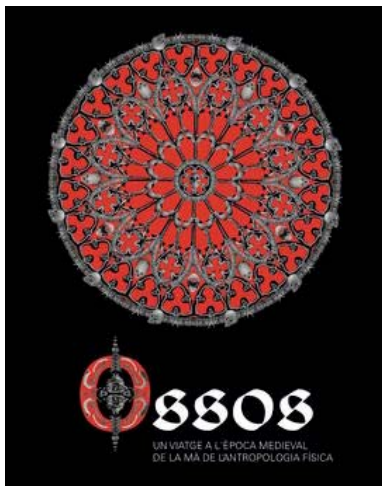
Itinerància i visitants:

Municipi	Inauguració	Cloenda	Visitants
Mataró	18/11/2016	12/02/2017	861
Sabadell	16/02/2017	23/04/2017	678
Mollet del Vallès	18/05/2017	10/09/2017	298
Sitges	10/11/2017	04/03/2018	-----
TOTAL			-----

OSSOS

UN VIATGE A L'ÈPOCA MEDIEVAL DE LA MÀ DE L'ANTROPOLOGIA FÍSICA

Descripció:

Exposició produïda pel Museu d'Arqueologia de Catalunya MAC amb la col·laboració de l'Oficina de Patrimoni Cultural de l'Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona, ens apropa a les condicions de vida de les poblacions catalanes entre els segles VIII i XV a través de l'estudi de les restes d'esquelets localitzades en jaciments arqueològics bàsicament de la Catalunya Central.

La cinquantena de restes reunides entre esquelets, cranis i ossos d'extremitats ens expliquen com vivien i morien els nostres avantpassats de l'edat mitjana i aprofundeix en diferents aspectes de la seva vida a partir de la utilització de diverses tècniques de l'antropologia física – la ciència que estudia les restes òssies- i la paleopatologia –la ciència que estudia les malalties que van patir persones o animals del passat.

Necessitats tècniques:

- 100 m² aproximadament de superfície.
- Magatzem per embalatges: 5 m².
- Accessos: 200 cm alçada mínima i 80 cm amplada mínima.
- L'espai expositiu ha de proporcionar la sala totalment neta abans del muntatge.
- Il·luminació de sala

Despeses:

- L'OPC assumeix les despeses corresponents a transport i desmuntatge: 1.026,75 €. Així com les despeses de l'assegurança.
- El museu peticionari es fa càrrec de les despeses de muntatge: 1.000,00 € i, les derivades de la impressió i distribució dels materials de difusió.
- Les activitats didàctiques i complementàries són de caràcter opcional. Cas que es programin aquestes van a càrrec del museu receptor.

Itinerància i visitants:

Municipi	Inauguració	Cloenda	Visitants
Sabadell	15/03/2017	30/04/2017	784
Roda de Ter (l'Esquerda)	08/09/2017	03/12/2017	666
Museu de Gavà	14/12/2017	04/02/2018	-----
TOTAL			-----

XILOGRAFIES. LA FUSTA FETA IMATGE

Descripció:

Exposició produïda per l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, junt amb el Museu Comarcal, la Fundació Carulla i els propietaris de la Col·lecció Rubiralta i Garriga (CRiG),

“Xilografies” presenta els motlles d'estampació produïts el 1956 per l'impressor manresà Lluís Rubiralta i Garriga, a partir de les matrius de fusta del segle XVIII, originals de l'auca dels oficis del taller de la família Abadal, llinatge d'impressors i gravadors de Manresa.

Necessitats tècniques:

- 70 m² aproximadament de superfície i 50 metres lineals de paret.
- Magatzem per embalatges.
- S'ha de poder foradar les parets i el sostre.
- L'espai expositiu ha de proporcionar la sala totalment neta i amb color de paret neutre abans del muntatge.
- Il·luminació museu.

Despeses:

- L'OPC assumeix les despeses corresponents a muntatge i transport: 798,60 €. Així com les despeses de l'assegurança.
- El museu peticionari es fa càrrec de les despeses de desmuntatge: 484,60 € i, les derivades de la impressió i distribució dels materials de difusió.
- Les activitats didàctiques i complementàries són de caràcter opcional. Cas que es programin aquestes van a càrrec del museu receptor.

Itinerància i visitants:

Municipi	Inauguració	Cloenda	Visitants
Manresa	06/10/2017	19/11/2017	634
El Prat de Llobregat	24/11/2017	13/01/2018	1.930
TOTAL			2.564

2017 nombre de visitants

Museus	Visitants
CATIFES DE CIMENT. EL MON DE LA RAJOLA HIDRÀULICA	
Cornellà de Llobregat	920
Badalona	877
Ripollet	370
Caldes de Montbui	1.299
Igualada	1.762
FUGINT DE L'HOLOCAUST.	
Sant Boi de Llobregat	1.617
Cerdanyola del Vallès	954
Sant Cugat del Vallès	4.385
GOLS DE TINTA	
L'Hospitalet de Llobregat	1.263
Sant Boi de Llobregat	1.498
Vilassar de Dalt	360
Cornellà de Llobregat	985
INTIMITATS. LA ROBA DELS SEGLES XIX AL XXI	
Cerdanyola	708
Cardedeu	739
Mollet	1.299
LOGICOFEBISTES	
Mataró	861
Sabadell	678
Mollet	298
Sitges (*)	-----
OSSOS: UN VIATGE A L'ÈPOCA MEDIEVAL DE LA MÀ DE L'ANTROPOLOGIA FÍSICA	
Sabadell	784
Roda de Ter	666
Gavà (*)	-----
XILOGRAFIES. LA FUSTA FETA IMATGE	
Manresa	634
El Prat de Llobregat	1.930
Total visitants:	24.887

(*) No s'han comptabilitzat les exposicions que han finalitzat al 2018.

5.2.- Préstec d'equips

Moviments dels diferents elements durant l'any 2016

Museu de Badalona

	Data recollida	Data retorn
COMBI TV		
SMART TV LG 55 POLZADES - 1-	16/02/2017	03/05/2017
SUPORT PARET: TV I MONITORS -1-	16/02/2017	03/05/2017

Xarxa de Museus Locals - Oficina Patrimoni Cultural

	Data recollida	Data retorn
VITRINES		
VC6 90 X 90 , VITRINA DE CARTRÓ	16/11/2016	20/02/2017
VC2 90 X 90 , VITRINA DE CARTRÓ	16/11/2016	20/02/2017
PROJECTORS		
CANÓ DE PROJECCIÓ HITACHI CP-X1	02/02/2017	31/07/2017
VITRINES		
VC2 90 X 90 , VITRINA DE CARTRÓ	21/02/2017	24/02/2017
VC6 90 X 90 , VITRINA DE CARTRÓ	21/02/2017	24/02/2017
TESTOS		
T-8. 175-H2	01/07/2017	28/02/2018
DESHUMIDIFICADORS		
D-5: DESHUMIDIFICADOR FD96S	01/08/2017	31/12/2017
PROJECTORS		
CANÓ EPSON EB.X27-2	23/10/2017	26/10/2017

Thermalia. Museu de Caldes de Montbui

	Data recollida	Data retorn
COMBI TV		
SMART TV LG 55 POLZADES - 1-	29/06/2017	13/09/2017
SUPORT PARET: TV I MONITORS -1-	29/06/2017	13/09/2017

Fundació Palau. Picasso a Caldes d'Estrac

	Data recollida	Data retorn
COMBI TV		
SMART TV LG 55 POLZADES -2-	27/04/2017	02/05/2017
SUPPORT PARET: TV I MONITORS -2-	27/04/2017	02/05/2017

Museu Arxiu Municipal de Calella Josep M. Codina i Bagué

	Data recollida	Data retorn
VITRINES		
VC2 60 X 60 , VITRINA DE CARTRÓ	06/10/2016	11/01/2017
VC4 60 X 60 , VITRINA DE CARTRÓ	06/10/2016	11/01/2017
VC2 45 X 45 , VITRINA DE CARTRÓ	06/10/2016	11/01/2017
VC5 90 X 90 , VITRINA DE CARTRÓ	06/10/2016	11/01/2017
VC1 45 X 45 , VITRINA DE CARTRÓ	06/10/2016	11/01/2017
VC1 90 X 90 , VITRINA DE CARTRÓ	06/10/2016	11/01/2017
VC6 60 X 60 , VITRINA DE CARTRÓ	06/10/2016	11/01/2017
VC5 60 X 60 , VITRINA DE CARTRÓ	06/10/2016	11/01/2017
VC3 60 X 60 , VITRINA DE CARTRÓ	06/10/2016	11/01/2017
VC3 90 X 90 , VITRINA DE CARTRÓ	06/10/2016	11/01/2017
VC4 90 X 90 , VITRINA DE CARTRÓ	06/10/2016	11/01/2017
VC1 60 X 60 , VITRINA DE CARTRÓ	06/10/2016	11/01/2017
COMBI TV		
SUPPORT PARET: TV I MONITORS -1-	09/11/2017	31/12/2017
SMART TV LG 55 POLZADES - 1-	09/11/2017	31/12/2017

Museu Arxiu Tomàs Balvey de Cardedeu

	Data recollida	Data retorn
DESHUMIDIFICADORS		
D-8: DESHUMIDIFICADOR FD96S	22/09/2016	29/06/2017
PROJECTORS		
CANÓ DE PROJECCIÓ HITACHI CPX8/230.250	22/09/2016	28/04/2017
PROJECTORS		
CANÓ EPSON EB.X27-1	06/06/2017	13/09/2017
DESHUMIDIFICADORS		
D-8: DESHUMIDIFICADOR FD96S	05/07/2017	18/01/2018

DESHUMIDIFICADORS

D-10 DESHUMIFICADOR PL32	10/11/2017	01/02/2018
D-11 DESHUMIFICADOR PL-32	10/11/2017	01/02/2018

Museu d'Història de Cerdanyola - Ca n'Oliver

	Data recollida	Data retorn
PROJECTORS		
CANÓ DE PROJECCIÓ HITACHI CP-X1	03/10/2016	01/02/2017
SUPORTS		
ROLLER-14 SUPORT VISUAL(215X80CM)	09/01/2017	03/03/2017
ROLLER-15 SUPORT VISUAL(215X80CM)	09/01/2017	03/03/2017
ROLLER-16 SUPORT VISUAL(215X80CM)	09/01/2017	03/03/2017
ROLLER-17 SUPORT VISUAL(215X80CM)	09/01/2017	03/03/2017
SUPORTS		
ROLLER-17 SUPORT VISUAL(215X80CM)	06/03/2017	19/05/2017
ROLLER-14 SUPORT VISUAL(215X80CM)	06/03/2017	19/05/2017
ROLLER-16 SUPORT VISUAL(215X80CM)	06/03/2017	19/05/2017
ROLLER-15 SUPORT VISUAL(215X80CM)	06/03/2017	19/05/2017
SUPORTS		
ROLLER-14 SUPORT VISUAL(215X80CM)	01/09/2017	01/12/2017
ROLLER-15 SUPORT VISUAL(215X80CM)	01/09/2017	01/12/2017
ROLLER-17 SUPORT VISUAL(215X80CM)	01/09/2017	01/12/2017
ROLLER-16 SUPORT VISUAL(215X80CM)	01/09/2017	01/12/2017
SUPORTS		
ROLLER-13 SUPORT VISUAL(215X80CM)	29/09/2017	20/10/2017
ROLLER-18 SUPORT VISUAL(215X80CM)	29/09/2017	20/10/2017
ROLLER-12 SUPORT VISUAL (215X80CM)	29/09/2017	20/10/2017
ROLLER-20 SUPORT VISUAL(215X80CM)	29/09/2017	20/10/2017
SUPORTS		
ROLLER-16 SUPORT VISUAL(215X80CM)	04/12/2017	19/02/2018
ROLLER-15 SUPORT VISUAL(215X80CM)	04/12/2017	19/02/2018
ROLLER-14 SUPORT VISUAL(215X80CM)	04/12/2017	19/02/2018
ROLLER-17 SUPORT VISUAL(215X80CM)	04/12/2017	19/02/2018

Museu Palau Mercader

	Data recollida	Data retorn
DESHUMIDIFICADORS		
D-11 DESHUMIDIFICADOR PL-32	28/10/2016	15/02/2017
D-10 DESHUMIDIFICADOR PL32	28/10/2016	15/02/2017
COMBI TV		
SUPORT PARET: TV I MONITORS -1-	30/11/2016	15/02/2017
SMART TV LG 55 POLZADES - 1-	30/11/2016	15/02/2017

MEL. Museus d'Esplugues de Llobregat. Museu Can Tinturé i Museu de Ceràmica La Rajoleta

	Data recollida	Data retorn
VITRINES		
V-8 VITRINA AMB URNA DE 30 X 82 X 52 CM.	25/04/2017	04/07/2017
V-13 VITRINA URNA DE 30 X 82 X 82 CM.	25/04/2017	04/07/2017
V-6 VITRINA AMB URNA DE 30 X 82 X 52 CM.	25/04/2017	04/07/2017
V-3 VITRINA AMB URNA DE 30 X 82 X 82 CM.	25/04/2017	04/07/2017

Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia

	Data recollida	Data retorn
COMBI TV		
SUPORT PARET: TV I MONITORS -1-	14/09/2017	08/11/2017
SMART TV LG 55 POLZADES - 1-	14/09/2017	08/11/2017

Museu Comarcal de Manresa

	Data recollida	Data retorn
ALTRES		
MALETA DE LLUMS 2 - MLL2	20/04/2017	31/10/2017
MALETA DE LLUMS 1 - MLL1	20/04/2017	31/10/2017
VITRINES		
V-4 VITRINA URNA DE 30 X 82 X 52 CM	20/04/2017	31/10/2017
V-17 VITRINA AMB URNA DE 30 X 120 X 70 CM.	20/04/2017	31/10/2017
V-18 VITRINA AMB URNA DE 30 X 120 X 70 CM.	20/04/2017	31/10/2017

Museus de Martorell. Museu Municipal Vicenç Ros

	Data recollida	Data retorn
VITRINES		
VT-23 VITRINA AMB URNA DE AL.60 X L.110 X	06/06/2017	27/06/2017
VT-22 VITRINA AMB URNA DE AL.60 X L.110 X	06/06/2017	27/06/2017
VT-20 VITRINA AMB URNA DE AL.60 X L.110 X	06/06/2017	27/06/2017
VT-25 VITRINA AMB URNA DE AL.60 X L.110 X	06/06/2017	27/06/2017
VT-21 VITRINA AMB URNA DE AL.60 X L.110 X	06/06/2017	27/06/2017
VT-24 VITRINA AMB URNA DE AL.60 X L.110 X	06/06/2017	27/06/2017

VITRINES

V-3 VITRINA AMB URNA DE 30 X 82 X 82 CM.	03/10/2017	07/11/2017
V-13 VITRINA URNA DE 30 X 82 X 82 CM.	03/10/2017	07/11/2017
V-15 VITRINA URNA DE 30X82X82CM	03/10/2017	07/11/2017
V-19 VITRINA AMB URNA DE 30 X 120 X 70 CM.	03/10/2017	07/11/2017
VT-21 VITRINA AMB URNA DE AL.60 X L.110 X	03/10/2017	07/11/2017
VT-25 VITRINA AMB URNA DE AL.60 X L.110 X	03/10/2017	07/11/2017

VITRINES

V-13 VITRINA URNA DE 30 X 82 X 82 CM.	08/11/2017	05/12/2017
V-15 VITRINA URNA DE 30X82X82CM	08/11/2017	05/12/2017
V-19 VITRINA AMB URNA DE 30 X 120 X 70 CM.	08/11/2017	05/12/2017
VT-21 VITRINA AMB URNA DE AL.60 X L.110 X	08/11/2017	05/12/2017
VT-25 VITRINA AMB URNA DE AL.60 X L.110 X	08/11/2017	05/12/2017
V-3 VITRINA AMB URNA DE 30 X 82 X 82 CM.	08/11/2017	05/12/2017

VITRINES

V-13 VITRINA URNA DE 30 X 82 X 82 CM.	06/12/2017	09/01/2018
VT-20 VITRINA AMB URNA DE AL.60 X L.110 X	06/12/2017	09/01/2018
VT-21 VITRINA AMB URNA DE AL.60 X L.110 X	06/12/2017	09/01/2018
V-15 VITRINA URNA DE 30X82X82CM	06/12/2017	09/01/2018
V-3 VITRINA AMB URNA DE 30 X 82 X 82 CM.	06/12/2017	09/01/2018
V-19 VITRINA AMB URNA DE 30 X 120 X 70 CM.	06/12/2017	09/01/2018

Museu Arqueològic i Paleontològic de Moià

	Data recollida	Data retorn
VITRINES		
V-11 VITRINA AMB URNA 45 X 40 X 40 CM.	13/01/2017	08/06/2017
V-9 VITRINA AMB URNA DE 45 X 40 X 40 CM.	13/01/2017	08/06/2017
V-2 VITRINA AMB URNA DE 25 X 70 X 70 CM.	13/01/2017	08/06/2017

Museu Municipal Joan Abelló

	Data recollida	Data retorn
ALTRES		
B250 EVAPORÍMETRE - HUMIDIFICADOR	18/10/2016	12/01/2017
ALTRES		
MALETA DE LLUMS 3 - MLL3	14/11/2016	05/05/2017
MALETA DE LLUMS 4 - MLL4	14/11/2016	05/05/2017
VITRINES		
V-7 VITRINA AMB URNA DE 30 X 82 X 52 CM.	15/11/2016	05/05/2017
SUPORTS		
ROLLER-10 SUPORT VISUAL (215X80CM)	26/11/2016	26/02/2017
DESHUMIDIFICADORS		
D-7: DESHUMIDIFICADOR FD96S	11/01/2017	11/05/2017
D-9: DESHUMIDIFICADOR FD96S	11/01/2017	11/05/2017
ALTRES		
B250 EVAPORÍMETRE - HUMIDIFICADOR	13/01/2017	01/05/2017

Museu Municipal de Montcada

	Data recollida	Data retorn
VITRINES		
V-19 VITRINA AMB URNA DE 30 X 120 X 70 CM.	31/03/2017	15/05/2017

Museu de Premià de Dalt

	Data recollida	Data retorn
VITRINES		
V-10 VITRINA AMB URNA DE 45 X 40 X 40 CM.	15/09/2017	26/09/2017

Museu de l'Estampació de Premià de Mar

	Data recollida	Data retorn
LUXÒMETRES		
LUXÒMETRE TESTO 545	22/09/2017	27/09/2017
LUXÒMETRES		
LUXÒMETRE TESTO 545	28/09/2017	29/09/2017

Centre d'interpretació del Patrimoni Molí d'en Rata

	Data recollida	Data retorn
COMBI TV		
SMART TV LG 55 POLZADES - 1-	04/05/2017	28/06/2017
SUPPORT PARET: TV I MONITORS -1-	04/05/2017	28/06/2017

Museu Arqueològic de L'Esquerda

	Data recollida	Data retorn
TESTOS		
T-7. 175-H2	16/09/2016	31/01/2017
T-9. 175-H2	16/09/2016	31/01/2017
T-11. 175-H2	16/09/2016	31/01/2017
T-12. 175-H2	16/09/2016	31/01/2017
TESTOS		
T-11. 175-H2	01/02/2017	30/06/2017
T-12. 175-H2	01/02/2017	30/06/2017
T-11. 175-H2	01/02/2017	30/06/2017
T-9. 175-H2	01/02/2017	30/06/2017
T-12. 175-H2	01/02/2017	30/06/2017
T-9. 175-H2	01/02/2017	30/06/2017
T-7. 175-H2	01/02/2017	30/06/2017
T-7. 175-H2	01/02/2017	30/06/2017
DESHUMIDIFICADORS		
D-9: DESHUMIDIFICADOR FD96S	03/11/2017	12/12/2017
DESHUMIDIFICADORS		
D-9: DESHUMIDIFICADOR FD96S	13/12/2017	12/02/2018

Museu de Sant Cugat. Museu del Monestir

	Data recollida	Data retorn
TESTOS		
T-10. 175-H2	20/03/2017	05/04/2017
TESTOS		
T-10. 175-H2	06/04/2017	26/04/2017
TESTOS		
T-10. 175-H2	01/05/2017	28/06/2017
VITRINES		
V-6 VITRINA AMB URNA DE 30 X 82 X 52 CM.	29/11/2017	27/02/2018

Museu Torre Balldovina

	Data recollida	Data retorn
VITRINES		
VC2 60 X 60 , VITRINA DE CARTRÓ	01/02/2017	07/03/2017
VC1 90 X 90 , VITRINA DE CARTRÓ	01/02/2017	07/03/2017
VC4 90 X 90 , VITRINA DE CARTRÓ	01/02/2017	07/03/2017
VC4 60 X 60 , VITRINA DE CARTRÓ	01/02/2017	07/03/2017
VC5 90 X 90 , VITRINA DE CARTRÓ	01/02/2017	07/03/2017
VC5 60 X 60 , VITRINA DE CARTRÓ	01/02/2017	07/03/2017
VC3 60 X 60 , VITRINA DE CARTRÓ	01/02/2017	07/03/2017
VC1 60 X 60 , VITRINA DE CARTRÓ	01/02/2017	07/03/2017
VC3 90 X 90 , VITRINA DE CARTRÓ	01/02/2017	07/03/2017
VC6 60 X 60 , VITRINA DE CARTRÓ	01/02/2017	07/03/2017
PROJECTORS		
CANÓ EPSON EB.X27-1	09/03/2017	20/04/2017

Museu de Terrassa

	Data recollida	Data retorn
ALTRES		
MALETA DE LLUMS 5 -MLL5	28/03/2017	08/05/2017

Museu de l'Art de la Pell. Col·lecció A. Colomer Munmany

	Data recollida	Data retorn
TESTOS		
T-8. 175-H2	01/01/2017	30/06/2017

VINSEUM. Museu de les Cultures del Vi de Catalunya

	Data recollida	Data retorn
ALTRES		
B250 EVAPORÍMETRE - HUMIDIFICADOR	02/05/2017	30/06/2017
ALTRES		
B250 EVAPORÍMETRE - HUMIDIFICADOR	01/07/2017	30/09/2017

5.3.- Anuncis

Connectem amb la Cultura:

- **Dossier Crític** (25/11/2017), **Entreacte** (Octubre 2017), **Rotllana** (Desembre 2017), **Enderrock** (Novembre 2017), **440 clàssica** (Desembre 2017), **Llengua Nacional** (Octubre 2017) i **Rotllana** (Setembre 2017):

2833-xxxx-2017 Anunci genèric CMT 170x240 mm, Dossier Crític.pdf 1 30/10/17 18:23

Connectem la ciutadania amb la cultura

 Xarxa d'Espais Escènics Municipals
Cartellera d'espectacles amb la millor oferta escènica i musical.
escenari.diba.cat @TeatresODA

 Xarxa d'Arxius Municipals
Per una correcta gestió del patrimoni documental local dels ajuntaments.
xam.diba.cat @patodiba

 Xarxa de Museus Locals
Agenda d'activitats de la Xarxa de Museus Locals de la demarcació de Barcelona.
XarxaMuseusLocals LaMiradaTactil
patodiba @patodiba
diba.cat/museuslocals

diba.cat/cultura

Diputació Barcelona
#DibaOberta

- Auriga (03/10/2017):

2899-24386-2017 Anunci general CLT de, revista Auriga 2017.ppt 1 03/10/17 10:28

Connectem la ciutadania amb la cultura

diba.cat/museuslocals
Xarxa de Museus Locals
de la demarcació de Barcelona

diba.cat/cultura

XarxaMuseusLocals LaMudadaTertel patrdiba @patrdiba

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

Fomentem la Cultura:

- Anuari Castells: (01/02/2017):

Xarxa d'Espais Escènics Municipals
Cartellera d'espectacles amb la millor oferta escènica i musical
escenari.diba.cat

Xarxa de Museus Locals
Agenda d'activitats de la Xarxa de Museus Locals de la demarcació de Barcelona
diba.cat/museuslocals

diba.cat/cultura

**Diputació
Barcelona**

- **Rotllana** (Abril 2017), **Tradicions i Costums**, butlletí **Aplecs Sardana** (Maig 2017), **Gegants** (primavera 2017) i **Caramella** (01/07/2017):

2713-2027-2016 Annulli CDF Mallorci Visualització i control 2016, 2106200, Rotllana.pdf 1 16/3/16 13:58

Fomentem la cultura

Xarxa d'Espais Escènics Municipals

Cartellera d'espectacles amb la millor oferta escènica i musical

[@escenari.diba.cat](https://www.twttr.com/@escenari.diba.cat)

Xarxa de Museus Locals

Agenda d'activitats de la Xarxa de Museus Locals de la demarcació de Barcelona

diba.cat/museuslocals

diba.cat/cultura

Diputació
Barcelona

Dia dels Museus:

- Ara (18/05/2017):

2899-23437-2017 Anunci falçó Dia Internacional dels Museus català 254x60mm, Ara.pdf 1 10/9/17 12:23

2017
de maig
18

**DIA INTERNACIONAL
DELS MUSEUS**

Xarxa de Museus Locals
67 equipaments a 52 municipis

@XarxaMuseusLocals @patcdiba

museuslocals.diba.cat/agenda
diba.cat/web/opc/18_maig

Diputació
Barcelona

5.4 Redaccionals

Cases museus:

- **Sortida (01/06/2017 i 01/09/2017):**

TURISME BARCELONA

LA INTIMITAT MUSEÏTZADA

MUSEUS PER DESCOBRIR

Vitrall. Planta baixa. Casa Alegre de Sagrera. Terrassa. S. MANENT

Planta noble. Menjador Isabelí s.XIX. Casa Lloips. Sitges. S. MANENT

De ls prop de 70 museus municipals que coordina de la Diputació de Barcelona mitjançant la Xarxa de Museus Locals, les cases museu constitueixen una singularitat en què l'interès testimonial s'afegeix al valor patrimonial. Gràcies a aquests espais privats que han esdevingut públics podem conèixer formes de viure i espais ídms que constitueixen tota una lliçó d'història del territori. Us en destaquem cinc exemples que transporten el visitant al període que va del Romanticisme al Modernisme.

A la comarca del Garraf trobem tres magnífics exemples de casa museu: el **Museu Romàntic Can Papiol** i la **Masia d'en Cabanyes** -tots dos a Vilanova i la Geltrú- i el sirgerà **Mu-**

seu Romàntic Can Lloips. A Can Papiol, darrera l'austeritat de la seva façana neoclàssica, s'amaga l'opulència dels seus salons i tota una joia per als bibliòfils: prop de 6.000 llibres publicats entre els segles XVI i XIX. La Masia d'en Cabanyes, de finals del XVIII, evoca arquitectònicament el model italià de vil la pal ladiana i, alhora, constitueix un immillorable i vivencial centre d'interpretació del Romanticisme. Per últim, Can Lloips conserva íntegrament l'estructura i la decoració neoclàssiques originals, amb l'al·licient de les pintures de Pau Rigalt que decoren la sala noble, a més del contrapunt que aporta la col·lecció de mines de Lola Anglada.

En un àmbit molt més metropolità, al bell mig del parc Can Mercader de Cornellà de Llobregat, s'erigeix el **Museu Palau Mercader**, exponent de la forma de vida privada i cultural del linatge aristocràtic dels Bell-lloc. D'especial interès és el Saló Àrab, espai social de la família, que va ser traslladat des d'una altra mansió de la nissaga, en aquest cas situat al Passeig de Gràcia barceloní.

I acabem aquest petit recorregut al Vallès Occidental, a la **Casa Alegre de Sagrera de Terrassa**, joia del

Modernisme egarenc amb uns impressionants vitralls que aporten una llum particular als seus salons, pintures i mobiliaris.

Podeu descobrir molts més detalls i propostes de visita d'aquestes cinc cases museu i de moltes altres espais museístics de la demarcació al web <http://museuslocals.diba.cat> que conté tota la informació de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona.

A dalt: Biblioteca. Museu Romàntic Can Papiol. Vilanova i la Geltrú. A baix: Gran Saló estil Lluis XV. Museu palau Mercader. Cornellà. S. MANENT

Centre d'Interpretació del romanticisme Manuel de Cabanyes <http://museuslocals.diba.cat/museu/503163>

Museu Romàntic Can Papiol. Vilanova i la Geltrú <http://museuslocals.diba.cat/museu/27>

Museu Romàntic Can Lloips. Sitges <http://museuslocals.diba.cat/museu/567>

Museu Palau Mercader Cornellà <http://museuslocals.diba.cat/museu/13>

Casa Alegre de Sagrera. Terrassa <http://museuslocals.diba.cat/museu/26>

museuslocals.diba.cat

- Serra d'Or (01/09/2017):

La intimitat museïtzada

Dels prop de setanta museus municipals que coordina de la Diputació de Barcelona mitjançant la Xarxa de Museus Locals, les cases museu constitueixen una singularitat en què l'interès testimonial s'afegeix al valor patrimonial. Gràcies a aquests espais privats que han esdevingut públics, podem conèixer maneres de viure i espais íntims que ens ofereixen tota una lliçó d'història del territori. Us en destaquem cinc exemples que transporten el visitant al període que va del Romanticisme al Modernisme.

A la comarca del Garraf trobem tres magnífics exemples de casa museu: el Museu Romàntic Can Papiol i la Masia d'en Cabanyes –tots dos a Vilanova i la Geltrú– i el sitgetà Museu Romàntic Can Llopis. A Can Papiol, darrere l'austeritat de la seva façana neoclàssica, s'amaga l'opulència dels salons i tota una joia per als bibliòfils: prop de sis mil llibres publicats entre els segles XVI i XIX. La Masia d'en Cabanyes, de final del XVIII, evoca arquitectònicament el model italià de vil·la pal·ladiana i, alhora, constitueix un immillorable i vivencial centre d'interpretació del Romanticisme. Per últim, Can Llopis conserva íntegrament l'estructura i la decoració neoclàssiques originals, amb l'al-

licient de les pintures de Pau Rigalt que decoren la sala noble, a més del contrapunt que aporta la col·lecció de nines de Lola Anglada.

En un àmbit molt més metropolità, al bell mig del parc Can Mercader de Cornellà de Llobregat, s'erigeix el Museu Palau Mercader, exponent de la forma de vida privada i cultural del llinatge aristocràtic dels Bell-lloc. D'especial interès és el Saló Àrab, espai social de la família, que va ser traslladat des d'una altra mansió de la nissaga, en aquest cas situada al Passeig de Gràcia barceloní.

I acabem aquest petit recorregut al Vallès Occidental, a la Casa Alegre de Sagrera de Terrassa, joia del Modernisme egarenc amb uns impressionants vitralls que aporten una llum particular als seus salons, pintures i mobiliaris.

Podeu descobrir molts més detalls i propostes de visita d'aquestes cinc cases museu i de molts altres espais museístics de la demarcació al web <http://museuslocals.diba.cat>, que conté tota la informació de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona.

Biblioteca. Museu Romàntic Can Papiol. Vilanova i la Geltrú.

Vitrall. Planta baixa. Casa Alegre de Sagrera. Terrassa.

Gran Saló estil Lluís XV. Museu Palau Mercader. Cornellà de Llobregat.

Planta noble. Menjador isabelí del segle XIX. Casa Llopis. Sitges.
(Fotos: Ramon Manent)

CI: El collaret viatger:

- Sàpiens (22/08/2017):

VIU LA HISTÒRIA

La insòlita història del collaret viatger

EXPOSICIO La Diputació de Barcelona presenta la crònica del viatge d'un collaret de variscita del neolític mitjà en una mostra itinerant.

loti que portava segles descansant sota terra l'essència d'aquest collaret de variscita era viatjar amunt i avall. L'any 1929, durant uns treballs de desmunt a la Bòbila Padró, entre Ripollet i Cerdanyola del Vallès, va sortir a la llum dins d'una de les dues sepultures neolítiques que es van descobrir per casualitat.

Vicenç Renom Costa, jurista, advocat, membre molt actiu de la Junta de Museus de Sabadell i apassionat de l'arqueologia, va encapçalat l'excavació i va desvelar un conjunt funerari excepcional, que segurament hauria format part d'una necròpoli més ampla. La tomba on es va trobar el collaret era una sepultura rectangular, coberta per grans lloses i que contenia les restes d'un sol individu acompanyat d'un ric aixovar, format pel collaret, set destrals de pedra, quatre nuclis de sílex molet, un nucli d'obsidiana, una llamina i tres fragments de sílex i diversos fragments de ceràmica.

UN OBJECTE DE L'ORIENT LLUNYÀ?

Sens dubte, la troballa estrella va ser la d'aquest collaret de 300 denses de variscita de dimensions diverses. Però quin era el seu origen? Sempre s'havia pensat que la variscita, la pedra semipreciosa de color verd amb què es feien les joies més preuades de la prehistòria, provenia d'Orient. Així ho havia deixat per escrit el 77 dC Plini el Vell: "Es troba darrere de l'Índia, entre els *Phycari*, habitants del Caucas, entre els *Sacae* i els *Dahae*. [...] És el tribut que paguen, és l'ornament que més els agrada lluir. [...] És la seva fortuna, és la seva glòria." No obstant això, l'any 1975 es va fer una troballa que va fer als arqueòlegs replantejar-se la història. Aquell any, una màquina excavadora que

La màgia de la pedra verda

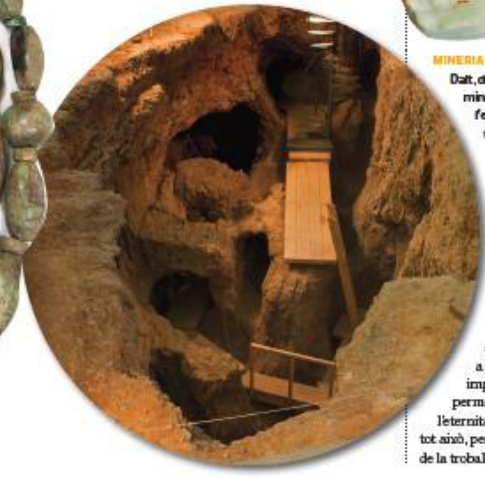
La variscita és un mineral de la classe dels feldspats d'ortosa. El seu nom ve del grec *varis* (verda) i *scita* (pedra). És una pedra molt dura i resistent, amb un color verd que varia de verd clar a verd fosc. És molt apreciada per la seva bellesa i per les seves propietats curatives segons la medicina alternativa. És molt usada per fer joies i ornaments.

treballava en la urbanització del barri de can Tintorer de Gavà es va veure engolida per la terra. L'entramat de forats i galeries que van quedar al descobert en cedir el terreny només podien ser obra de l'home.

De nou, la casualitat havia permès fer una descoberta sorprenent: aquella xarxa subterrània confirmava Gavà com el nucli d'extracció i producció dels collarets verds de les sepultures neolítiques de bona part de l'Europa occidental.

JOIERS DES DEL 4000 AC

La història del nostre collaret va començar aproximadament fa 6.000 anys, a l'actual terme de Gavà, prop de la desembocadura del riu Llobregat. En aquest lloc hi vivia un grup humà ben assentat en el territori que, tot i que continuava caçant, pescant i recollint fruits del bosc, havia fet de l'agricultura i la ramaderia la seva font principal

TOTXOS SOBRE LES TOMBES
Els treballadors de la Bòbila Padró van descobrir dos enterraments neolítics el 1929. L'arqueòleg Vicenç Renom es va fer càrrec de l'excavació.

d'aliment, i que ja no es desplaçava. Una part important del grup es podia dedicar a cavar galeries i buscar les vetes de mineral. A peu de mina, els mateixos extractors o altres individus triaven les pedres més pures i les polien amb pedres abrasives, les foradaven amb un trepant i muntaven els collarets.

PRODUCCIÓ I DISTRIBUCIÓ
Sabem que la producció d'aquests ornaments es portava a terme a Gavà mateix perquè s'hi ha trobat desenes d'aquest mineral trencades o rebuïdades durant el seu procés de producció i restes dels instruments utilitzats per confeccionar-les, com polidors de gres o perforadors de sílex. A continuació, els ornaments es distribuïen seguint la costa o cap a l'interior, en una xarxa d'intercanvis a través de la vall del Llobregat i d'altres rius. Les joies van

MINERIA NEOLÍTICA
Datat, dues peces trobades a les mines prehistòriques de Gavà (a l'esquerra): una peça de variscita trencada en perforar-la, i una broca de sílex.

sobrepasar el seu territori d'influència, en una porció considerable del nord-oest de la Península Ibèrica i el Migjorn francès.

DE LA TOMBA AL MUSEU
D'aquesta manera és com el nostre collaret va arribar a mans d'un personatge important... Que es podia permetre un ric aixovar per passar l'eternitat. Vicenç Renom ignorava tot això, però va apuntar tots els detalls de la troballa al seu diari. *La Veu de*

Catalunya del 10 de gener del 1930 el va entrevistar sobre els materials recuperats i la seva exposició al local de la Lliga Regionalista a Sabadell. El 1931 quan es va inaugurar el Museu de Sabadell, el collaret va passar a formar part de l'exposició permanent, així com tots els altres objectes localitzats a les tombes de la Bòbila Padró.

EL VIATGE CONTINUA

La Diputació de Barcelona, el Centre d'Interpretació Moli d'en Rata de Ripollet, el Museu de Gavà, el Museu i Poblat Ibèric de Ca n'Oliver de Cerdanyola del Vallès i el Museu d'Història de Sabadell han organitzat una mostra que recull el periple d'aquesta peça singular: 6.000 anys després d'haver-se muntat, el viatge del collaret no s'atura. Però aquesta vegada per visitar museus d'arreu del país. □

DADES PRÀCTIQUES

- Del 27 d'agost al 5 de novembre: **Centre d'Interpretació del Patrimoni Moli d'en Rata**, Carrer Moli d'en Rata, 1. Ripollet. <http://ajpm.ajodemoliripollet.cat>
- Del 6 de novembre al 15 de gener de 2018: **Museu de Gavà**, Plaça de Dolors Clua, 13. Gavà. www.patrimoniogava.cat
- Del 16 de gener al 11 de març de 2018: **Museu i Poblat Ibèric de Ca n'Oliver**, Carrer València, 19. Cerdanyola del Vallès. Tel: 93 602 33 22.
- Del 15 de març al 20 d'abril del 2018: **Museu d'Història de Sabadell**, Carrer de Sant Antoni, 13. Sabadell. <http://museu.sabadell.cat>

- Serra d'Or (01/10/2017):

El viatge d'un collaret de variscita del neolític mitjà

1. Collaret de variscita amb les destrals i els nuclis de pota de cabra de sílex melat de l'aixovar. Bòbila Padró. Neolític mitjà. Museu d'Història de Sabadell.

2. Pic i fragments de cisell de miner: taló i punta i percussor. Corniana, os (metàpode de bou) i quars. Neolític mitjà. Mines prehistòriques de Gavà. Museu de Gavà.

3. Polidor de joier. Gres. Neolític mitjà. Mines prehistòriques de Gavà. Museu de Gavà.

Coincidència insòlita: el collaret viatger

La Diputació de Barcelona, el Centre d'Interpretació del Patrimoni Molí d'en Rata de Ripollet, el Museu de Gavà, el Museu i Poblat Ibèric de Ca n'Oliver de Cerdanyola del Vallès i el Museu d'Història de Sabadell organitzen una petita mostra que recull com el viatge d'un collaret, des de la seva producció a les mines prehistòriques de Gavà, la seva troballa a la Bòbila Padró, entre els termes municipals de Ripollet i Cerdanyola del Vallès, i el seu ingrés al Museu de Sabadell dona l'oportunitat de difondre un llegat cultural comú.

El 1929, Vicenç Renom Costa, membre de la Junta

de Museus de Sabadell, va excavar dues sepultures neolítiques aparegudes en el desmunt de terres de la Bòbila Padró, en terres de Can Tiana. En una de les sepultures hi va aparèixer un ric aixovar que actualment encara és considerat excepcional en els contextos arqueològics d'aquest període. En destaca, per la seva espectacularitat, el collaret de més de tres-centes denes de variscita de dimensions diverses, que alhora és una peça molt interessant per entendre la complexitat simbòlica i social derivada de les pràctiques funeràries de la societat del neolític i de les xarxes d'intercanvi.

L'origen, les mines de Gavà

La història del collaret va començar aproximadament fa 6.000 anys, a l'actual terme de Gavà, prop de la desembocadura del riu Llobregat. En aquest lloc, integrants d'una població que s'hi havia establert per extreure la variscita (fosfat d'alumini hidratat, de color verd), molt preuada a l'època per produir ornaments corporals, treballaven en estructures subterrànies formades per pous, cambres i galeries.

Sabem que la producció d'aquests ornaments es portava a terme a Gavà mateix perquè s'hi han trobat denes d'aquest mineral trencades o rebutjades durant el seu procés de producció i restes dels instruments utilitzats per a confeccionar-les: polidors de gres, perforadors de sílex.

Ornaments corporals elaborats a les mines es van distribuir seguint la costa o cap a l'interior, a través de la vall del Llobregat i d'altres rius.

La troballa, entre Cerdanyola i Ripollet

L'any 1929, durant els treballs de desmunt del terral de la Bòbila Padró, en terrenys de la masia de Can Tiana, casualment es van descobrir dues sepultures neolítiques, en una de les quals es va localitzar el collaret. Assabentat de la troballa, Vicenç Renom i Costa, del Museu de Sabadell, va fer-ne l'excavació. Renom era un membre molt actiu de la Junta de Museus de Sabadell. Advocat de professió,

treballava a la Cambra de la Propietat, cosa que li va permetre portar a terme una gran activitat arqueològica.

La recerca arqueològica sobre el neolític ha posat en evidència la importància, l'amplitud i la diversitat de les xarxes de contacte i circulació tant de matèries primeres com de tècniques i idees dels grups que habitaven el territori durant aquest període. És molt possible que el collaret de variscita formés part d'aquesta xarxa i arribés a la necròpolis de la bòbila de Can Padró, entre els termes de Cerdanyola del Vallès i Ripollet. Els límits d'aquests municipis han anat variant al llarg del temps, justament a la zona on es troba el jaciment.

De l'excavació al Museu de Sabadell

Al jaciment, es van localitzar dues tombes d'inhumació que probablement formaven part d'una necròpolis més gran, però en desconeixem l'abast. La tomba on es va trobar el collaret era una sepultura rectangular, coberta per grans lloses i que contenia les restes d'un sol individu acompanyat d'un ric aixovar format pel collaret, set després de pedra, quatre nuclis de sílex melat, un nucli d'obsidiana, una làmina de sílex, tres fragments de làmina de sílex i fragments de ceràmica.

Vicenç Renom va recollir els treballs d'excavació i les circumstàncies de la troballa del collaret en el seu diari. «La Veü de Catalunya» del 10 de gener de 1930 va donar-ne la notícia entrevistant-lo sobre els materials recuperats i la seva exposició al local social de la Lliga Regionalista a Sabadell.

El 1931, quan es va inaugurar el Museu de Sabadell, el collaret va passar a formar part de l'exposició permanent, així com tots els altres objectes localitzats a les sepultures de la Bòbila Padró, però la seva singularitat ha fet que sis mil anys després d'haver-se produït, el seu viatge no s'hagi aturat. Aquesta vegada per museus i exposicions d'arreu.

I continuarà viatjant...

Centre d'Interpretació Moli d'en Rata

Del 27 d'agost al 5 de novembre de 2017
Carrer del Moli d'en Rata, 1 (08291) Ripollet

Museu de Gavà

Del 6 de novembre de 2017 al 15 de gener de 2018
Plaça de Dolors Clua, 13 (08850) Gavà

Museu i Poblament Ibèric de Ca n'Oliver

Del 16 de gener a l'11 de març de 2018
Carrer de València, 19 (08290) Cerdanyola del Vallès

Museu d'Història de Sabadell

Del 15 de març al 29 d'abril de 2018
Carrer de Sant Antoni, 13 (08201) Sabadell

CI: Viladomat i la tècnica:

- Sàpiens (27/10/2017):

VIU LA HISTÒRIA

Rere l'obra del geni del barroc català

EXPOSICIÓ A partir de l'anàlisi material de les seves pintures, la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona mostra la tècnica d'Antoni Viladomat

La guerra de Successió va deixar una Catalunya desolada i derrotada, però la recuperació havia d'arribar tard o d'hora. En el camp artístic va arribar aviat, amb el sorgiment d'un pintor excepcional: Antoni Viladomat. De pare claudor, de ben petit sempre va estar en contacte amb el món de l'art, però la seva formació va ser gairebé autodidàctica. Això li va conferir una visió liberal de l'ofici, fet que per una banda li va comportar constants picabaralles amb el gremi de pintors i per l'altra una gran popularitat entre la gent, als anys vint i trenta del segle XVIII. No obstant això, va ser amb la seva prolífica obra, generalment de temàtica religiosa, amb què es va guanyar més admiradors. Són d'aquesta època les vint teles de gran format de la vida de sant Francesc per al desaparegut convent de Barcelona, avui al Museu Nacional d'Art de Catalunya; la *Caiguda i conversió de sant Pau al camí de Damasc* de la capella de la Casa de la Convalescència de l'Antic Hospital de la Santa Creu; o el viacrucis de la capella dels Dolors de la basílica de Santa Maria de Mataró o el *Cicle de la vida de sant Ives* de la cartoixa de Montalegre, les teles de la qual es conserven a París.

LA CIÈNCIA AL SERVEI DE L'ART

Molts s'han dedicat a estudiar el seu estil i a posar-lo en el context d'una època, però ara la tecnologia ens permet anar un pas més enllà. Per conèixer amb més detall tot el que s'amaga darrere de la seva obra, la Diputació de Barcelona, a través de la Xarxa de Museus Locals, ha organitzat l'exposició 'Coincidència insòlita. Viladomat i la tècnica', que es podrà veure al Museu Comarcal de Manresa, el

Museu de Premià de Dalt i Ca l'Arenas. Centre d'Art del Museu de Mataró. Aquests tres espais museístics han col·laborat en la producció de la mostra, prenent com a referència pintures a l'oli que es conserven als seus fons i que han estat restaurades i estudiades. Les anàlisis efectuades a la *Mare de Déu de la Mercè*, *Rapte de sant Ignasi a l'hospital de Manresa* i *Transverberació de santa Teresa* inclouen sobretot aquestes obres a diferents estudis, com els raigs X, la radiació ultraviolada o els infrarojos i l'observació a través de microscopi òptic.

PREPARAR EL LLENÇ

Fruct d'aquest estudi, podem saber per exemple que la tela que emprava el pintor barceloní estava feta de lli o de cànen. Darrere s'hi ha trobat una preparació ben estesa i tenyida de color terrós, tal com es recomana en els tractats de l'època. Un d'aquests tractats és el d'Antonio Palomino, pintor contemporani de Viladomat que ens ha llegat una de les milions fonts per interpretar l'art barroc. Segons Palomino, la tela s'havia de preparar abans de pintar amb una capa de pasta de farina (el que popularment es coneixia com a *gualfas*) o bé amb una mà de cola animal. Al darrere s'hi aplicava l'emprimació feta a l'oli barrejada amb un pigment de terra vermella i posteriorment es polia amb pedra toca.

Un cop el llenç estava a punt, els artistes preparaven l'esbós que hauria de

Una joia a Mataró
La capella dels dolors de la basílica de Santa Maria de Mataró és un dels espais més destacats del patrimoni religiós català. És de notable importància per Viladomat. A les parets es conserven moltes de les seves obres, entre elles el *Rapte de sant Ignasi a l'hospital de Manresa* i *Transverberació de santa Teresa*, que es conserven a París.

definir el quadre. Per això dibuixaven prèviament a carbonet, sanguina, llapis, grafit o tinta, a vegades modelant amb taques d'aiguada per donar un efecte de volum. En el cas de Viladomat, els seus dibuixos preparatoris eren acolorits i la base de la preparació d'un color fosc terrós. A part, es conserven esbossos d'algunes de les seves obres que donen informació sobre com les plantejava: cercles fets a compàs,

LA DOLOROSA
L'accés a la capella dels Dolors de Mataró conté l'oli sobre tela de Viladomat *Mare de Déu dels Set Dolors* (un per cada espasa clavada al pit).

quadricules per traspassar el dibuix a gran format i estudis per fer l'encaix de les figures. La composició acostuma a ser sempre la mateixa: reservar l'espai central on disposaria les figures seguint una estructura piramidal.

LA PALETA DE VILADOMAT

Pel que fa als colors, les anàlisis han permès identificar-ne els materials. Principalment, Viladomat feia servir el carbonat de calci, les argiles, el quars i els òxids de ferro o terres vermelles en les seves composicions. Per obtenir el color blanc usava plom o cerussa; pel groc,

l'orpíment; pel color vermell, el cinabri; pel negre, el carbó, i pel color, verd feia barreges de terra i orpíment. Tot i que la paleta de colors que emprava l'artista barceloní no és gaire extensa, les anàlisis han demostrat que en obra més tardana Viladomat va incorporar pigments més innovadors, com el blau de Prússia mesclat amb l'orpíment. L'ús d'aquest blau indica una adaptació de la paleta als nous materials disponibles, que es van difondre ràpidament a principis del segle XVIII. Un cop el quadre estava acabat, era habitual que els pintors protegissin el quadre amb l'aplicació d'una capa de vernís, fet a partir de resines naturals.

Els conservadors i restauradors actuals de l'obra de Viladomat han de fer front als clavells de la capa pictòrica i al desprendiment d'alguns fragments. Per sort, l'obra del geni del barroc es troba en bones mans. □

GAUDEIX DE LA HISTÒRIA
NOVEMBRE 2017

DEL DRET I DEL REVÉS

A la pintura *Mare de Déu de la Mercè* es pot observar l'estructura piramidal de la composició. La tela, feta de cànen o lli, se subjectava al bastidor de fusta amb claus de forja.

LES RESPOTES DE LA TECNOLOGIA

- 1 Els conservadors i restauradors estudien amb detall les obres per trobar el tractament més adequat que n'asseguri la conservació. En aquesta successió, començant per l'original, veiem un detall del quadre *Transverberació de santa Teresa*, de Viladomat, a la llum de diverses tècniques.
- 2 Els raigs X permeten estudiar l'estructura profunda de l'obra, el sistema de clavet de la tela en el bastidor i les degradacions que ha patit la pintura. D'altra banda, els infrarojos permeten veure si hi ha un dibuix previ o bé si hi ha hagut penediments en el procés de construcció de la pintura.
- 3 L'anàlisi amb radiació ultraviolada fa visibles les intervencions que s'ha fet a la superfície de la pintura. Es detecten els vernissos i resines aplicats a partir de la seva fluorescència i també les reintegracions de les llacunes de pèrdua o els repintats, que ressalten en forma de taques enfosquides.

4 La darrera imatge correspon a una estrabigrafia del pigment amb la base de preparació terrosa.

Les anàlisis i les restauracions han estat fets per Centre de Restauració de Béns Moeus de Catalunya, per l'Arca de Restauració i Conservació Preventiva del MNAC, el Grup d'Anàlisi de Materials de Patrimoni Cultural de la UPC i el Laboratori de Conservació i Restauració de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

DADES PRÀCTIQUES

- Del 20 d'octubre del 2017 a l'11 de març del 2018: **Museu Comarcal de Manresa**. Via de Sant Ignasi, 40. 08240 Manresa. www.museucomarcalmanresa.cat
- Del 16 de març al 21 d'abril del 2018: **Museu de Premià de Dalt**. Carrer de la Riera de Sant Pere, 88. Can Figueres. 08338 Premià de Dalt. Tel. 93 693 15 74.
- Del 27 d'abril a l'1 de juliol del 2018: **Ca l'Arenas, Centre d'Art del Museu de Mataró**. Carrer d'Argemona, 64. 08302 Mataró. Tel. 9374129 30.

Coincidències insòlites: Viladomat i la tècnica:

- Serra d'Or (01/12/2017):

COINCIDÈNCIA INSÒLITA. VILADOMAT I LA TÈCNICA

Coincidències Insòlites és una activitat de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona. Els museus participants posen en diàleg peces dels seus fons que impliquen una relació simbòlica, estètica o conceptual. Aquesta proposta, articulada a l'entorn de les col·leccions dels museus, ens permet reflexionar conjuntament sobre els objectes exposats, sobre els museus i sobre els municipis. En definitiva, Coincidències Insòlites ens dona l'oportunitat de difondre un llegat cultural comú.

Antoni Viladomat i Manalt (1678-1755) és el pintor més destacat del barroc català i un artista extraordinàriament prolífic que ens ha deixat un important llegat, especialment de pintures de temàtica religiosa.

Prenent com a referència les pintures a l'oli *Mare de Déu de la Mercè*, *Transverberació de Santa Teresa* i *Rapte de Sant Ignasi a l'hospital de Manresa*, conservades al Museu Comarcal de Manresa, al Museu de Mataró i al Museu de Premià de Dalt, aquesta petita mostra planteja l'anàlisi dels materials i de la tècnica pictòrica d'Antoni Viladomat i com aquesta pot haver influït en l'estat de conservació.

Mare de Déu de la Mercè.

Preparant l'obra: tela, bastidor i dibuix

Mare de Déu de la Mercè, 1730-1755. Pintura a l'oli damunt tela. Museu Comarcal de Manresa. Dipòsit del Museu Nacional d'Art de Catalunya. Llegat Mercè Antiga Sunyer, 1935. (Foto: Museu Nacional d'Art de Catalunya - Jordi Calveras)

La tela o suport. Viladomat emprava suports de tela lliberiana, de lli o de cànem. En aquest cas, les anàlisis efectuades per l'Àrea de Restauració i Conservació Preventiva

del Museu Nacional d'Art de Catalunya ens mostren fibres lliberianes (cànem o lli) formant fils de gruix irregular i lligament senzill de tafetà. No porta costures i és visible el voraviu al marge dret de la tela.

Bastidors. Els bastidors de fusta que s'han conservat d'origen són bastigis d'encaix fix clavats amb claus de forja. Molt sovint, les teles han estat reentelades i reclavades en bastidors de nova factura.

Preparació: Segons ens explica el tractat de Palomino, contemporani de Viladomat, hi ha dues maneres de preparar la tela abans de pintar: estenent una capa de pasta de farina o *gacha* o bé amb una mà de cola animal. Al damunt s'hi aplicava l'emprimació feta a l'oli barrejada amb un pigment terra vermella i posteriorment es polia amb pedra tosca.

En les obres estudiades de Viladomat, la preparació és prima, molt ben estesa i tenyida de color de mangra, tal com es recomana a l'època. Els materials identificats en algunes de les seves obres són el carbonat de calci, les argiles, el quars i els òxids de ferro o terres vermelles.

Dibuix i composició. Els artistes dibuixaven prèviament amb carbonet, sanguina, llapis, grafit o tinta, a vegades modelant amb taques d'aiguada per donar un efecte de volum. En el cas de Viladomat, els seus dibuixos preparatoris eren acolorits, i la base de la preparació, d'un color fosc terrós, fet que dificulta la seva visualització sota la radiació d'IR.

No obstant això, es conserven esbossos preparatoris d'algunes de les seves obres que donen informació sobre com les plantejava: cercles fets amb compàs, quadrícules per traspasar el dibuix a més gran format i estudis per fer l'encaix de les figures. La composició acostuma a ser sempre la mateixa: l'artista reservava l'espai central on disposava les figures seguint una estructura piramidal.

La *Transverberació de Santa Teresa.*

La tècnica i els materials

Tècnica pictòrica. La tècnica pictòrica és a l'oli, aplicada d'una manera molt estirada i prima al damunt de la preparació. En algunes de les seves obres, la subtilitat de la capa

Transverberació de Santa Teresa, 1725-1735. Oli damunt tela. Museu de Mataró. Col·lecció Nacional d'Art. Generalitat de Catalunya. (Foto: Ramon Maroto - CRBMC)

picòrica ha provocat que l'òxid de ferro quedi a la vista i que les figures es difuminin en aquest fons tènent. L'execució és ràpida, gairebé abstracta en alguns dels detalls, amb força textura i empastament en els tocs de llum.

Paleta. La paleta de Viladomat no és gaire extensa. A partir de les anàlisis de pigments efectuades pel Grup d'Anàlisi de Materials de Patrimoni Cultural de la Universitat Politècnica de Catalunya i pel Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya en algunes obres, sabem que va utilitzar el blanc de plom o cenussa, l'orpiment per al groc, les terres ocre i rogenques, el cinabri per al color vermell, el blau d'esmail i el negre de carbó. Per al color verd va fer barreges de terra verda i orpiment, tot i que en obra més tardana Viladomat incorpora pigments més innovadors, com el blau de Prússia mesclat amb l'orpiment. L'ús d'aquest blau indica una adaptació de la paleta als nous materials disponibles i que es difonen ràpidament a principis del segle XVIII.

Com a protecció final de les obres, els pintors envernissaven els quadres amb resines naturals.

Què ens diuen les anàlisis visuals? La tecnologia ens ajuda a apropar-nos als aspectes tècnics de la pintura aportant informació per a la seva comprensió i estudi. La radiació de raigs X (RX) ens permet estudiar l'estructura profunda de l'obra, el sistema de clavet de la tela en el bastidor i les degradacions que ha patit la pintura. Les radiacions amb infraroig (IR) visualitzen alguns dels aspectes tècnics de la pintura, com ara la presència d'un dibuix previ o els penediments en el procés de construcció de la pintura, mentre que la radiació d'ultraviolats (UVA) fa visibles les intervencions que s'han fet a la superfície de la pintura, com poden ser les reintegracions, els repintats o el vernís aplicat.

El Rapte de Sant Ignasi a l'hospital de Manresa.
L'estat de conservació

Rapte de Sant Ignasi a l'hospital de Manresa, segle XVIII. Oli damunt tela. Museu de Premià de Dalt (Foto: Iolanda Gòdia)

En l'obra *Sant Ignasi* són visibles les deformacions dels clavells i les pèrdues que es van produir en el passat i que han estat reintegrades seguint el sistema il·lusionista, és a dir, que és imperceptible a simple vista. Les alteracions que presenta l'obra són els clavells de la capa picòrica en forma de cassoletes, ocasionats pels moviments de contracció i dilatació de la tela que li fa de suport. De manera progressiva, es produeix la manca d'adhesió dels materials i el desprendiment de la pintura formant llacunes de pèrdua. Alguns pigments són més propensos a aquest envelliment, com les terres minerals i els òxids de ferro, mentre que els pigments a base de compostos de plom, com els blancs i alguns vermells, són molt més flexibles i resistent i no presenten clavells profunds.

Calendari

Museu Comarcal de Manresa

Del 20 d'octubre de 2017 a l'11 de març de 2018

Via de Sant Ignasi, 40, 08240 Manresa

Museu de Premià de Dalt

Del 16 de març al 21 d'abril de 2018

Riera de Sant Pere, 88, Can Figueres, 08338 Premià de Dalt

Ca l'Arenas. Centre d'Art del Museu de Mataró

Del 27 d'abril a l'1 de juliol de 2018

Carrer d'Argentona, 64, 08302 Mataró

Els Abadal i la Xilografia Catalana s. XVII-XIX:

- Serra d'Or (Novembre 2017):

XILOGRAFIES LA FUSTA FETA IMATGE

L'auca dels oficis del taller dels Abadal, segles XVII-XXI. Exposició itinerant de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona

La Diputació de Barcelona proposa la nova exposició itinerant «Xilografies. La fusta feta imatge: l'auca dels oficis del taller dels Abadal, segles XVII-XXI». Organitzada per l'Oficina de Patrimoni Cultural de l'Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona i el Museu Comarcal de Manresa, juntament amb la Fundació Carulla i la família Rubiralta i Garriga, que ha prestat objectes de la seva col·lecció, és l'adaptació d'una exposició coproduïda anteriorment per liquidDocs i la Fundació Carulla a través del Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí. El primer espai museístic on es podrà veure és el Museu Comarcal de Manresa, del 6 d'octubre al 19 de novembre. Posteriorment visitarà, entre d'altres, els municipis del Prat de Llobregat, Martorell, Capellades, Calella, Moià i Granollers.

Aquesta itinerància s'emmarca dins dels programes de suport de la Xarxa de Museus Locals (XML), instrument de cooperació entre la Diputació de Barcelona i els ajuntaments amb museus municipals. Cal destacar que amb aquesta exposició s'inicia l'accessibilitat integradora per a les persones cegues i sordes en les mostres itinerants organitzades per la XML, seguint els criteris multisensorials de La Mirada tàctil.

L'exposició reivindica la xilografia catalana, delicades peces escultòriques de baix relleu en fusta dels períodes barroc i neoclàssic que són instruments de treball per a l'impressor i un arxiu gràfic de la història dels inicis del disseny industrial, la moda, la música, els oficis, els costums, les festivitats i la cultura popular de la societat preindustrial a Catalunya.

S'han agrupat els oficis i la informació en sis àmbits temàtics, en els quals destaquem la seva capacitat d'innovació, creació, adequació i transmissió al llarg del temps.

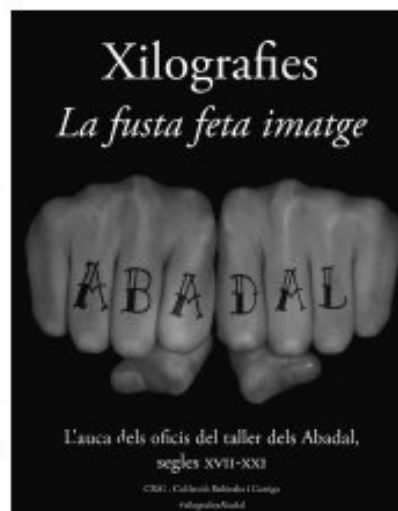
Espai urbà: A la casa taller del segle XVII, la feina es feia a casa. El treball artesanal estava directament relacionat amb la família i el coneixement es transmetia de pares i mares a fills i filles. Les cases taller s'agrupaven per gremis a la ciutat i els carrers tenien el nom del gremi que hi havia en aquell lloc. Així, la casa i la ciutat conformaven un conjunt difícil de diferenciar.

Paisatges preindustrials: L'entorn natural sempre ha estat entès com una font de recursos. La tecnologia preindustrial no permetia una extracció tan intensa i agressiva com la que s'ha fet els últims dos segles; per això, l'exploració d'aquest medi natural era més sostenible. La vida al camp estava estretament lligada a les estacions de l'any i molts oficis depenien dels cicles del cultiu de vegetals, del creixement del bestiar o de la presència d'espècies per a la pesca, la caça o la recol·lecció.

Cos i vestit: La indumentària reflecteix la societat que la produeix i consumeix. La roba ens ofereix molta informació de qui la vesteix. L'edat, el sexe, l'ofici que exerceix, la seva pertinença a estaments, gremis o agrupacions socials, així com els seus gustos i les seves preferències estètiques. Oficis que es localitzen al camp o a la ciutat, i artesans que s'agrupen i s'organitzen en gremis per desenvolupar el seu treball, transmetre el seu coneixement i defensar els seus interessos.

Comunicació gràfica: A partir d'un material tan proper i elemental com la fusta, algú fou capaç, mitjançant una eina de tall, de buidar-ne un bloc més o menys polit i d'estampar la imatge que en restava a la superfície, i va néixer, d'aquesta manera, la producció d'imatges seriades. El determinant, naturalment, no era la fusta, ni tan sols l'acció de tallar-la, sinó el fet d'adonar-se d'allò que comportava l'ús d'aquella matriu si s'estampava. Tècnica i estètica es complementen, es juxtaposen.

Artesania, ofici i disseny: Els costums van canviant. Les noves tecnologies inunden el nostre dia a dia, transformen les professions i els oficis que varen ser essencials i de vegades els oblida, fins que tornen a aparèixer renovats

Xilografies atribuïdes al taller dels Abadal. © CRiG, Col·lecció Rubiralta i Garriga, 2017.

en un altre moment. Alguns oficis tan sols han canviat de nom i d'altres van perdre el seu lloc en la societat substituïts per una màquina o a causa d'un sistema econòmic que els va fer impossible competir en preus per guanyar-se el sou.

Música, veu i cançó: En la societat preindustrial, cantar mentre es treballava era considerat del tot positiu. Amb una nova concepció de la producció i del control, en les primeres dècades del segle XX es va anar imposant la idea que cantar distreia de la feina o, potser més exactament, que tot cantant el treballador mantenia activa una veu i una opinió que convenia controlar o fer callar. Podríem dir que les cançons estaven a disposició de la vida expres-

siva de la gent de la mateixa manera que les eines estaven a disposició de la seva vida productiva i material.

Una enriquidora aproximació polièdrica a aquestes interessants matrius xilogràfiques ha regit aquesta exposició. Podeu trobar més informació d'aquest projecte de creació compartida —que té la participació del Museu de la Música, el Museu del Disseny de Barcelona, l'Escola Superior de Disseny i d'Art Llotja, l'Escola d'Art de Manresa i l'Escola d'Art i Superior de Disseny de Vic— al web de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona www.dibat.cat/web/opc/xilografiesabadal i al web de CRiG, crig.liquidmaps.org.

- Bonart (01/11/2017):

Xilografia de la col·lecció Rubiralta i Garriga.

"Xilografies. La fusta feta imatge: l'auca dels oficis del taller dels Abadal, segles XVII-XXI", exposició itinerant de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona

La Diputació de Barcelona proposa la nova exposició itinerant, *Xilografies. La fusta feta imatge: l'auca dels oficis del taller dels Abadal, segles XVII-XXI*. Organitzada per l'Oficina de Patrimoni Cultural de l'àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona i el Museu Comarcal de Manresa, juntament amb la Fundació Carulla i la família Rubiralta i Garriga, que ha prestat objectes de la seva col·lecció, és l'adaptació d'una exposició coproduïda anteriorment per liquidDocs i la Fundació Carulla a través del Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí. El primer espai museístic on es pot veure és el Museu Comarcal de Manresa, del 6 d'octubre al 19 de novembre. Posteriorment visitarà, entre d'altres, els municipis del Prat, Martorell, Capellades, Calella, Moià i Granollers. Aquesta itinerància s'emmarca dins dels programes de suport de la Xarxa de Museus Locals (XML), instrument de cooperació entre la Diputació de Barcelona i els ajuntaments amb museus municipals. Cal destacar que amb aquesta exposició s'inicia l'accessibilitat integradora per a les persones cegues i sordes en les mostres iti-

nerants organitzades per la XML, seguint els criteris multisensorials de La Mirada tàctil.

L'exposició reivindica la xilografia catalana, delicades peces escultòriques de baix relleu en fusta dels períodes barroc i neoclàssic, que són instruments de treball per a l'impressor i que són un arxiu gràfic de la història dels inicis del disseny industrial, la moda, la música, els oficis, els costums, les festivitats i la cultura popular de la societat preindustrial a Catalunya.

S'han agrupat els oficis i la informació en sis àmbits temàtics, en els quals destaquem la seva capacitat d'innovació, creació, adequació i transmissió al llarg del temps. A l'Espai Urbà es pot veure com a la casa taller del segle XVII la feina es realitzava a casa. La casa i la ciutat conformaven un conjunt difícil de diferenciar.

L'entorn natural sempre ha estat entès com una font de recursos. La vida al camp estava estretament lligada a les estacions de l'any i molts oficis depenien dels cicles del cultiu, del creixement del bestiar o de la presència d'espècies per a la pesca, caça o recol·lecció.

En l'àmbit de cos i vestit es posa en relleu que la indumentària reflecteix la societat que la produeix i la consumeix. La roba ens ofereix molta informació de qui la vesteix. Els artesans s'agrupen i organitzen en gremis per desenvolupar el seu treball i transmetre el seu coneixement i defensar els seus interessos.

A partir d'una matèria tan propera i elemental com la fusta, algú fou capaç, mitjançant una eina de tall, de buidar-ne un bloc més o menys polit i d'estampar la imatge que en restava a la superfície. D'aquesta manera va néixer la producció d'imatges seriades.

Les noves tecnologies inunden el nostre dia a dia, i transformen les professions i els oficis que van ser essencials i de vegades oblidant-los fins que tornen a aparèixer renovats en un altre moment. Això queda constatat en l'àmbit temàtic d'artesanía, ofici i disseny.

En la societat preindustrial, cantar mentre es treballava era considerat del tot positiu. Amb una nova concepció de la producció i del control, en les primeres dècades del segle XX es va anar imposant la idea que cantar distreia de la feina. Doncs bé, podríem dir que les cançons estaven a la disposició de la vida expressiva de la gent de la mateixa manera que les eines estaven a la disposició de la vida productiva i material. Una enriquidora aproximació polièdrica a aquestes interessants matrius xilogràfiques ha regit aquesta exposició. Es pot trobar més informació d'aquest projecte de creació compartida –que té la participació del Museu de la Música, el Museu del Disseny de Barcelona, l'Escola Superior de Disseny i d'Art Llotja, l'Escola d'Art de Manresa i l'Escola d'Art i Superior de Disseny de Vic–, al web de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, www.diba.cat/web/opc/xilografiesabadal i al web de CRiG: orig.liquidmaps.org.

- **Festadirecte.cat (01/11/2017):**

6/11/2017

Xilografies. La fusta feta imatge l'auca dels oficis del taller dels Abadal, segles XVII-XXI |

Xilografies. La fusta feta imatge l'auca dels oficis del taller dels Abadal, segles XVII-XXI

1 de novembre de 2017

La Diputació de Barcelona proposa la nova exposició itinerant, «Xilografies. La fusta feta imatge: l'auca dels oficis del taller dels Abadal, segles XVII-XXI». Organitzada per l'Oficina de Patrimoni Cultural de l'Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona i el Museu Comarcal de Manresa, gràcies al préstec de la Col·lecció Rubiralta i Garriga (CRiG), és l'adaptació d'una exposició coproduïda anteriorment per liquidDocs i la Fundació Carúlia a través del Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí. El primer museu local on es podrà veure és el Museu Comarcal de Manresa, del 6 d'octubre al 19 de novembre. Posteriorment visitarà els municipis del Prat,

Martorell, Capellades, Calella i Moià.

Aquesta itinerància s'emmarca dins dels programes de suport de la Xarxa de Museus Locals, instrument de cooperació entre la Diputació de Barcelona i els ajuntaments amb museus municipals.

L'exposició reivindica la xilografia catalana, delicades peces escultòriques de baix relleu en fusta dels períodes barroc i neoclàssic, que són instruments de treball per a l'impressor i que són un arxiu gràfic de la història dels inicis del disseny industrial, la moda, la música, els oficis, els costums, les festivitats i la cultura popular de la societat preindustrial a Catalunya.

S'han agrupat els oficis i la informació en sis àmbits temàtics, en els quals destaquem la seva capacitat d'innovació, creació, adequació i transmissió al llarg del temps.

Espai urbà

A la casa taller del segle XVII la feina es realitzava a casa. El treball artesanal estava directament relacionat amb la família i el coneixement es transmetia de pares i mares a fills i filles. Les cases taller s'agrupaven per gremis a la ciutat i els carrers tenien el nom del gremi que hi havia en aquell lloc. Així, la casa i la ciutat conformaven un conjunt difícil de diferenciar.

Paisatges preindustrials

L'entorn natural sempre ha estat entès com una font de recursos. La tecnologia preindustrial no permetia una extracció tan intensa i agressiva com la que s'ha fet els últims dos segles; per això l'explotació d'aquest medi natural era més sostenible. La vida al camp estava estretament lligada a les estacions de l'any i molts oficis depenien dels cicles del cultiu de vegetals, del creixement del bestiar o de la presència d'espècies per a la pesca, caça o recollecció.

Cos i vestit

La indumentària reflecteix la societat que la produeix i consumeix. La roba ens ofereix molta informació de qui la vesteix. L'edat, el sexe, l'ofici que exerceix, la seva pertinença a estaments, gremis o agrupacions socials, així com els seus gustos i preferències estètiques. Oficis que es localitzen al camp o a la ciutat, i artesans que s'agrupen i s'organitzen en gremis per desenvolupar el seu treball, transmetre el seu coneixement i defensar els seus interessos.

Comunicació gràfica

A partir d'un material tan proper i elemental com la fusta, algú fou capaç, mitjançant una eina de tall, de buidar-ne un bloc més o menys polit i d'estampar la imatge que en restava a la superfície, i va néixer, d'aquesta manera, la producció d'imatges seriades. El determinant, naturalment, no era la fusta, ni tan sols l'acció de tallar-la, sinó el fet d'adonar-se de què comportava l'ús d'aquella matriu si s'estampava. Tècnica i estètica es complementen, es juxtaposen.

Artesania, ofici i disseny

Els costums van canviant. Les noves tecnologies inunden el nostre dia a dia, transformant les professions i els oficis que varen ser essencials, i de vegades oblidant-los, fins que tornin a aparèixer renovats en un altre moment. Alguns oficis tan sols han canviat de nom; altres van perdre el seu lloc en la societat substituïts per una màquina o a causa d'un sistema econòmic que els va fer impossible competir en preus per guanyar-se el sou.

Música, veu i cançó

En la societat preindustrial, cantar mentre es treballava era considerat del tot positiu. Amb una nova concepció de la producció i del control, en les primeres dècades del segle XX es va anar imposant la idea que cantar distreia de la feina o, potser més exactament, que tot cantant el treballador mantenia activa una veu i una opinió que convenia controlar o fer callar. Podríem dir que les cançons estaven a la disposició de la vida expressiva de la gent de la mateixa manera que les eines estaven a la disposició de la vida productiva i material.

Una enriquidora aproximació polièdrica a aquestes interessants matrius xilogràfiques han regit aquesta exposició. Podeu trobar més informació d'aquest projecte de creació compartida —que compta amb la participació del Museu de la Música, el Museu del Disseny de Barcelona, l'Escola Superior de Disseny i d'Art Llotja, l'Escola d'Art de Manresa i l'Escola d'Art i Superior de Disseny de Vic— al web de CRIG: orig.liquidmaps.org.

Logicofobistes:

- Sàpiens (Juny 2017):

VIU LA HISTÒRIA

L'altre surrealisme català que la guerra va estroncar

EXPOSICIÓ La Diputació de Barcelona organitza la mostra 'Logicofobistes, el surrealisme com a revolució de l'esperit' que es podrà veure a diversos museus

En un dels seus pamflets subversius, un grup de surrealistes catalans va proclamar inequívocament els seus principis: "Com que res odiam més que aquest somni encopit de la malaltia, que no és altra cosa que aquella dels nostres somnis que s'assemblen més als de tots els imbecils. Com que aquesta realitat és tant el pretext com la causa d'aquelles, definitivament inaguantables, màquines de fer badallar que són les obres, diluïdament nombroses, dels fatals artistes catalans, realistes i clàssics que patim. Com que el responsable ideològic d'aquestes, com tantíssimes altres, dejeccions espirituals és això tan odiós que hom en diu ara lògica, ara seny i sentit comú. Es per tot això que ens declarem furibodament logicofobistes". És a dir, un mot nou per declarar als quatre vents la seva fòbia a la lògica.

NOVA GENERACIÓ D'ARTISTES

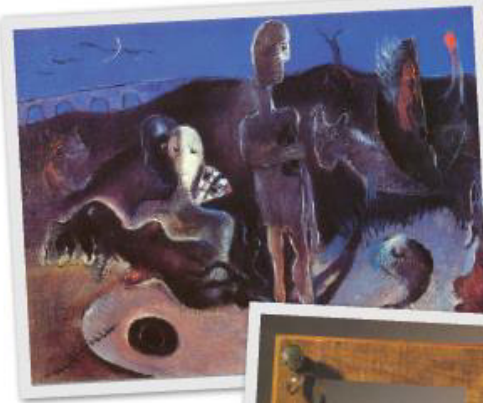
Tot va començar amb una visita del poeta francès Paul Éluard a Barcelona el gener del 1936. Éluard, que era un dels màxims exponents del surrealisme a Europa, venia a donar una sèrie de conferències en relació amb una exposició de Picasso. Les seves paraules van inflamar l'esperit d'un nodrit grup de joves artistes d'avantguarda, que van decidir agrupar-se i organitzar una exposició itinerant. Amb vocació de representar una flamant generació de nous surrealistes, els logicofobistes van concebre aquella primera exposició com una panoràmica que expliqués com havia evolucionat aquell corrent artístic. Per això també volien incloure-hi obres de Dalí, Miró o Óscar Domínguez, i es van dedicar a contactar amb altres grups afins d'arreu de l'Estat espanyol perquè fessin

aportacions i es plantessin acollir l'exposició en un futur. Després d'alguns endarreriments, finalment el 4 de maig d'aquell mateix 1936 l'exposició es va inaugurar a la galeria d'art de la llibreria Cataloia de Barcelona.

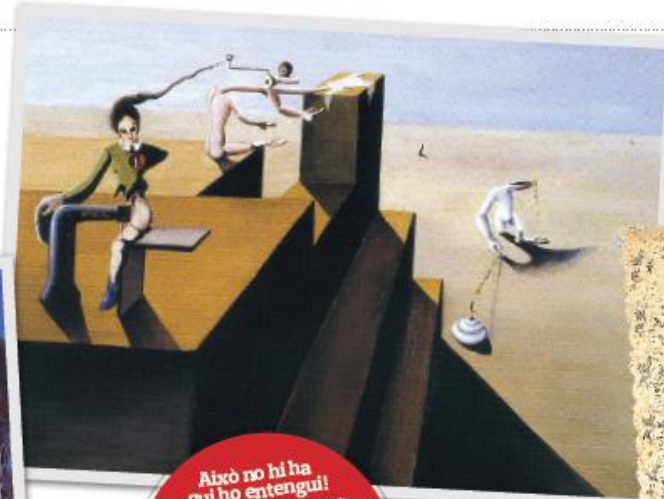
UN ÈXIT EFÍMER

La mostra es va fer sota el patrocini de l'ADLAN (Associació d'Amics de l'Art Nou), una agrupació amb molta iniciativa que des del novembre del 1932 va encapçalat un munt d'activitats per impulsar projectes artístics. De fet, gràcies al seu patrocini havia exposat Picasso i va ser possible la visita de Paul Éluard.

A l'exposició dels logicofobistes es van mostrar un total de 39 obres de 14 artistes. Entre ells hi havia dos deixebles d'Àngel Ferrant: Ramon

AVANT GUÀRDIA LLEIDATANA
Dat, *Carta a Joan Miró* (1934), d'Antoni G. Lamolla. A baix, *Finestra* (1936), escultura de Leandre Cristòfol. Tots dos creen del nucli avantguardista lleidatà.

Això no hi ha qui ho entengui!

Alguns crítics d'art van trobar abunda resposta als logicofobistes. D'après de l'exposició del 4 de maig, la premsa de Madrid va ser massa -se compra estar calien i alguns dels seus autors, com Picasso, Miró o Dalí. Des d'altres pobles, però, el crítics de Madrid van argumentar que el grup era una obra d'academisme. La idea que els logicofobistes estaven de fer un pas definitiu va servir per defensar-los.

Marinello i Jaume Sans; dos artistes del nucli avantguardista lleidatà: Leandre Cristòfol i Antoni G. Lamolla. Pintors surrealistes de l'òrbita daliniana, com Àngel Planells i Joan Massanet. El pintor Artur Carbonell, de Sitges, bon amic de Magí Albert Cassanyes. Dos íntims col·legues de Vicia Gamóriz Remedios Varo i Esteve Francés, o dos artistes poc coneguts, com A. Gamba-Rothwoss de Sabadell i Nacha Sokolova.

Tot i que els organitzadors no van aconseguir la participació de Dalí ni Miró, la mostra va ser un èxit i va generar molt d'interès. Ho podem saber per aquesta nota que publicava el diari *La Vanguardia* un mes més tard: *Debido al interés despertado por la exposición celebrada en los salones de "Cataloia" por el "Grupo Logicofóbico", se está gestionando*

poder repetir por unos días dicha exposición, para hacerla accesible a las personas que no pudieren ver la manifestación colectiva de estos jóvenes artistas.

Després de l'èxit barceloní, el següent pas era portar la mostra a Madrid i Tenerife, fruit dels contactes que havien forjat els organitzadors. Però l'inici de la guerra civil, al juliol, ho va estroncar tot. El grup d'artistes es va dispersar en un exili caòtic i prop de la meitat de les seves obres que s'havien exposat van desaparèixer. El triomf del feixisme va acabar d'aixafar la projecció d'aquesta generació de nous surrealistes.

EL GRUP ES REUNEIX DE NOU

80 anys més tard i fruit d'un intens procés de recerca impulsat per la Fundació Apelles Fenosa, s'han pogut reproduir les obres desaparegudes i assignar-ne l'autoria. Amb tot aquest material, la Diputació de Barcelona ha bastit l'exposició 'Logicofobistes, el surrealisme com a revolució de l'esperit' que recupera la memòria d'aquell grup d'artistes. Es tracta d'una mostra itinerant, que s'adapta especialment a

GAUDEIX DE LA HISTÒRIA JUNY 2017

INFLUÈNCIA DALINIANA

A l'esquerra, *De la mar sorgeix un mal son* (1932), quadre d'Esteve Francés. A baix, cartell de Salvador Ortiga que publicà una exposició a la llibreria Cataloia amb escultures de Ramon Marinello, Jaume Sans i Eudat Serra (1934).

cada museu on es presenta. Així, a Sitges es personalitzarà en els tres logicofobistes sitgetans: Cassanyes, Sans i Carbonell, a Terrassa amb Marinello, o a Sabadell amb Gamba-Rothwoss. Avui Picasso, Miró o Dalí són famosos arreu del món, però poc en sabem de la generació que els trepitjava els talons. Si la guerra no els hagués esclatat a les mans, potser la seva història seria ben diferent.

DADES PRÀCTIQUES

Del 18 de maig fins al 10 de setembre al **Museu Abelló**, Berenguer II, 122, Mollet. Tel. 935 44 50 00. www.museuabello.cat

A la tardor arribarà el Museu Maricel de Sitges i seguirà itinerant per la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona.

• www.abccat/web/opc/logicofobistes

- **Bonart (Febrer 2017):**

Salvador Colla. Cartell de l'exposició.
A la dreta, Andreu Cambas González-Rothvoos, *Esternussent*.

"Els logicofobistes", exposició itinerant de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, al Museu d'Art de Sabadell i al Museu Abelló de Mollet del Vallès

Del 16 de febrer al 23 d'abril es podrà veure al Museu d'Art de Sabadell *Els logicofobistes*, exposició itinerant de la Diputació de Barcelona. El dia 18 de maig s'inaugurarà al Museu Abelló de Mollet del Vallès. En aquesta ocasió es reconstrueix l'exposició logicofobista que va tenir lloc a Barcelona, a la Llibreria Catalònia, el maig del 1936. L'esclat de la guerra va significar un tall en les expectatives de projecció d'aquest grup surrealista. La majoria dels artistes van haver d'exiliar-se i les obres van desaparèixer majoritàriament. Un dels interessos de la mostra actual és la identificació de les obres desaparegudes, a més de la descripció de la personalitat d'alguns dels logicofobistes, a hores d'ara desconeguts. El Grup Logicofobista va congriar-se arran de la visita de Paul Éluard a Barcelona el mes de gener del 1936. Éluard venia a

impartir unes conferències amb motiu de l'exposició de Picasso a Barcelona, patrocinada per l'ADLAN. El poeta francès va tenir l'oportunitat de connectar amb un grup de joves artistes que es van aplegar amb el nom de logicofobistes. El projecte havia de tenir una exposició a Barcelona i, després, una d'itinerant a Madrid i a Tenerife. Els crítics promotors del projecte van ser Magí Cassanyes, actiu membre de l'ADLAN, i el jove poeta J. Viola Garnón. Tots dos van redactar-ne el manifest, i Viola va optar especialment per un surrealisme al servei de la revolució. Els artistes formaven part de diversos interessos. Hi havia dos deixebles d'Àngel Ferrant: Ramon Marinello i Jaume Sans (Eudald Serra no hi va participar perquè era de viatge al Japó), i dos artistes del nucli avantguardista lleidatà (l'escultor

Leandre Cristòfol i el pintor Antoni G. Lamolla). Hi havia pintors surrealistes de l'òrbita daliniana empordanesa, com ara Àngel Planell i Joan Massanet. I el pintor Artur Carbonell, de Sitges, bon amic de Cassanyes. També dos íntims col·legues de J. Viola Garnón: Remedios Varo i Esteve Francès, i dos artistes poc coneguts, A. Gamboa-Rothvoos, de Sabadell, i Nàdia Sokolova. A més a més, hi van participar artistes de l'escena madrilenya, com ara Àngel Ferrant i Maruja Mallo, i de l'escena canària, com per exemple Juan Ismael. La voluntat del grup era representar una nova generació de surrealistes, més enllà de Miró, Dalí i Óscar Domínguez, i projectar una implicació social del surrealisme. No cal dir que el desenllaç de la guerra va ser letal per als artistes, i també per a les obres.

Aquesta exposició ha seguit un procés de recerca de tots els artistes, i també de les obres que van ser presents en la mostra logicofobista del 1936, i les seves conseqüències. Es parla del Grup ADLAN, de la Llibreria Catalònia, on es presentaven exposicions que dirigia Josep Dalmau; de Paul Éluard, i també es reconstrueixen fidelment moltes de les obres desaparegudes. L'exposició logicofobista es va ajornar diverses vegades. La inauguració es va preveure pel 15 d'abril, però finalment es va obrir el 4 de maig del 1936.

Els autors que hi van exposar van ser: Artur Carbonell, Leandre Cristòfol, Àngel Ferrant, Esteve Francès, A. Gamboa-Rothvoos, A.G. Lamolla, Ramon Marinello, Joan Massanet, Maruja Mallo, Àngel Planells, Jaume Sans, Nàdia Sokolova, Remedios Varo i Juan Ismael.

www.diba.cat/web/logicofobistes

Minerals i museus:

- Sortida (01/12/2017):

La demarcació de Barcelona guarda excepcionals, diversos i curiosos equipaments oberts al públic. Entre els quasi setanta museus que coordina la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona trobem importants col·leccions que tenen els minerals com a protagonistes.

L'any 1988, Joaquim Mollfulleda i Borrell va fer donació a l'Ajuntament d'Arenys de Mar de la seva col·lecció de minerals, i es va obrir una nova secció del **Museu d'Arenys de Mar**, recentment remodelada, sota el nom de Museu Mollfulleda de Mineralogia. Al **Museu de Ciències Naturals de Granollers** trobem una col·lecció formada per roques i minerals de les comarques del Vallès i de la resta de Catalunya. Destaquen les mostres procedents de diferents explotacions mineres del Montseny: Gualba, Matagalls i Valcarcara. El jardí del museu compta també amb una pedra col·lecció de grans blocs de les roques més característiques de la comarca del Vallès Oriental.

El **Museu Arxiu de Calella** i el **Museu Torre Balldovina de Santa Coloma de Gramenet** es poden contemplar també exemplars d'origen geològic. La col·lecció de Santa Coloma hi destaca pel seu volum, la col·lecció de geologia, amb exemplars de roques i minerals procedents la majoria de jaciments "clàssics" de Catalunya (El Papiol, Gurb, Monjuïc...), molts d'ells actualment exhaurits. Al **Parc Arqueològic i Mines de Gavà** podem conèixer com era la vida

MUSEUS i MINERALS

Santa Coloma de Gramenet. Museu Torre Balldovina

quotidiana dels habitants del Gavà de fa 6.000 anys i sobretot el treball a l'interior de les mines, les més antigues d'Europa i les úniques dedicades a l'extracció de la variscita, un mineral semipreciós utilitzat per confeccionar joies.

Malaquita del Congo, Museu de Mineralogia d'Arenys de Mar.

El **Museu d'Història de Sabadell** reuneix també, una important col·lecció de minerals que s'ha format al llarg dels anys majoritàriament catalans. Destaquem el **collaret de variscita** que formava part de l'aixovar funerari d'una sepultura neolítica d'ara fa uns 6.000 anys. El collaret està format per 252 denes de tipus barrilet i discoidals, i es va trobar al jaciment arqueològic de la Bòbila Padró - Can Tiana (Ripollès).

El **Museu de les Mines de Ceres**, dedicat monogràficament al carbó, és un museu de tècnica i d'història i, al mateix temps, vol ser un centre d'interpretació per explicar i donar a conèixer les múltiples i estretes relacions entre aquest combustible fòssil i l'entorn geològic, paisatgístic, econòmic i humà de l'Alt Berguedà. Avui, l'activitat minera a la comarca del Berguedà ha desaparegut, per això el museu es defineix com un centre d'interpretació que relaciona la tècnica i la història.

Museu Mollfulleda de Mineralogia Arenys de Mar

<http://museuslocals.diba.cat/museu/8043>

Museu de Ciències Naturals de Granollers

<http://museuslocals.diba.cat/museu/16>

El Museu Arxiu de Calella

<http://museuslocals.diba.cat/museu/1>

Museu Torre Balldovina de Sta. Coloma de Gramenet

<http://museuslocals.diba.cat/museu/17>

Parc Arqueològic i Mines de Gavà

<http://museuslocals.diba.cat/museu/1488103>

Museu d'Història de Sabadell

<http://museuslocals.diba.cat/museu/42>

Museu de les Mines de Ceres

<http://museuslocals.diba.cat/museu/18>

museuslocals.diba.cat

Museu del Ter-Manlleu:

- L'Avenç 25/06/2017):

MUSEU DEL TER

PASSEIG DEL TER, 2
MANLLEU
@museudelter
WWW.MUSEUDELTER.CAT

El Museu del Ter ocupa l'antiga fàbrica de filatura de cotó de Can Sanglas, del 1841. Es tracta d'un edifici representatiu de l'arquitectura industrial que omple les vores del Ter a la comarca d'Osona.

A l'alçada de Can Sanglas acaba el canal industrial de Manlleu —un dels més emblemàtics de la industrialització catalana— després d'un recorregut de gairebé dos quilòmetres, en un entorn fluvial remarcable. Encara avui l'aigua del canal fa funcionar dues turbines visitables, entre les quals cal destacar una veritable joia del patrimoni industrial català: una turbina Fontaine, instal·lada cap a l'any 1860, i que es pot veure a la fotografia. Ginyes hidràulics com aquest van ser protagonistes del procés d'industrialització de la Catalunya interior. La turbina Fontaine de Can Sanglas va ser la cinquena que la casa Planas de Girona va instal·lar a Catalunya i un dels primers motors hidràulics de Manlleu. Un cop restaurada torna a funcionar i permet al visitant gaudir de la força de l'aigua i posar en marxa màquines de la filatura gràcies a un sistema d'embarrats.

La missió del Museu és fer conèixer, d'una banda, el singular procés d'industrialització d'aquest racó de la Catalunya interior a la vora del Ter i, també, la biodiversitat del riu i de la resta de rius de la Mediterrània. Per assolir l'objectiu, el Museu destina 1.500 m² a exposicions i ofereix una programació regular d'activitats i propostes per a tots els públics: jocs de pistes, visites teatralitzades, tallers, visites guiades i activitats de natura, entre d'altres.

Museu Romàntic Can Papiol:

- L'Avenç (25/05/2017):

MIRADOR / ZENIT

MUSEU ROMÀNTIC CAN PAPIOL
CARRER MAJOR, 32
08800 VILANOVA I LA GELTRÚ
WWW.MUSEUCANPAPOL.CAT/CA/

Al centre històric de Vilanova i la Geltrú hi trobem Can Papiol, la casa pairal d'un antic vilanoví il·lustre, Francesc de Papiol, que la va fer construir a la darreria del segle XVII. Reconvertida en casa-museu el 1961 per la Diputació de Barcelona, avui dia és coneguda amb el nom de Museu Romàntic Can Papiol. La museïtzació de la finca es va fer amb el propòsit de divulgar els gustos i costums d'una família benestant durant el vuit-cents. És per això que el mobiliari original s'ha conservat intacte, així com l'estil neoclàssic de la façana i el jardí, típicament romàntic, en el qual es conserven alguns mitjans de transport de l'època: carruatges i bicicletes, sobretot. El recorregut que s'hi pot fer va des del gran saló de ball, la sala del billar o la de música fins a les dependències i espais que ocupava el servei.

© DAVINCI, 05.03.2017

© DAVINCI, 05.03.2017

MUSEU ROMÀNTIC CAN PAPIOL

CARRER MAJOR, 32

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

WWW.MUSEUCANPAPOL.CAT/CA/

Al centre històric de Vilanova i la Geltrú hi trobem Can Papiol, la casa pairal d'un antic vilanoví il·lustre, Francesc de Papiol, que la va fer construir a la darreria del segle XVII. Reconvertida en casa-museu el 1961 per la Diputació de Barcelona, avui dia és coneguda amb el nom de Museu Romàntic Can Papiol. La museïtzació de la finca es va fer amb el propòsit de divulgar els gustos i costums d'una família benestant durant el vuit-cents. És per això que el mobiliari original s'ha conservat intacte, així com l'estil neoclàssic de la façana i el jardí, típicament romàntic, en el qual es conserven alguns mitjans de transport de l'època: carruatges i bicicletes, sobretot. El recorregut que s'hi pot fer va des del gran saló de ball, la sala del billar o la de música fins a les dependències i espais que ocupava el servei.

Museus i minerals:

- Cadí-Pedraforca (Maig 2017):

MUSEUS I MINERALS

▲ El Museu Torre Balldovina a Santa Coloma de Gramenet.

▲ Malachita del Congo. Museu de Mineralogia d'Arenys de Mar.

La demarcació de Barcelona guarda excepcionals, diversos i curiosos equipaments oberts al públic. Entre els quasi setanta museus que coordina la **Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona** trobem importants col·leccions que tenen els minerals com a protagonistes.

L'any 1988, Joaquim Mollfulleda i Borrell va fer donació a l'Ajuntament d'Arenys de Mar de la seva col·lecció de minerals, i es va obrir una nova secció del **Museu d'Arenys de Mar**, recentment remodelada, sota el nom de Museu Mollfulleda de Mineralogia.

Al **Museu de Ciències Naturals de Granollers** trobem una col·lecció formada per roques i minerals de les comarques del Vallès i de la resta de Catalunya. Destaquen les mostres procedents de diferents explotacions mineres del Montseny: Gualba, Matagalls i Vallcarrega.

El jardí del museu compta amb una petita col·lecció de grans blocs

de les roques més característiques de la comarca del Vallès Oriental.

Al **Museu Arxiu de Calella** i al **Museu Torre Balldovina de Santa Coloma de Gramenet** es poden contemplar també exemplars d'origen geològic. La col·lecció de Santa Coloma hi destaca pel seu volum, la col·lecció de geologia, amb exemplars de roques i minerals procedents la majoria de jaciments 'clàssics' de Catalunya (El Papiol, Gurb, Montjuïc, etc.), molts d'ells actualment exhaurits.

Al **Parc Arqueològic i Mines de Gavà** podem conèixer com era la vida quotidiana dels habitants del Gavà de fa 6.000 anys i, sobretot, el treball a l'interior de les mines, les més antigues d'Europa i les úniques dedicades a l'extracció de la variscita, un mineral semipreciós utilitzat per confeccionar joies.

El **Museu d'Història de Sabadell** reuneix també una important col·lecció de minerals, majoritàriament catalans, que s'ha format al llarg dels anys. Destaquem el **collaret de variscita** que formava part de l'aixovar funerari d'una sepultura neolítica d'ara fa uns 6.000 anys. El collaret està compost per 252 denes de tipus barrilet i discoïdals, i es va trobar al jaciment arqueològic de la Bòbila Padró - Can Tiana (Ripolllet).

El **Museu de les Mines de Cercs**, dedicat monogràficament al carbó, és un museu de tècnica i d'història i, al mateix temps, vol ser un centre d'interpretació per explicar i donar a conèixer les múltiples i estretes relacions entre aquest combustible fòssil i l'entorn geològic, paisatgístic, econòmic i humà de l'Alt Berguedà. Avui, l'activitat minera a la comarca del Berguedà ha desaparegut, per això el museu es defineix com un centre d'interpretació que relaciona la tècnica i la història.

▲ Collaret de Variscita (Bòbila Padró, Ripolllet). Museu d'Història de Sabadell.

XARXA DE MUSEUS LOCALS

- > Arenys de Mar: Museu Mollfulleda de Mineralogia
<http://museuslocals.diba.cat/museu/0043>
 - > Museu de Ciències Naturals de Granollers
<http://museuslocals.diba.cat/museu/16>
 - > El Museu Arxiu de Calella
<http://museuslocals.diba.cat/museu/1>
 - > Museu Torre Balldovina de Santa Coloma de Gramenet
<http://museuslocals.diba.cat/museu/17>
 - > Parc Arqueològic i Mines de Gavà
<http://museuslocals.diba.cat/museu/1488103>
 - > Museu d'Història de Sabadell
<http://museuslocals.diba.cat/museu/42>
 - > Museu de les Mines de Cercs
<http://museuslocals.diba.cat/museu/10>
- <http://museuslocals.diba.cat>

Cuines de Museu:

- Sortida (01/04/2017):

Can Papiol, Vilanova i la Geltrú

Can Miravittges, Badalona

Casa Museu Verdaguer, Folgueroles

Museu de Viladecans

ELS MIGEL MARBONA

Museu de les Mines de Cercs

Can Miravittges. Museu de Badalona
<http://museuslocals.diba.cat/museu/2776998>

Museu de les Mines de Cercs
<http://museuslocals.diba.cat/museu/18>

Casa Museu Verdaguer, Folgueroles
<http://museuslocals.diba.cat/museu/7862>

Ca n'Aimat. Museu de Viladecans
<http://museuslocals.diba.cat/museu/1327279>

Museu Romàntic Can Papiol, Vilanova i la Geltrú
<http://museuslocals.diba.cat/museu/27>

museuslocals.diba.cat

BARCELONA_TURISME

MUSEUS PER DESCOBRIR CUINES de MUSEU

La demarcació de Barcelona guarda excepcionals, diversos i curiosos equipaments oberts al públic. Entre els quasi setanta museus que coordina la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona trobem masies, cases i palaus, en ells la cuina té un important paper.

La cuina de **Can Papiol, Vilanova i la Geltrú**, per raons pràctiques, era l'única estança habitada pel servei que es trobava a la planta noble. La resta: forn de pa, quarto de l'oli i rebost ja es troben en nivells inferiors, juntament amb l'únic dormitori del servei que es conserva.

A **Badalona**, al barri de Pomar de Dalt, podem visitar la masia de Can Miravittges, reformada al segle XVIII, on veurem, entre d'altres estances, la magnífica cuina, en què destaca la rajola valenciana i l'ambientació d'època.

La **Casa Museu Verdaguer, Folgueroles**, és la casa d'infantesa de Jacint Verdaguer. La cuina -situada al primer pis- és una cambra humil, orientada a migdia amb una finestreta per on entra el sol que assolella l'estança, i una porta que dona al terrat. La cuina té el terra enllosat amb pedra i com a centre el "foc a terra" com totes les cases de poble fins ben entrat el segle XX. S'hi conserven els mobles tradicionals com la pastera, la taula, el banc escó i el banc de càntirs també de pedra.

A les lleixes de sobre l'aigüera hi ha els gibrells, els tupins i les escudelles de terrissa. Sobre els fogons de pedra gastada de tant esmol·lar-hi ganivets hi veiem el morter de pedra i altres estris de cuina. Completen l'estança uns quants elements propis d'una casa de poble - de pagès de carrer- , com un cabàs, una corda i una pregària inscrita a la paret ens evoquen la senzillesa i el caliu de la llar que va acompanyar la infantesa del poeta.

Al **Musen de Viladecans** es pot visitar la cuina de l'antiga casa pairal de Ca n'Aimat, amb una evolució dels estris propis d'aquest àmbit tan important de la vida quotidiana. Aquesta presentació s'ha fet a partir no només dels estris provinents de la col·lecció que es conservava dins la casa, sinó també amb la suma de peces lliurades pels ciutadans i ciutadanes de Viladecans.

Els treballadors de la **mina de Cercs** cuinaven amb carbó, la cuina coneguda popularment com a cuina econòmica o «puela», era un aparell domèstic indispensable a les llars catalanes fins ben entrada la segona meitat del segle XX. Els treballadors de la mina i les seves famílies vivien en habitatges llogats a l'empresa. La majoria tenien uns 35m², però també n'hi havia de 56 i 72 m², aquests últims reservats als capatassos i administratius. El lloc més important de la casa era la cuina-menjador on la família hi feia vida.

- Serra d'Or (Maig 2017):

Can Papiol, Vilanova i la Geltrú

Can Miravittes, Museu de Badalona

Casa Museu Verdaguier, Folgueroles

Ca n'Amat, Museu de Viladecans

Museu de les Mines de Cercs

Can Miravittes, Museu de Badalona
<http://museuslocals.diba.cat/museu/2776933>

Museu de les Mines de Cercs
<http://museuslocals.diba.cat/museu/10>

Casa Museu Verdaguier, Folgueroles
<http://museuslocals.diba.cat/museu/7882>

Ca n'Amat, Museu de Viladecans
<http://museuslocals.diba.cat/museu/1327270>

Museu Romàntic Can Papiol,
 Vilanova i la Geltrú
<http://museuslocals.diba.cat/museu/27>

<http://museuslocals.diba.cat/>

MUSEUS PER DESCOBRIR

CUINES IDE MUSEU

La demarcació de Barcelona guarda excepcionals, diversos i curiosos equipaments oberts al públic. Entre els quasi setanta museus que coordina la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona trobem masies, cases i palaus en ells la cuina té un important paper.

La cuina de **Can Papiol, Vilanova i la Geltrú**, per raons pràctiques, era l'única estança habitada pel servei que es trobava a la planta noble. La resta: forn de pa, quarto de l'oli i rebost ja es troben en nivells inferiors, juntament amb l'únic dormitori del servei que es conserva.

A **Badalona**, al barri de Pomar de Dalt, podem visitar la masia de Can Miravittes, reformada al segle XVIII, on veurem, entre d'altres estances, la magnífica cuina, en què destaca la rajola valenciana i l'ambientació d'època.

La **Casa Museu Verdaguier, Folgueroles**, és la casa d'infantesa de Jacint Verdaguier. La cuina -situada al primer pis- és una cambra humil, orientada a migdia amb una finestreta per on entra el sol que assolella l'estança, i una porta que dona al terrat.

La cuina té el terra enllosat amb pedra i com a centre el «foc a terra» com totes les cases de poble fins ben entrat el segle XX. S'hi conserven els mobles tradicionals com la pastera, la taula, el banc escó i el banc de càntrics també de pedra.

A les lleixes de sobre l'aigüera hi ha els gibrells, els tupins i les escudelles de terrissa. Sobre els fogons de pedra gastada de tant esmorlar-hi ganivets hi veiem el morter de pedra i altres estris de cuina.

Completen l'estança uns quants elements propis d'una casa de poble -de pagès de carrer-, com un cabàs, una corda i una pregària inscrita a la paret ens evocuen la senzillesa i el caliu de la llar que va acompanyar la infantesa del poeta.

Al **Museu de Viladecans** es pot visitar la cuina de l'antiga casa pairal de Ca n'Amat, amb una evolució dels estris propis d'aquest àmbit tan important de la vida quotidiana. Aquesta presentació s'ha fet a partir no només dels estris provinents de la col·lecció que es conservava dins la casa, sinó també amb la suma de peces lliurades pels ciutadans i ciutadanes de Viladecans.

Els treballadors de la **mina de Cercs** cuinaven amb carbó, la cuina coneguda popularment com a cuina econòmica o «puela», era un aparell domèstic indispensable a les llars catalanes fins ben entrada la segona meitat del segle XX.

Els treballadors de la mina i les seves famílies vivien en habitatges llogats a l'empresa. La majoria tenien uns 35m², però també n'hi havia de 56 i 72 m², aquests últims reservats als capatassos i administratius. El lloc més important de la casa era la cuina-menjador on la família hi feia vida.

Exposició Ossos (Sabadell):

- Serra d'Or (Abril 2017):

OSSOS

UN VIATGE A L'ÈPOCA MEDIEVAL
DE LA MÀ DE L'ANTROPOLOGIA FÍSICA

L'exposició «Ossos: un viatge a l'època medieval de la mà de l'antropologia física» ens apropa a les condicions de vida de les poblacions catalanes entre els segles VIII i XV a través de l'estudi de les restes d'esquelets localitzades en jaciments arqueològics situats bàsicament a la Catalunya Central. L'exposició explica com vivien i morien els nostres avantpassats de l'edat mitjana i aprofundeix en diferents aspectes de la seva vida a partir de la utilització de diverses tècniques de l'antropologia física —la ciència que estudia les restes òssies— i la paleopatologia —la ciència que estudia les malalties que van patir persones o animals del passat.

Una part important de les necròpolis i dels monuments presentats en aquesta mostra varen ser estudiats en col·laboració per membres del laboratori de paleopatologia i paleoantropologia del Museu d'Arqueologia de Catalunya i foren excavats pel Servei del Patrimoni Arquitectònic Local (SPAL) de la Diputació de Barcelona i per altres centres d'investigació i empreses.

MUSEU D'HISTÒRIA DE SABADELL
Carrer de Sant Antoni, 13
Sabadell

Horaris
de dimarts a dissabte, de 17 h. a 20 h.
diumenges i festius, d'11 h. a 14 h.
dilluns tancat
Del 15 de març al 30 d'abril de 2017

Organitza:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Museu d'Arqueologia
de Catalunya

Diputació
Barcelona

Col·laboren:

Museu d'Història
de Sabadell

Ajuntament
de Sabadell

La Ruta de l'Aigua:

- Capital de la Cultura Catalana 2004-2017 (Febrer 2017):

TURISME_BARCELONA

Museus per descobrir

LA RUTA DE L'AIGUA

Conduïte d'aigües de Badalona

Bassa del Mol Paperer de Capellades

Turbina Fontaine al Museu del Ter de Manlleu

DAVID JULIA FERRER
DE MUSEU DEL TER

La demarcació de Barcelona guarda tresors excepcionals oberts al públic. Entre els quasi setanta equipaments que coordina la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, trobem diferents edificis i jaciments arqueològics gestionats pels museus que tenen l'aigua com a protagonista.

L'aigua és un element de la natura amb que l'home manté una relació ben antiga, imprescindible per a la vida, per a la salut i per a la indústria.

Us proposem una mirada transversal d'aquest element a partir del patrimoni dels museus que formen part de la Xarxa de Museus Locals.

De l'època romana s'han conservat restes de la relació de l'home amb l'aigua. A l'assentament romà de Can Tacó - Turó d'en Roin (Mons Obsevans) de Montmeló, grans cisternes recollien aigües pluvials. A Badalona es pot visitar el conduïte d'aigües construït amb volta de canó, que fou utilitzat en època de l'emperador Tiberi (14-37 dC) per tal de proveir d'aigua la ciutat de Baetulo. És l'única conduïció d'aquest tipus que es pot visitar a Catalunya i se'n pot recórrer un tram de 40 m. També hi ha diferents termes romanes a Caldes de Montbui (s I-II aC), Badalona (segle 1

aC) i Sant Boi de Llobregat (segle II dC). L'aigua és l'element bàsic de la industrialització a Catalunya. Al Museu del Ter de Manlleu es pot veure en funcionament una de les turbines més antigues del riu. La turbina Fontaine, de 1860, mostra com l'energia hidràulica, mitjançant un sistema de transmissió mecànica (els embarrats), posa en marxa quatre màquines relacionades amb el món de la filatura: un aspi de torçar, una màquina d'omplir roleta, una premsa de madeixes i una màquina de fer cordill, també coneguda com a «ballarina». La Bassa que hi ha al costat del Museu Mol Paperer de Capellades és la font natural d'on brolla un cabal de 12 milions de litres diaris, utilitzats com a energia per al funcionament dels 16 molins paperers que treballaven en aquesta zona. L'adoberia de Cal Granotes, a Igualada, l'Adoberia de Granollers i el molí d'en Rata, a Ripoll, són altres exemples de l'aplicació de l'aigua a la industrialització.

El Museu d'Història de Sabadell gestiona el pou de glaç i el molí de Sant Oleguer, que consisteixen en una veritable resta arqueològica d'una època en la qual no hi havia fabricació industrial de gel. Al molí es pot contemplar una rola hidràulica en l'emplaçament original.

A Montcada i Reixac trobem la Casa de les Aigües, antiga estació d'extracció i bombament d'aigües de l'aqüífer del Besòs per a abastir d'aigua potable la ciutat de Barcelona. Els pous de Montcada, com era coneguda pels barcelonins, van estar en funcionament des del 1878 fins al 1967.

Badalona, Conduïte d'aigües
<http://museolocal.diba.cat/museu/277514>

Badalona, Museu de Badalona
<http://museolocal.diba.cat/museu/6>

Caldes de Montbui
<http://museolocal.diba.cat/museu/277594>

Capellades, Museu Mol Paperer
<http://museolocal.diba.cat/museu/2>

Granollers, Adoberia
<http://museolocal.diba.cat/museu/277597>

Igualada, Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anís, Adoberia-Cal Granotes
<http://museolocal.diba.cat/museu/277743>

Manlleu, Museu del Ter
<http://museolocal.diba.cat/museu/118626>

Montcada i Reixac, Casa de les Aigües
<http://museolocal.diba.cat/museu/277707>

Montmeló, Assentament Romà de Can Tacó
<http://museolocal.diba.cat/museu/277787>

Ripoll, Molí d'en Rata
<http://museolocal.diba.cat/museu/132049>

Sabadell, Molí de Sant Oleguer
<http://museolocal.diba.cat/museu/278857>

Sabadell, Pou de Glaç de Sant Oleguer
<http://museolocal.diba.cat/museu/278848>

Sant Boi de Llobregat, Terme Romana
<http://museolocal.diba.cat/museu/162584>

Quan les pedres parlen:

- Auriga (28/04/2017):

QUAN LES PEDRES PARLEN ITINERARI ARQUEOLÒGIC PER TERRES DE BARCELONA

La demarcació de Barcelona guarda excepcionals tresors oberts al públic. Entre els quasi setanta museus que coordina la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona trobem diferents edificis i jaciments arqueològics romans, ibers i medievals gestionats des dels museus.

Els amants de la història i la natura poden gaudir de museus a l'aire lliure tot visitant aquests espais.

A la comarca del Vallès Occidental tenim el poblat ibèric de Ca n'Oliver, a Cerdanyola del Vallès. Va estar ocupat entre el 550 i el 50 aC i va ser un important centre d'acumulació d'excedent agrícola. Hi ha tres edificis reconstruïts. Es pot visitar també el Museu on s'hi exposen més de 500 objectes trobats a les excavacions arqueològiques dels jaciments de Cerdanyola.

Al Barcelonès destaca el poblat ibèric Puig Castellar situat a Santa Coloma de Gramenet, que va estar ocupat del segle V al II aC. Gestionat pel Museu Torre Balldovina on s'hi exposen importants vestigis arqueològics d'aquest jaciment. Les excavacions han permès recuperar un gran nombre d'objectes, alguns dels quals ens indiquen els usos i les funcions dels espais, i les activitats que s'hi duïen a terme com ara l'emmagatzematge, el tissatge, la mòlta de gra o la metal·lúrgia.

A Roda de Ter, Osona, no es pot deixar de visitar el jaciment de l'Esquerda que situat sobre els espadats del riu Ter domina el nord-oest de la plana de Vic. Va estar ocupat del segle V al III aC. Destaquen la muralla amb dues torres massisses que flanquejaven l'entrada al poblat i un carrer empedrat que travessava el poble en direcció nord-sud. A Tona, també a la comarca d'Osona, trobem el jaciment museïtzat del Camp de les Lloses, que disposa d'un centre d'interpretació per conèixer el marc històric on es situen les restes, les quals formen part del procés de romanització que van portar a la transformació de les estructures indígenes, a nivell polític, social, econòmic, ideològic, ... Cronològicament el situem entre el II-I aC i el I dC. Al Maresme destaquen dos jaciments de la vil·la romana de Torre Llauder de Mataró. Una casa senyorial de finals del segle I aC, construïda segons el model d'explotació agrícola de l'època romana, i de la qual actualment es conserva la zona residencial. I el museu romà a Premià de Mar, Can Farneton, descobert l'any 2000 i obert al públic l'any 2015, és un conjunt arqueològic singular. Es tracta d'un edifici de planta octagonal d'època romana tardana que no té paral·lel exacte en cap altre jaciment arqueològic conegut.

A Caldes de Montbui i a Sant Boi de Llobregat podem conèixer les termes romanes, gestionades des dels respectius museus i, que ens permetran apropar-nos a com serien aquests espais precursors de les actuals saunes i balnearis.

Pel que fa a les restes medievals destaquen les esglésies de Terrassa. Santa Maria, Sant Pere i Sant Miquel són el conjunt paleocristià més important de Catalunya i precedent de l'actual seu episcopal.

VINE A CONÈIXER EL NOSTRE PATRIMONI T'HI ESPEREM!!

Museu i poblat ibèric Ca n'Oliver. Cerdanyola del Vallès
<http://museuslocals.diba.cat/museu/1561959>

Museu Torre Balldovina. Santa Coloma de Gramenet
<http://museuslocals.diba.cat/museu/2778547>

Museu de Mataró
<http://museuslocals.diba.cat/museu/1792822>

Museu Arqueològic de l'Esquerda. Roda de Ter
<http://museuslocals.diba.cat/museu/2778502>

Museu del Camp de les Lloses. Tona
<http://museuslocals.diba.cat/museu/1409809>

Thermalia. Museu de Caldes de Montbui
<http://museuslocals.diba.cat/museu/2776994>

Museu de Sant Boi de Llobregat
<http://museuslocals.diba.cat/museu/1625845>

Museu de Terrassa
<http://museuslocals.diba.cat/museu/25>

<http://museuslocals.diba.cat/>

Thermàlia. Caldes de Montbui:

- L'Avenç (25/11/2017):

Albert Més i Mas, (1974-2017)

THERMALIA MUSEU DE CALDES DE MONTBUI

Plaça de la Font del Lleó, 20
08140 CALDES DE MONTBUI
Tel. 938654140 - Fax 938653400
www.thermalia.cat
m.caldesm@caldesdemontbui.cat
Més informació: museuslocals.diba.cat

El Museu Thermalia de Caldes de Montbui, adscrit a la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, és el principal centre dinamitzador de la cultura i la tradició termal de la vila. El trobareu allotjat en un edifici de l'època medieval que fins als anys 70 feia la funció d'hospital i servei de banys termals. L'estructura del segle XIV va ser reformada als anys 80 i conserva les arcades de l'entrada, tres banyeres del segle XVII i l'encavallada del pis superior.

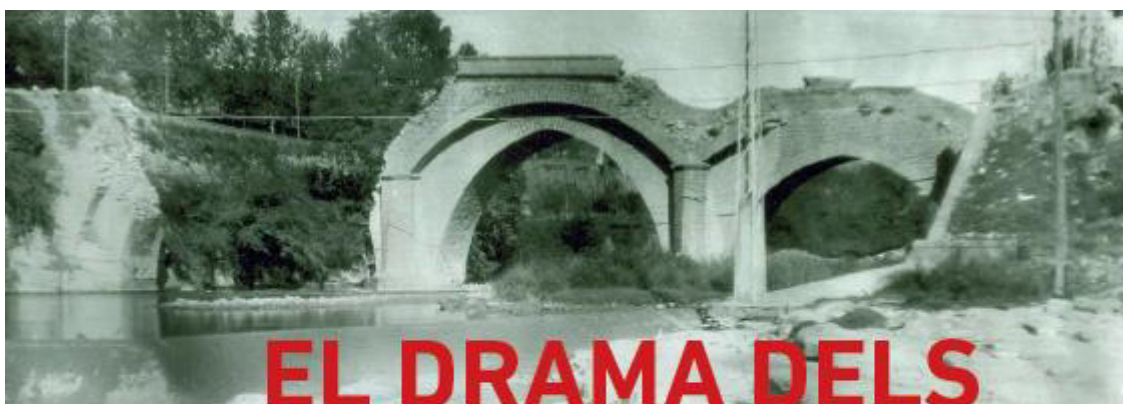

Thermalia és la principal porta d'accés a la història i al present de Caldes de Montbui i permet descobrir aquesta vila de tradició romana i de gran ebullició artística i cultural. El museu presenta el patrimoni, la història, els personatges i les tradicions a partir del fet singular de l'aigua que brota de la terra a 76 °C i que ha marcat la personalitat de Caldes. L'exposició l'Efervecència Balneària permet al visitant conèixer l'origen de l'aigua termal i la història del termalisme a la vila mitjançant diferents experiències i escenografies.

Thermalia també proposa resseguir, al llarg de dues de les quatre plantes del museu, les vivències de l'escultor Manolo Hugué, que va arrelar a Caldes atret per les propietats guaridores de l'aigua termal. El museu mostra l'amistat que va mantenir al llarg de la seva vida amb Pablo Picasso, present amb una exposició de caire molt personal fruit de la gran amistat entre ambdós artistes.

Uns altres refugiats:

- Cadí-Pedraforca (18/11/2017):

EL DRAMA DELS REFUGIATS DE LA GUERRA CIVIL

▲ Voladura del pom sobre el riu Tor a Sant Quirze de Besora, 1939. Arxiu Municipal de Sant Quirze de Besora.

▲ Targeta postal 'Defensa Madrid les defenses Catalunya', 1936. Arxiu Municipal de Pals del Penedès.

▲ Tiquet a buscarviar per Carnet de Refugiats, 1938. Palafolls. Arxiu Municipal de Palafolls.

Podem visitar aquesta exposició virtual al web de la Diputació de Barcelona, accedint a aquesta adreça: www.diba.cat/web/exposicio-refugiats-guerra-civil-espanyola

Una exposició virtual de la Xarxa d'Arxius Municipals de la Diputació de Barcelona recorda el drama dels refugiats de la Guerra Civil.

144 documents procedents de 41 arxius municipals de la demarcació de Barcelona evocuen diferents aspectes relacionats amb els refugiats de la guerra civil espanyola gràcies a l'exposició virtual **1936-1939: Els altres refugiats**, una iniciativa de la Xarxa d'Arxius Municipals (XAM) que coordina la Diputació de Barcelona i que posa a l'abast de tothom material d'un alt valor documental i, malauradament, d'actualitat.

Elaborada pels arxivers itinerants del Programa de manteniment de la XAM que coordina l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, i amb un text de presentació a cura del director del Museu Memorial de l'Exili, Jordi Font Agulló, aquesta exposició té com a principal centre d'interès una completa galeria d'imatges, organitzada en diferents àmbits temàtics que abasten tota la dimensió del drama dels refugiats. El seu contingut evidencia que als fons dels Arxius Municipals es conserva una documentació molt rica relacionada amb aquestes persones que van patir un primer exili abans de la fugida final cap a la frontera francesa. Els testimonis que es poden trobar són realment colpidors i

retraten amb precisió la xarxa de solidaritat que es va construir a Catalunya sota unes condicions terribles degudes a la carestia alimentària i a la pressió militar de l'exèrcit franquista.

Així, a l'apartat **Despeses**, s'hi detalla l'impacte econòmic que va representar per als municipis l'acollida de refugiats. A **Relacions de refugiats** s'evidencia la quantitat i la procedència de les persones acollides, la majoria bascos, asturians, andalusos, madrilenys i valencians. Dins del capítol **Infància** es detallen les accions que es van dur a terme per minimitzar l'impacte en els infants afectats, com és el cas de les colònies escolars o de l'acolliment en famílies a l'estranger. A l'apartat **Vida quotidiana** es poden veure documents referents a l'organització dels refugiats i descobrir com es va abordar la qüestió dels allotjaments,

l'alimentació, la roba, la sanitat... També s'hi explica com es van fer els reagrupaments familiars o com es van establir protocols per a la recerca de familiars i els canvis de destí. Dins de **Documentació complementària** s'aporten cartells i targetes postals.

I, per últim, un vídeo recull el testimoni de persones molt properes als refugiats que ens relaten les seves vivències i que ens submergeixen en aquell context d'extrema duresa que va marcar la vida de milers i milers de persones.

VIU LA HISTÒRIA

GAUDEIX DE LA HISTÒRIA
JULIOL 2007

El drama dels desplaçats per la guerra a casa nostra

EXPOSICIÓ Coincidint amb la crisi dels refugiats sirians, la Diputació de Barcelona presenta la mostra '1936-1939. Uns altres refugiats'

agost del 1936 l'arribada constant de Refugiats a Catalunya procedents d'altres territoris de l'Estat va fer que es creessin el Comitè Central d'Ajut als Refugiats a Barcelona i un comitè comarcal en totes les poblacions més grans de 10.000 habitants. La majoria dels refugiats procedien del País Basc, Astúries, Andalusia, Madrid, València... i es desplaçaven a mesura que el front anava avançant cap a l'est de la Península.

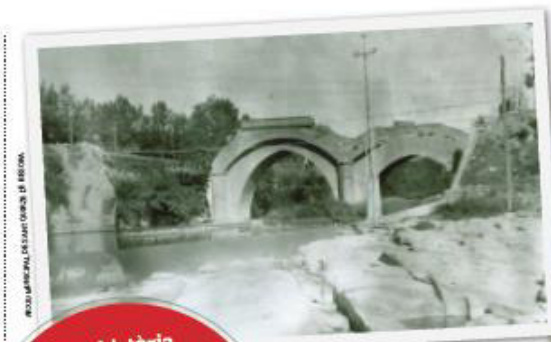
GARANTIR UN ACCOLLIMENT DIGNE

Per distribuir-los de forma equitativa i procurar-los un acolliment digne, la Generalitat va establir que les poblacions d'acollida no rebessin més d'un 10% de la població censada, ja que la situació econòmica dels ajuntaments en temps de guerra era molt precària. En aquest context, la solidaritat de les persones i entitats privades va permetre en molts casos que no els faltés allotjament, roba, calçat, manutenció, escolarització i atenció sanitària.

144 DOCUMENTS ÚNICS

Vuitanta-un anys després d'aquest drama que ara estem revivint a través dels refugiats sirians, la Diputació de Barcelona presenta una exposició virtual que mostra 144 documents provinents dels arxius de 41 municipis catalans i que ens expliquen des de la recerca que va fer un avi per trobar els seus dos nets fins a les misèries i anàncies que es feien des de les organitzacions d'acollida.

El moll de l'os de l'exposició és la seva galeria d'imatges, organitzada en diferents àmbits. A l'apartat *Vida quotidiana*, per exemple, poden veure documents referents a l'organització dels refugiats en delegats i descobrir com es va abordar la qüestió dels allotjaments, l'alimentació, la

Una història amb final feliç
El 21 d'agost del 1939 Josep Tolosa i Miquel Riu van enviar una carta al alcalde de Codornials, Tomàs Antonino Civero Tolosa, de 519 anys respectivament. A la carta expliquen que el mar dels nens i la seva família estava fugida a Sant Martí de Codornials i que havien de deixar-hi el 29 de setembre, ja que de veure l'armada a les portes de la vila, si en estaven amb una família d'acollida amb una de Barcelona.

LLISTES INÈDITES

Dalt, voladura del pont sobre el Ter a Sant Quirze de Besora, el 1939, durant la retirada republicana. A baix, cens de refugiats a Sant Jaume de Frontanyà, gener del 1938.

roba, la sanitat... També s'hi explica com es van fer els reagrupaments familiars o com es van establir protocols per a la recerca de familiars i els carnis de destí. En altres apartats, com els de les *despeses, relacions de refugiats o irinfràcia*, s'hi detalla l'impacte econòmic que va representar per als municipis l'acollida de refugiats, es pot veure la llista de refugiats i també s'expliquen les accions concretes que es van dur a terme per garantir un impacte menys dur als nens refugiats, com és el cas de les colònies escolars o de l'acolliment en famílies a l'estranger.

Finalment, a l'apartat *Documentació complementària* s'aporten cartells, targetes i un vídeo on es recull el testimoni de persones molt properes als refugiats que ens relaten les seves vivències i que ens submergeixen en aquell context d'extrema duresa que va marcar la vida de milers i milers de persones.

Aquesta exposició virtual ha estat elaborada pels arxivers itinerants del Programa de manteniment de la Xarxa d'Arxius Municipals que coordina l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona. La mostra s'ha fet amb motiu del Dia Internacional dels Arxius i hi ha col·laborat el director del

AJUDA ORGANITZADA

Cartel sol·licitant ajuda per als refugiats de Madrid, editat el 1937 pel Govern republicà. A baix, tiquet de control per bescanviar per un carnet de refugiat, a nom de Maria Ezquerro Garcia, de 86 anys.

Museu Memorial de l'Exili de La Jonquera, Jordi Font Agulló.

En els fons dels Arxius Municipals es conserva una documentació molt rica relacionada amb aquestes persones que van patir un primer exili abans de la fugida final cap a la frontera francesa. Els testimonis que podem trobar són realment colpidors, però també ens fan un retrat precís i ben significatiu de la increïble xarxa de solidaritat que es va construir al Principat sota unes condicions terribles degudes a la carestia alimentària i a la pressió militar de l'Exèrcit franquista.

SORTIR DE L'ANONIMAT

Els documents i testimonis que presenta l'exposició permeten aproximar-nos al dolor i la incertesa que pateix la gent desplaçada. La mostra pretén retre un homenatge a totes les institucions i persones anònimes que fa 81 anys van col·laborar desinteressadament per atendre les víctimes, i també a les persones que ara ajuden els refugiats al nostre continent. **Q**

DADES PRÀCTIQUES

Podem veure l'exposició virtual al web de la Diputació de Barcelona: www.diba.cat/web/exposicio-refugiats-guerra-civ-espnyola/hic

- Serra d'Or (01/07/2017):

1936-1939: Uns altres refugiats

SEXES	EDAT	ESTAT
Home	17	17
Mulla	17	17
Ni	17	17
Total	17	17

Cens de refugiats corresponent al mes de gener, 1938, Sant Jaume de Frontanyà. Arxíu Municipal de Sant Jaume de Frontanyà.

Cartell d'ajuda als refugiats de Madrid, 1937, Llinars del Vallès. Arxíu Municipal de Llinars del Vallès.

Amb motiu del Dia Internacional dels Arxius que cada any se celebra el 9 de juny, la Diputació de Barcelona, des del Programa de Manteniment de la Xarxa d'Arxius Municipals que coordina l'Oficina de Patrimoni Cultural, ha presentat una nova exposició virtual: *1936-1939: Uns altres refugiats*, la cinquena d'aquest cicle.

Ja han transcorregut 81 anys des de l'inici de la Guerra Civil espanyola, però les circumstàncies actuals, tant a casa nostra amb la posada en valor i recuperació de la memòria històrica com en l'àmbit europeu amb el drama humanitari que es viu a Europa amb motiu d'una altra guerra civil, aquesta a Síria, han convertit en punyent realitat el malson de centenars de milers de persones obligades a deixar-ho tot per simplement poder sobreviure. En aquesta exposició es dona a conèixer el primer drama: el corrent de refugiats, de totes les edats, procedents de diferents llocs d'Espanya, que van ser acollits malgrat la situació d'escassetat que es vivia a casa nostra, a la qual calia sumar la pressió dels bombardeigs de l'aviació feixista.

SORTIR DE L'ANONIMAT

En els fons dels arxius municipals trobem una documentació molt rica que treu de l'anonimat tantes i tantes persones que van patir un primer exili abans de la fugida final cap a la frontera francesa (però això és una altra història). Els testimonis que podem trobar són realment colpidors, però també ens dibuïxen la increïble xarxa de solidaritat que es va construir a Catalunya sota unes condicions terribles degudes a la carestia alimentària i a la pressió militar de l'exèrcit franquista.

Els documents i testimonis que presenta l'exposició ens parlen del dolor i de la incertesa patits per tanta gent desplaçada, que arribava pràcticament amb el que portava posat, i pretén ser també un homenatge a totes les institucions i persones anònimes que van col·laborar a fer realitat un fet històric que no sempre ha estat reconegut en tota la seva magnitud.

ARXIVERS ITINERANTS

Aquesta exposició virtual ha estat elaborada pels arxivers itinerants del Programa de manteniment de la Xarxa d'Arxius Municipals que coordina l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

L'objectiu fixat és posar a l'abast de tothom documents d'arxius municipals de localitats menors de 10.000 habitants gestionats pels arxivers itinerants relacionats amb el tema escollit amb la intenció de despertar l'interès i la curiositat per endinsar-nos en la nostra història més propera.

L'exposició s'estructura en diferents parts:

- El Tema, elaborat per un especialista que des del seu coneixement ens introdueix en el contingut de l'exposició i ens ofereix el seu punt de vista. En aquest cas, s'ha comptat amb la col·laboració de Jordi Font Agulló, director del Museu Memorial de l'Exili.
- La Mostra, redactada des de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, explica el context de com s'ha gestat la idea de l'exposició, quin és l'objectiu i els arxius municipals i documents que en formen part a partir de la selecció feta pels arxivers itinerants.
- La Galeria d'imatges és el moll de l'os de l'exposició. Presenta diferents tipus de documents, per tal de que es vegi la riquesa de continguts i de formats.
- El Mapa, on es localitzen geogràficament tots els documents dels municipis participants.
- El Vídeo recull la intervenció d'en Jordi Font, director del Museu Memorial de l'Exili i dos testimoniatges del municipi de Sallent corresponents a dues vídues de refugiats de la Guerra Civil espanyola, na Rosalina Adsuar (esposa de Llorenç Palma) i l'Emma Bascompte (esposa de Franciscu Boira).
- Crèdits de la mostra on consta qui coordina i selecciona els documents i quina és la seva procedència.

Val del pa per a refugiats, 1937,
Gualba. Arxiu Municipal de Gualba.

➡ <http://www.diba.cat/web/exposicio-refugiats-guerra-civil-espanyola/inici>

5.5 Recull de premsa

museus i accessibilitat

dilluns, 6 de febrer de 2017

LA IMPORTÀNCIA D'UN GUIÓ DE VISITA PER COMUNICAR ELS CONTINGUTS VISUALS

Poemari Onna Kasen, original
Poemari Onna Kasen, guió de visita

La *Mirada Tàctil* és un programa d'accessibilitat cultural de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, que té com objectiu fer dels museus espais d'inclusió, sensibles a les desigualtats i compensar les dificultats comunicatives d'aquells col·lectius sovint poc representats en els museus.

Des del punt de vista de l'accessibilitat cultural, les accions de la *Mirada Tàctil* es focalitzen en facilitar la inclusió dels continguts de les exposicions permanents a la comunitat sorda signant, oralista i amb ceguesa. Per aquest motiu, incorporem vídeos amb intèrprets en llengua de signes, per la comunitat sorda signants; subtitulats, per a satisfer les necessitats de la comunitat sorda oralista, i amb locució que ofereix un plus, un enriquitment de la visita per la resta de visitants dels museus.

Les necessitats de la comunitat cega, però, requereixen d'altres elements que permetin la comprensió dels continguts. És especialment interessant centrar-se en aquells elements patrimonials destacats i que visualment són molt importants per entendre la globalitat del discurs expositiu i realitzar accions específiques per aquest col·lectiu.

És precisament en aquest context, on els guions de visita en braille, lletra de mida gran i làmines tàctils de suport, constitueixen un recurs imprescindible, no

Grup de treball de Museus i Accessibilitat

QUI SOM

Segueix-nos!

Versión en castellano

Museos y accesibilidad

Etiquetes

- Discapacitat auditiva
- Discapacitat psíquica
- Discapacitat visual
- Diversitat funcional
- Esclerosi múltiple
- Inclusió social
- Memòria
- Recursos
- Salut mental

Museu Marítim

només per a transmetre els continguts dels diferents àmbits de l'exposició, sinó també per facilitar la intel·ligibilitat d'aquells elements exposats, tot permetent, mitjançant aquest recurs, que la percepció per a les comunitats d'invidents sigui la més aproximada possible a la realitat visual.

Els discursos de les exposicions permanents dels museus són bàsicament visuals, per tant, sovint es crea un hiatus d'informació que cal suplir amb referents tàctils que enforteixin els continguts intel·lectuals, donat que és a partir del tacte que certs usuaris poden comprendre de forma molt més precisa allò que es vol comunicar. Per aquest motiu, els dibuixos en relleu o simples representacions esquemàtiques, esdevenen eines imprescindibles per facilitar la aprehensió dels referents culturals que volem transmetre més enllà dels propis objectes en si mateixos.

Les accions d'accessibilitat portades a terme en el marc de l'exposició “**RETALLS D'AHIR I D'AVUI**”, pel **Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa** exemplifiquen el que venim parlant. Elements com el maniquí de la Xina del segle XIX, amb vestit de seda bellament brodat o el poemari japonès del segle XIX d'Onna Kasen, amb figures de dones vestides d'època feudal del segle XV, es poden visualitzar però, per criteris de conservació, són impossibles de tocar, circumstància que obliga al visitant amb ceguesa a fer un exercici d'imaginació excessiu. **El guió de visita realitzat per a l'exposició permet acotar la incertesa imaginativa, ajuda a definir-la de la forma més simple i precisa possible, i acostar-la a través del tacte, a la percepció o realitat visual. Aquest procés d'ajuda en el sí dels museus és el que més es valora en el món de la ceguesa.**

Així doncs, les dificultats comunicatives per a les comunitats amb deficiències visuals que visiten una exposició basada pràcticament en la percepció visual, resten compensades amb la inclusió del guió de visita especialment dissenyat per acomplir la funció comunicativa i de comprensió. El visitant amb ceguesa pot optar per escoltar els vídeos amb locució dels continguts generals, i recórrer al guió de visita per aprofundir a nivells més conceptuals i referencials. Aquests guions han estat possibles gràcies a la col·laboració del Servei Bibliogràfic de l'ONCE de Catalunya i han resultat una excel·lent eina interpretativa amb un resultat que hom podria considerar fins i tot artístic pel seu potencial evocador.

Pel que fa al guió de visita de l'exposició “**Retalls d'ahir i d'avui**” estem especialment satisfets dels resultats d'aproximació a la realitat obtinguts a l'hora de fer accessible el poemari japonès: utilitzant retalls de robes de diferents textures que faciliten crear una imatge mental de l'original a partir de les diferents característiques dels teixits.

Altres elements sensorials s'han assolit a través de la incorporació de la sensibilitat de cabell pel personatge, de la incorporació del ventall amb textura de fusta, etc. recursos que ofereixen una aproximació molt propera al tacte original. Quant al Maniquí xinès de la dinastia Ming, peça que havia estat exhibida a la exposició Universal de 1880 a Barcelona, al guió hem parat especial interès en “comunicar” tant la forma original del maniquí, com el teixit, de tacte sedós, i la peanya de tacte de fusta. Finalment, i en la mateixa línia, per fer accessible i traduir a llenguatge no visual l'evolució del disseny i del patronatge de la indumentària en el període comprès entre el 1880 i el 1930, s'ha realitzat una acció molt simple però aclaridora: s'han utilitzat uns perfils de dones en relleu, amb els dissenys sobreposats de diferents èpoques, que permeten resseguir els diferents moments estilístics viscuts entre els segles XIX i XX.

Des del punt de vista de l'accessibilitat la importància d'un museu, no només recau en la rellevància del seu patrimoni o col·leccions,

[Cultures del Raval i gastronomia marítima](#)
[Passàvem l'estiu a la platja](#)
[Visita comentada per a persones amb esclerosi múltiple](#)
[Visitant l'exposició Càmeres Submarines](#)
[Arrels de mar](#)
[Connectats al blau de l'autisme](#)
[Galeries de secà](#)
[Sessions Dj i d'Spoken words](#)
[Mirar i escoltar amb els dits](#)

CCCB

[Programa CCCB Alzheimer](#)
[Jornada alzheimer i avaluació](#)
[Soy cámara. La imatge salvatge](#)
[Avaluació Programa Alzheimer](#)
[L'activitat a Ramon Llull per a cecs](#)

MNAC

[Mapes audiovisuals de la ciutat](#)
[La veu i la mirada dels protagonistes](#)
[Com batega un museu](#)
[Experiència tàctil](#)

Museu Picasso

[Picasso en la memòria](#)

Museu Ciències Naturals

[Fent accessible Planeta VidaLa](#)
[Fundació Trinijove i el Museu Blau](#)
[Connectats al blau de l'autisme](#)

sinó també en la capacitat per transmetre, comunicar, de la forma més simple possible, els referents culturals implícits en el museu malgrat que des de la perspectiva del món visual puguin semblar-nos obvis.

Lluís Rius i Font

Tècnic de l'Oficina de Patrimoni Cultural Diputació de Barcelona

Silvia Carbonell i Basté

Directora - Gerent del Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa

Publicat per Activitats familiars a 8:45

Etiquetes de comentaris: [Discapacitat visual](#)

[Alimentació, ciència i salut mental](#)

[Activitats per a persones amb autisme](#)

Museu de Sant Boi

[Programa Hermes](#)

[LAC - Laboratori d'Art](#)

Fundació Joan Miró

[La Fundació: Un edifici mediterrani](#)

[Nou auditori accessible](#)

[Joan Miró. Planxes i gravats](#)

Museus de Sant Cugat

[Fem un museu](#)

[Fem un museu: reflexions](#)

[Explica'm teixint!](#)

[Guia'm pel Monestir](#)

[Sent el fang](#)

Museu del Disseny

[Imatges d'imatge](#)

[Quan la ceràmica acompanya la vida humana](#)

Fundació Antoni Tàpies

[Programa AlterArtePrograma](#)

[ActivaMENT](#)

[L'Art com a via d'integració](#)

[Postals d'un viatge](#)

Oficina Patrimoni Cultural

[Museus per tocarLa mirada tàctil](#)

[La llengua de signes als museus locals](#)

[La mirada d'un premi](#)

EL PUNT AVUI+

SECCIONS EDICIÓ IMPRESA EL PUNT AVUI TV MÉS

PORTADA LOCAL SOCIETAT TERRITORI PUNT DIVERS POLÍTICA ECONOMIA CULTURA COMUNICACIÓ OPINIÓ IN ENGLISH

ESPORTS

PUBLICITAT

CULTURA FOLGUEROLES - 23 febrer 2017 2.00 h

MUSEUS

La Casa Museu Verdaguer renova la planta baixa

- La reforma museogràfica coincideix amb el mig segle de l'obertura d'un espai que explica i reivindica la figura del poeta de Folgueroles
- L'aniversari viurà moments clau aquesta primavera

Representants de la fundació, l'Ajuntament, la Diputació i d'altres entitats implicades en el projecte, ahir a Folgueroles Foto: G.F.

GUILLEM FREIXA - FOLGUEROLES

El 18 de juny del 1967 es va inaugurar el museu Verdaguer, al carrer Major, número 7, de Folgueroles. Tal com va explicar ahir la directora de la Fundació Jacint Verdaguer, Carme Torrents, es tracta d'un museu "nascut des de baix; l'arrenca el poble i la seva gent". Enguany la Casa Museu Verdaguer arriba als 50 anys, i ho fa amb la reforma de l'exposició museogràfica de la planta baixa com a gran novetat. En concret, s'han actualitzat i redissenyat els plafons explicatius, que dataven del 1995, i s'hi

han fet millores per fer-los accessibles a persones cegues o amb dificultats auditives. “Les explicacions es troben en llenguatge Braille i també s’han incorporat uns codis QR que porten l’usuari cap als vídeos amb llenguatge de signes”, va explicar la directora. En la millora hi ha tingut un pes important la Diputació, a través de l’oficina de Patrimoni Cultural i el seu programa *La mirada tàctil*. Entre les novetats també hi trobem la creació de *La butaca de llegir*: “A la casa d’un escriptor hem d’encomanar les ganes de llegir, i aquest racó vol ser un punt per assegurar i poder fer una lectura”, va assenyalar Carme Torrents.

El cinquantenari arriba amb la creació, en col·laboració amb la Universitat de Vic, del premi Verdaguer de recerca, que vol fomentar la investigació sobre la figura i l’obra del poeta amb un premi d’uns 6.000 euros. Pel que fa als actes de celebració, un dels més destacats serà la lectura íntima –per a una quarantena de persones– que l’actor osonenc Lluís Soler farà de *Canigó* els dies 3 i 4 de març a la mateixa casa museu. D’aquesta lectura, Verdaguer Edicions té previst editar-ne un audiollibre. D’altra banda, del 18 de maig al 18 de juny es viurà la Festa Verdaguer, que en aquesta edició tindrà actes a Barcelona, així com també a Folgueroles, on s’inaugurarà l’exposició *Verdaguer segrestat. L’apoderament del mite durant el franquisme*.

Un moment dolç

L’alcalde de Folgueroles, Carles Baronet, va remarcar que l’esforç de molta gent els ha portat a viure actualment “un moment dolç” a la Fundació Verdaguer. “Des del punt de vista econòmic, la Diputació s’ha compromès a fer una aportació trianual fins a final de mandat que serà molt important per a nosaltres”, va explicar l’alcalde, que va reclamar la Creu de Sant Jordi per a la fundació, “del tot merescuda”, així com un cartell en què s’anunciï la casa museu en vies com ara l’eix transversal.

ELS PROTAGONISTES

Ara les explicacions de la planta baixa es troben en llenguatge Braille i també en llenguatge de signes

Carme Torrents

DIRECTORA DE LA FUNDACIÓ JACINT VERDAGUER

LA XIFRA

Veure la implicació dels veïns i en especial de les escoles amb el museu Verdaguer és un motiu d’orgull

Carles Baronet

ALCALDE DE FOLGUEROLES

50

anys
de l’obertura de la Casa
Museu Verdaguer fa
aquest any. Va ser el 18
de juny del 1967.

II·lusió Catalunya

Home -
Nova maqueta tàctil a Mons Observans

Nova maqueta tàctil a Mons Observans

Boletín: Nº 5 FEBRER 2017

Temàtica: Esports, Cultura i Oci

Dilluns 16 de gener, Anaïs García Balmaña, cap de la Unitat d'Autonomia Personal i Accés a la Informació i Josep Pitarch Rodríguez, cap de la Unitat de Cultura i Esports de la Delegació Territorial de l'ONCE Catalunya i representants de la Diputació de Barcelona, acompanyats pels alcaldes de Montornès i de Montmeló van assistir a la presentació de la visita guiada inclusiva per a persones amb discapacitat visual i auditiva que es preveu posar en marxa aquest any 2017 al jaciment romà.

Mons Observans serà el primer jaciment romà de Catalunya que comptarà amb una visita adaptada per a persones amb discapacitat visual i auditiva. La iniciativa compta amb el suport de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, i està inclosa en el projecte "La mirada tàctil" que incorpora noves claus de lectura interpretativa dels espais museístics per assegurar l'accessibilitat cultural a tots els visitants. També hi ha diversos punts al jaciment per poder palpar les diferents textures dels materials constructius.

Per tal de complementar l'acció, s'han editat vídeos explicatius especialment dirigits a persones amb discapacitat visual i auditiva. Els vídeos, que ja es poden veure a través de YouTube, ofereixen els continguts adaptats de la visita en àudio per a tothom i en el llenguatge dels signes per a la comunitat sorda signant i subtitulats per a la comunitat sorda oralista.

II·lusió Catalunya

Home -

L'accessibilitat cultural de la 'Mirada Tàctil'

L'accessibilitat cultural de la 'Mirada Tàctil'

Boletín: Nº 6 MARÇ 2017

Temàtica: Esports, Cultura i Oci

La *Mirada Tàctil* és un programa d'accessibilitat cultural de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, que té com objectiu fer dels museus espais d'inclusió. Des del punt de vista de l'accessibilitat cultural, les accions de la Mirada Tàctil es focalitzen en facilitar la inclusió dels continguts de les exposicions permanents a la comunitat sorda signant, oralista i amb ceguesa. Per aquest motiu, incorporem vídeos amb intèrprets en llengua de signes, per la comunitat sorda signants; subtitulats, per a satisfer les necessitats de la comunitat sorda oralista, i amb locució que ofereix un plus, un enriquiment de la visita per la resta de visitants dels museus.

Les necessitats de la comunitat cega, però, requereixen d'altres elements que permetin la comprensió dels continguts. És especialment

interessant centrar-se en aquells elements patrimonials destacats i que visualment són molt importants per entendre la globalitat del discurs expositiu i realitzar accions específiques per aquest col·lectiu.

Guions de visita en Braille, lletra de mida gran i làmines tàctils

És precisament en aquest context, on els guions de visita en Braille, lletra de mida gran i làmines tàctils de suport, constitueixen un recurs imprescindible, no només per a transmetre els continguts dels diferents àmbits de l'exposició, sinó també per facilitar la intel·ligibilitat d'aquells elements exposats, tot permetent, mitjançant aquest recurs, que la percepció per a les comunitats d'invidents sigui la més aproximada possible a la realitat visual.

Els discursos de les exposicions permanents dels museus són bàsicament visuals, per tant, sovint es crea un hiatus d'informació que cal suplir amb referents tàctils que enforteixin els continguts intel·lectuals, donat que és a partir del tacte que certs usuaris poden comprendre de forma molt més precisa allò que es vol comunicar. Per aquest motiu, els dibuixos en relleu o simples representacions esquemàtiques, esdevenen eines imprescindibles per facilitar la aprehensió dels referents culturals que volem transmetre més enllà dels propis objectes en si mateixos.

Les accions d'accessibilitat portades a terme en el marc de l'exposició "RETALLS D'AHIR I D'AVUI", pel Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa exemplifiquen el que venim parlant. Elements com el maniquí de la Xina del segle XIX, amb vestit de seda bellament brodat o el poemari japonès del segle XIX d'Onna Kasen, amb figures de dones vestides d'època feudal del segle XV, es poden visualitzar però, per criteris de conservació, són impossibles de tocar, circumstància que obliga al visitant amb ceguesa a fer un exercici d'imaginació excessiu. El guió de visita realitzat per a l'exposició permet acotar la incertesa imaginativa, ajuda a definir-la de la forma més simple i precisa possible, i acostar-la a través del tacte, a la percepció o realitat visual. Aquest procés d'ajuda en el sí dels museus és el que més es valora en el món de la ceguesa.

Així doncs, les dificultats comunicatives per a les comunitats amb deficiències visuals que visiten una exposició basada pràcticament en la percepció visual, resten compensades amb la inclusió del guió de visita especialment dissenyat per acomplir la funció comunicativa i de comprensió. El visitant amb ceguesa pot optar per escoltar els vídeos amb locució dels continguts generals, i recórrer al guió de visita per aprofundir a nivells més conceptuals i referencials. Aquests guions han estat possibles gràcies a la col·laboració del Servei Bibliogràfic de l'ONCE de Catalunya i han resultat una excel·lent eina interpretativa amb un resultat que hom podria considerar fins i tot artístic pel seu potencial evocador.

Pel que fa al guió de visita de l'exposició "Retalls d'ahir i d'avui" estem especialment satisfets dels resultats d'aproximació a la realitat obtinguts a l'hora de fer accessible el poemari japonès: utilitzant retalls de robes de diferents textures que faciliten crear una imatge mental de l'original a partir de les diferents característiques dels teixits.

Altres elements sensorials

Altres elements sensorials s'han assolit a través de la incorporació de la sensibilitat de cabell pel personatge, de la incorporació del ventall amb textura de fusta, etc. recursos que ofereixen una aproximació molt propera al tacte original. Quant al Maniquí xinès de la dinastia Ming, peça que havia estat exhibida a la exposició Universal de 1880 a Barcelona, al guió hem parat especial interès en "comunicar" tant la forma original del maniquí, com el teixit, de tacte sedós, i la peanya de tacte de fusta. Finalment, i en la mateixa línia, per fer accessible i traduir a llenguatge no visual l'evolució del disseny i del patronatge de la indumentària en el període comprès entre el 1880 i el 1930, s'ha realitzat una acció molt simple però aclaridora: s'han utilitzat uns perfils de dones en relleu, amb els dissenys sobreposats de diferents èpoques, que permeten resseguir els diferents moments estilístics viscuts entre els segles XIX i XX.

Des del punt de vista de l'accessibilitat la importància d'un museu, no només recau en la rellevància del seu patrimoni o col·leccions, sinó també en la capacitat per transmetre, comunicar, de la forma més simple possible, els referents culturals implícits en el museu malgrat que des de la perspectiva del món visual puguin semblar-nos obvis.

Lluís Rius i Font

Tècnic de l'Oficina de Patrimoni Cultural Diputació de Barcelona

Silvia Carbonell i Basté

Directora - Gerent del Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa

La Casa Museu Verdaguer de Folgueroles renova les instal·lacions i crea continguts accessibles

Pu licat 08/03/2017 18:57:04, BARCELONA, 8 ar (EUROPA PRESS)

La Casa Museu Verdaguer de Folgueroles (Barcelona) ha remodelat les instal·lacions i ha adaptat els continguts per fer-los més accessibles a les persones amb dificultats auditives i visuals, coincidint amb el 50è aniversari de la seva inauguració.

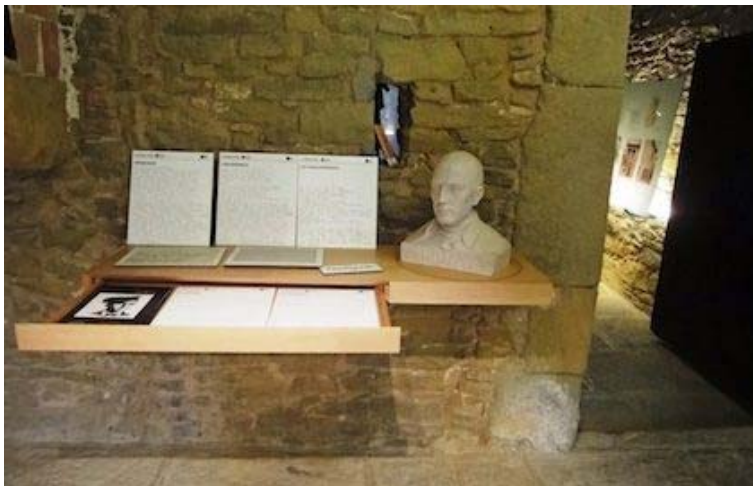
Aquesta renovació forma part del programa La Mirada Tàctil, que promou la Diputació de Barcelona, i que incorpora a la Casa Museu Verdaguer nous mòduls de lectura tàctil per representar la vida i obra del poeta, ha informat la Diputació aquest dimecres en un comunicat.

Els principals elements que es presenten són un bust, una firma en relleu i la representació de diferents poemes, mentre que la part artística queda recollida en els nous mòduls sobre diferents aspectes de la seva creació.

El programa La Mirada Tàctil inclou les millores per a la comunitat sorda amb textos amb llengua de signes en català de tots els continguts de lectura permanent, subtitulat per a la comunitat sorda i locució per a la comunitat cega.

PLANA (CENTRE) > FOLGUEROLES

La Casa Museu Verdaguer, més accessible

Per: [Pep Comeres](#)

09.03.2017 09:16

Coincidint amb el 50è aniversari de la seva inauguració, la Casa Museu Verdaguer de Folgueroles ha remodelat les seves instal·lacions i ha adaptat el seus continguts per fer-los més accessibles per a les persones amb dificultats auditives i visuals. Aquesta renovació forma part del programa Mirada Tàctil que promou la Diputació de Barcelona i que incorpora a la Casa Museu Verdaguer nous mòduls de lectura tàctil per representar la vida i obra del poeta.

Els principals elements que es presenten són un bust, una signatura en relleu i la representació de diferents poemes. El bust del poeta reproduïx les seves faccions de joventut i va acompanyat de la seva rúbrica en relleu, per fer més propera la seva dimensió humana.

La part artística queda recollida en els nous mòduls sobre diferents aspectes de la seva creació. La infantesa del poeta es presenta en un mòdul amb tres poemes, cadascun amb un element tàctil de suport per a potenciar el seu món més personal. La transcripció en relleu del poema "Mon colomar", permet resseguir amb els dits el text original i descobrir la cal·ligrafia del poeta. La seva faceta més lírica de Verdaguer es mostra amb el poema "La Plana de Vic", que presenta com a element tàctil un llibre de butxaca original de l'Edició Popular d'obres completes de la Il·lustració Catalana de 1920. La vessant viatgera del poeta com a persona que estimava el seu paisatge, es presenta amb els relleus d'un fragment del Cant de Gentil i del perfil de la muntanya del Canigó.

El programa La Mirada Tàctil inclou la millora per la comunitat sorda signant i oralista amb vídeos en llengua de signes en català de tots els continguts de la exposició permanent, subtitulat per la comunitat sorda oralista i locució per la

comunitat cega. Aquests vídeos són accessibles per codi QR i es poden visionar al [canal de You Tube de La Mirada Tàctil](#).

La Casa Museu Verdaguer es va inaugurar, el 18 de juny del 1967. La seva obertura s'havia programat pel 25 de juliol de 1936, però l'esclat de la Guerra Civil al mateix any va frustrar la iniciativa popular. El 50è aniversari es celebrarà amb diferents activitats durant l'any, especialment durant la Festa Verdaguer, que tindrà lloc del 18 de maig al 18 de juny.

Podeu consultar el programa complet a la pàgina web de la Fundació Jacint Verdaguer en el [següent enllaç](#).

[≡ MENÚ](#)[Q CERCA](#)

[AJUNTAMENT DE TERRASSA](#) > [CIUTAT](#) > [CULTURA](#) > [MUSEUS](#) > [MUSEU DE TERRASSA](#) > [CASA ALEGRE DE SAGRERA](#) >
 RESTAURACIÓ DE LES PINTURES DEL HALL

RESTAURACIÓ DE LES PINTURES DEL HALL ≡

El Museu de Terrassa, gràcies al programa de conservació i restauració de la Xarxa de Museus Locals de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, ha endegat una intervenció de restauració sobre una part de les pintures del hall de la Casa Alegre de Sagrera.

Les pintures que s'intervenien formen part de la decoració original de la casa i van ser realitzades per Pere Viver (Terrassa, 1873-1917) l'any 1913. Es tracta de sis plafons de pintura a l'oli adherits directament sobre el mur que estan situats al sector est del hall de la casa.

Dels sis plafons, se n'han prioritzat tres que són els que presenten més problemàtiques: esquerdes que han afectat l'estabilitat de la pintura i que en alguns casos han provocat la ruptura de les fibres de la tela, clivelles i aixecaments importants de la capa pictòrica, petites pèrdues i brutícia generalitzada.

La previsió era fer aquesta actuació en un parell d'anys.

A mitjans de març de 2016 va començar la primera fase consistent en l'estudi organolèptic, la documentació gràfica, les proves de solubilitat i la fixació dels aixecaments més importants. També es va restaurar el plafó que presenta un risc més greu de despreniment de la capa pictòrica.

El 2 de març de 2017 s'inicia la segona fase, en la que s'hi preveu la restauració completa de dos plafons restants. Es preveu que aquests treballs durin un parell de mesos.

[< MUSEU DE TERRASSA](#)

El Museu d'Art de Cerdanyola ingressa per donació un conjunt de gairebé 200 plaques fotogràfiques que documenten el treball de l'enginyer Carles Buïgas

La maleta màgica

Montse Frisach

CERDANYOLA DEL VALLÈS

Una de les atraccions turístiques més cèlebres de Barcelona és la Font Màgica de Montjuïc, prodigi de l'enginyeria dissenyat per Carles Buïgas (1898-1979). És un dels punts més fotografiats de la ciutat, des de la seva inauguració, el 1929, en el marc de l'Exposició Universal. Però la Font Màgica i la resta de fonts que l'envolten són només una part de tot el projecte de Buïgas per a Montjuïc, la major part del qual totalment desaparegut. El genial i polifacètic enginyer va imaginar el recinte com un immens i oníric parc de llum i aigua, amb fins no només decoratius, sinó també simbòlics i artístics.

No és per caprici que el director del Museu d'Art de Cerdanyola, Txema Romero, qualifiqui la intervenció de Buïgas a Montjuïc com "l'obra mestra de l'art *déco* català". D'aquest estil artístic, eclipsat pel modernisme i menyspreat pel noucentisme i l'avantguarda, avui dia no n'hi ha gaires exemples de Catalunya.

Buïgas, tot i haver nascut a Barcelona, residia des dels anys vint a Cerdanyola del Vallès, on els seus pares havien tingut una casa d'estiueig. Precisament el seu pare, Gaietà Buïgas, autor del monument a Colom de Barcelona, és un dels arquitectes de la casa modernista que fa de seu del museu cerdanyolenc.

Donació del Rotary Club

I és precisament on ara acaba d'ingressar una peculiar maleta amb 182 diapositives de vidre de projectes de Buïgas, que fins ara havia estat oculta en una col·lecció particular. L'objecte el va heretar una col·laboradora de l'enginyer i quan aquesta dona va morir s'ho va quedar un germà seu. "Podria haver acabat als Encants —explica Txema Romero—, però un amic d'aquesta família,

Txema Romero amb la maleta de Buïgas. Al costat, dues de les diapositives de la maleta i al mig records de l'Exposició Universal ■ ANDREU PUIG

membre del Rotary Club de Cerdanyola, va saber de l'existència de l'objecte i aleshores és quan aquesta entitat va decidir adquirir-la per donar-la al museu".

A més de salvar les plaques d'una segura dispersió, l'ingrés de la maleta al museu té un alt valor patrimonial ja que les imatges que conté documenten els projectes acabats de Buïgas, com el de Montjuïc (Font Màgica, avinguda Maria Cristina, plaça de l'Univers, il·luminació del Palau Nacional i altres pavellons...), però també

obres que van quedar al calaix, com la Nau Llumínosa o el Teatre Integral.

Les diapositives, que segurament Buïgas va encarregar a fotògrafs professionals, van constituir una mena d'arxiu documental per a l'enginyer i segurament les tenia sempre al seu despatx. Hi ha imatges en blanc i negre però també d'acolorides, cosa gens estranya tenint en compte la importància del color en l'obra de Buïgas. "Les fotos mostren l'esplendor del recinte de l'Exposició Universal,

tant de dia com de nit. Van desaparèixer elements com els obeliscs lluminosos, per exemple. Un dels espais més afortunats era la plaça de l'Univers, avui dia totalment desapareguda. També feia molt de goig l'actual espai de la terrassa i mirador del MNAC, amb peveters d'aigua que simulaven foc. De fet, Buïgas va concebre el projecte de manera integral, com si fos un riu de llum i color que baixava des del Palau Nacional fins a la plaça Espanya, un símbol del cicle de la vida", asse-

nyala Romero. De fet, el MNAC s'ha interessat per establir alguna col·laboració amb el museu cerdanyolenc per ajudar a donar a conèixer el material.

A la maleta, que s'exposarà tot l'estiu al museu, també hi ha imatges de la *Nau Llumínosa*, un transatlàntic dissenyat per Buïgas que hauria estat una exposició flotant i ambulat de promoció turística. "El projecte era espectacular, amb la coberta amb fonts i a l'interior amb tot un món de grutes i de fantasia. En principi l'ha-

via d'impulsar el govern de la República, però el vaixell no va veure mai la llum." Romero recorda que Buïgas va ser un visionari, amb una estètica purament *art déco* amb tocs futuristes, com els del film *Metròpolis*, de Fritz Lang. La Diputació de Barcelona, a través de l'Oficina de Patrimoni Cultural, s'encarregarà de la conservació de les plaques, ja que moltes tenen fongs, i s'ha demanat una subvenció a la Generalitat per a la digitalització de les imatges. ■

ART CONTEMPORANI EN LES EXPOSICIONS DELS MUSEUS DE LES COMARQUES DE BARCELONA

Bonart, 23 jun 2017

La major part dels museus de les comarques de Barcelona, llevat dels de la capital, estan coordinats per la Diputació de Barcelona; des de l'any 1989, per mitjà de la Comissió de Cooperació de Museus Locals, i, a partir de l'any 2001, per mitjà de la Xarxa de Museus Locals, que actualment està formada per 52 municipis i 67 museus, que gestionen més de 150 centres o espais al públic.

En molts dels museus, l'art contemporani hi està representat. Ha entrat a formar part de les col·leccions de maneres diverses. Iniciatives municipals com poden ser el trasllat del Museu d'Art Contemporani durant la dècada dels seixanta de Barcelona a Vilanova i la Geltrú o altres iniciatives més recents, com ara el Festival del Blues de Cerdanyola d'Artes, que donen la seva oportunitat a la seva col·lecció, com és el cas de Joan Aülló a Mollet del Vallès, Palau i Fabre a Caldes d'Estrac o artistes vinculats als municipis, com ara el cas de Cumella a Granollers.

Al Museu Víctor Balaguer, de Vilanova i la Geltrú, trobem actualment una important col·lecció, formada per 160 peces d'autors com ara Joan Josep Tharrats, Josep Guinovart, Joan Hernández Pijuan, Albert Rius Casamada, Angel Ferrer, Andreu Alfaro, entre d'altres. Aquesta col·lecció prové de l'exposició que va tenir lloc a la cúpula del teatre Coliseum de Barcelona entre els anys 1960 i 1963. Havia de ser la base del Museu d'Art Contemporani de Barcelona. El projecte mai es va dur a terme i la col·lecció es va depositar primer al castell de la Geltrú i actualment es pot visitar al Museu Víctor Balaguer.

El Museu de Granollers disposa d'una important col·lecció d'art contemporani. Entre els autors destaca el ceramista Antoni Cumella, nascut a Granollers. També destaca una iniciativa privada, la que va dur a terme durant 25 anys l'Associació Amics de l'Art de Granollers, que va aportar cada any una oportunitat al museu, on trobem obres de Jaume Plana, Cui art, Albert Rius Casamada, Rafael Bartolozzi...

La casa Amat de Sant Cugat del Vallès és la seu del Museu del Tapís. El museu, a banda d'obres del mateix Amat, Subirachs, Tharrats, Guinovart, Muxart i Grau Garriga, és un dels més importants expositors del tapís a Catalunya.

La Fundació Palau de Caldes d'Estrac, impulsada per Josep Palau i Fabre, es va inaugurar l'any 2003, consta de la col·lecció d'art iniciada pel pare del poeta i continuada per ell mateix, on trobem un ampli ventall de pintura catalana del segle XX, obres de Picasso i d'artistes actuals. Si podem contemplar peces de Miró i Tàpies i de tres artistes pels quals Palau i Fabre va mostrar un interès especial: Miquel Barceló, Perejaume i Pepe Aguilera.

El Museu d'Art de Cerdanyola es va inaugurar l'any 2009, a Can Domènech. Del fons d'art contemporani destaquem la col·lecció de cartells del Festival de Blues, fets per artistes de prestigi, com ara Quino, Perico Pastor o Joan Pere Viladecans.

Per últim, anem al Museu Abelló de Mollet del Vallès. En aquest espai conflueixen l'obra de Josep Aülló i la seva col·lecció, llegada al municipi i, des de l'any 1999, obertes al públic. El museu s'amplia l'any 2001 amb l'obertura al públic de la casa del pintor; la col·lecció donada pel pintor consta de més de deu mil objectes i documents de diferents tipologies. A la casa del pintor podem visitar una col·lecció de retrats de Josep Aülló realitzats per diferents artistes, entre els quals destaquen els pintats per Picasso, Dalí, Tàpies, Cui art, Quino i Suñer.

Aquests i molts d'altres són un exemple del ric patrimoni que els nostres museus de poblacions ciutats ens posen a l'abast.

El Museu d'Art de Cerdanyola recupera els grans projectes del creador de la font màgica de Montjuïc

La nau lluminosa de Buigas

JOSEP PLAYÀ MASET
Barcelona

L'enginyer Carles Buigas és conegut sobretot per la Font Màgica de Montjuïc, que amb el seu joc de llums i colors, continua sent una atracció per a la ciutat gairebé 90 anys després de la seva creació. També pel telefèric del port i per altres fonts. Però Buigas va idear grans projectes com una Nau Llumínosa, on el públic podria gaudir de grans espectacles musicals i teatrals, una Exposició Universal sobre la Pau en una illa flotant o un Teatre Integral d'aigua, llum i música. I d'aquests projectes ara se'n saben nous detalls gràcies a la troballa d'una maleta amb 182 plaques de vidre que abans de morir va deixar a la seva ajudant Pilar Ruba.

Aquesta dona, que va treballar com a delineant a la Sagrada Família i en altres projectes de Buigas, va morir el 2016 i la maleta va passar a mans del seu germà. I ara el Rotary Club de Cerdanyola l'ha adquirit i donat al Museu d'Art de Cerdanyola, que està situat precisament en un edifici modernista construït per l'arquitecte Gaietà Buigas, pare de l'enginyer. El fet és que Carles Buigas (1898-1979),

El Museu d'Art de Cerdanyola rep una donació de 182 plaques de vidre sobre projectes de Buigas

que de jove ja estiuejava a Cerdanyola, va viure els seus últims anys i va ser enterrat en aquesta població. I per això, de forma permanent, ja disposa d'una sala dedicada en aquest museu.

La maleta, amb les seves diapositives de vidre en format 85x100 mm, moltes acolorides a mà, s'exposa ara al museu de Cerdanyola en el marc d'una petita exposició dedicada a Buigas, que s'acompanya de diversos cartells de l'Exposició Universal del 1929 i altres elements. Les plaques reproduïxen fotografies de la Font Màgica, però també de la il·luminació i decoració de l'avinguda Maria Cristina, la plaça de l'Univers, el Palau Nacional i les escales d'accés i els pavellons. Excepte les fonts, la resta dels elements han desaparegut. Però l'interès de les plaques resideix també en el fet que apareixen imatges de les seves maquetes sobre altres projectes. Algunes imatges són inèdites, tot i que no existeix fins ara un estudi a fons de l'obra d'aquest mag de l'Art Déco català.

De les fantasies de Buigas potser la més espectacular era l'anomenada nau lluminosa, concebuda el mateix any 1929. Es tractava d'un vaixell que contenia un veritable parc d'atraccions a l'interior, amb sales de festa, teatres, restaurants, sales d'exposicions, però també amb una piscina i unes fonts a la coberta. Havia de ser una "exposició flotant" que salparia del port de Barcelona i seria

MUSEU D'ART DE CERDANYOLA

MUSEU D'ART DE CERDANYOLA

Projectes. Les idees de Buigas van quedar plasmades en plànols, però també en imatges acolorides. A l'esquerra, la piscina i les fonts de la coberta de la nau lluminosa, amb la seva maqueta a sota. Al costat d'aquestes línies, la plaça de l'Univers, a Montjuïc, al 1929

MUSEU D'ART DE CERDANYOLA

“una ambaixada del món hispànic”. Primer ho va negociar amb el Govern del general Berenguer i amb el rei Alfons XIII, després amb la República, que va declarar el projecte d'“interès nacional”. Més tard, Alejandro Lerroux, com a cap del govern, va venir a Barcelona per donar-li suport. I després del tall que suposa la guerra civil als càrrecs franquistes com el ministre Félix de Lequerica i els directors generals Joaquín Ruiz Giménez i Alfredo Sánchez Bella van tornar a avalar

El projecte de Buigas sobre una exposició flotant va fracassar i es va convertir en un llibre de ficció

l'obra. Però en aquells temps d'autarquia, la manca de recursos va forçar a abandonar la idea. Desenganyat, Buigas va escriure un llibre el 1951 titulat precisament *La nau lluminosa* on fabula amb el viatge d'aquell vaixell ja construït. Al pròleg explica les seves intencions: “Que la meua estimada nau lluminosa navegui sobre el paper ja que, per ara, no pot solcar les onades. Si no arriba a salpar mai, que, almenys, visqui en la ficció, entre les pàgines d'un llibre”.

Buigas va continuar somiant amb aquest i altres projectes, com per exemple l'anomenat “teatre integral” que Eugeni d'Ors havia anomenat el “Bayreuth de l'aiguallum”. Se sap també que el 1963 Buigas firma un contracte amb la Fundació March per aixecar-lo i que el seu propòsit era portar-lo a la Foixarda, a Montjuïc, però el projecte se'n va anar en orris i Buigas va quedar pràcticament arruïnat. A començaments dels 70 s'hi van tornar a interessar els germans Ribas, propietaris de la Scala, però l'incendi d'aquesta sala de festes el 1978 enterra definitivament el projecte.

Txema Romero, director del Museu d'Art de Cerdanyola, explica que s'ha fet un primer pas amb la restauració d'aquestes plaques, amb suport de la Diputació, però que ara està en contacte amb la Generalitat i el MNAC per poder realitzar un estudi en profunditat de l'obra de Buigas. ●

Maletes amb molta història

Quan Walter Benjamin es va suïcidar a Portbou el 1940, va desaparèixer amb ell la maleta que portava. Durant anys, la maleta de Portbou ha estat com una espècie de grial per als seus seguidors, ja que es creia que hi duïa el manuscrit de la seva última obra. No sembla que fos així, però aquella maleta és avui una metàfora de l'exili (el 20 de juliol a Arts Santa Mònica s'obre l'exposició *Les maletes de W. Benjamin. Dispositius migratoris*). Al Museu de l'Exili de la Jonquera s'exhibeix la maleta amb què va fugir el 1939 Miquel Santaló, rellevant pedagog de Girona que havia arribat a ser conseller i ministre de la República. Però probablement sigui “la maleta mexicana” de Robert Capa la més

cèlebre. Hi havia tres petites capses de cartró que van guardar durant set dècades els negatius de més de 3.000 fotos que Robert Capa, Gerda Taro i David Seymour van fer durant la Guerra Civil. La va abandonar a París, el 1939, quan va fugir davant l'avanzament nazi

i es va recuperar el 2007. Peripècies similars van seguir els negatius de dos fotògrafs espanyols: Francesc Boix i Agustí Centelles. Del primer es va conservar una maleta amb 536 negatius sobre el camp de Mauthausen que va arribar a mans de Montserrat Roig quan preparava *Els catalans als camps nazis*. Centelles va fugir a França el 1939 i es va emportar una maleta amb els negatius. El 1944, la va deixar oculta a França i la va recuperar després de la mort del dictador. Recentment els familiars de l'escriptor Joaquim Amat Piniella van cedir a Manresa una maleta amb documents literaris i personals inèdits. I ara apareix la maleta de Buigas.

MUSEU D'ART DE CERDANYOLA

museus i accessibilitat

dimarts, 4 de juliol de 2017

LA HISTÒRIA A LES TEVES MANS, LA MIRADA TÀCTIL A MONS OBSERVANS

La funció social del museu exigeix pensar noves formules per fidelitzar el públic que té i atreure i captar nous visitants i usuaris. En aquest context, uns dels grans reptes del segle XXI és entendre les institucions museístiques com a espais d'integració social que han de contribuir a les polítiques de promoció de l'educació i l'aprenentatge, eliminant barreres socials i econòmiques. Els museus a l'aire lliure no estan exempts d'aquests rols i han de ser especialment sensibles a l'hora d'abordar aquest tipus d'accés per tal d'evitar que determinats col·lectius se sentin exclosos.

La **Mirada Tàctil** parteix de la necessitat de fer intel·ligible el patrimoni a tota la ciutadania, el tacte esdevé la font més

universal de coneixement, allò que es pot tocar s'entén molt millor i resulta més atractiu per allò que comporta d'experiència personal directa i emotiva. En aquest context, el jaciment de Mons Observans a Can Tacó és paradigmàtic on podem tocar una maqueta interpretativa i el seu itinerari tàctil per abordar allò que podríem anomenar la història tàctil d'un assentament romà.

El jaciment va ser obert al públic el mes d'octubre de l'any 2012. Les obres d'adequació, dirigides per l'Estudi d'Arquitectura de Toni Gironès Saderra, van ser premiades a la XII Bienal Española de Arquitectura y Urbanismo 2013 dins la categoria Ciudad y Paisaje. El programa es va centrar en la construcció d'un conjunt de plataformes de gabions

Grup de treball de Museus i Accessibilitat

QUI SOM

Segueix-nos!

[Versión en castellano](#)

[Museos y accesibilidad](#)

Etiquetes

- [Discapacitat auditiva](#)
- [Discapacitat psíquica](#)
- [Discapacitat visual](#)
- [Diversitat funcional](#)
- [Esclerosi múltiple](#)
- [Inclusió social](#)
- [Memòria](#)
- [Recursos](#)
- [Salut mental](#)

Museu Marítim

[Cultures del Raval i gastronomia marítima](#)

[Passàvem l'estiu a la platja](#)

d'acer que recuperen la topografia original de l'assentament fent possible l'accés dels visitants als diversos àmbits que configuraven l'edificació romana. Les plataformes es reompliren amb terres del propi jaciment i amb graves de llicorella procedents d'una antiga pedrera de la mateixa muntanya. D'aquesta actuació en resulta una gran catifa de tonalitats ocres que emfatitza el component geològic del turó i, alhora, redibuixa i fa comprensibles visualment les estructures arqueològiques.

Les visites efectuades en el decurs dels primers quatre anys de funcionament de l'espai van permetre detectar una certa dificultat d'interpretació del conjunt. El visitant està poc acostumat a la interpretació d'espais reomplerts per imaginar i interpretar les estructures de planta. En aquest context, la maqueta interpretativa instal·lada a l'entrada del recinte arqueològic permet acotar i reduir la incertesa imaginativa i millorar la comprensió de l'espai arquitectònic generat, permet "llegir" allò que el jaciment havia estat en època romana i identificar més fàcilment els diferents espais o elements arquitectònics que el conformaven: la muralla, els edificis de serveis, la zona administrativa, els espais pensats per a seguretat i vigilància, els dissenyats com a zones d'emmagatzematge de les aigües, etc.

L'escenògraf Jon Berrondo Rekalde va ser l'encarregat de realitzar el projecte de maqueta a partir dels plànols i dibuixos interpretatius del jaciment i d'elaborar una primera versió en cartró a escala reduïda que va servir de model per la realització de la maqueta definitiva en ferro corten. L'execució es va dur a terme als tallers de la Forja del Vallès a Montmeló i va anar a càrrec dels ferrers Rafael Martínez Navarro i Gemma Casas Parera. Les tasques d'instal·lació van ser efectuades pels operaris de la Brigada d'Obres i Serveis de l'Ajuntament de Montmeló sota la supervisió del Museu de Montmeló i de l'Oficina de Patrimoni Cultural amb el finançament del programa de la Mirada Tàctil de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona.

En el mateix programa de La Mirada Tàctil, a través de la Federació de Sords de Catalunya (FESOCA), se han produït un conjunt de vídeos explicatius del jaciment especialment dirigit a persones amb discapacitat visual y auditiva. Els nous vídeos, que ja es poden visualitzar a través de YouTube, ofereixen continguts adaptats de la visita al jaciment, disposen d'àudio, llengua dels signes per a la comunitat sorda signant i subtitulat per la comunitat sorda oralista i es poden visualitzar a través de dispositius mòbils.

L'any 2017 es preveu complementar el recorregut amb la instal·lació d'algunes rèpliques manipulables dels principals elements arqueològics descoberts al jaciment.

Aquesta és una petita acció per fer del patrimoni un espai d'integració, sensible a les diversitats i compensar les desigualtats comunicatives.

Lluís Rius Font

Tècnic de Patrimoni Cultural

Montse Tenas

Directora del museu de Montmeló

[Visita comentada per a persones amb esclerosi múltiple](#)

[Visitant l'exposició Càmeres Submarines](#)

[Arrels de mar](#)

[Connectats al blau de l'autisme](#)

[Galeries de secà](#)

[Sessions Dj i d'Spoken words](#)

[Mirar i escoltar amb els dits](#)

CCCB

[Programa CCCB Alzheimer](#)

[Jornada alzheimer i avaluació](#)

[Soy cámara. La imatge salvatge](#)

[Avaluació Programa Alzheimer](#)

[L'activitat a Ramon Llull per a cecs](#)

MNAC

[Mapes audiovisuals de la ciutat](#)

[La veu i la mirada dels protagonistes](#)

[Com batega un museu](#)

[Experiència tàctil](#)

Museu Picasso

[Picasso en la memòria](#)

Museu Ciències Naturals

[Fent accessible Planeta VidaLa](#)

[Fundació Trinijove i el Museu Blau](#)

[Connectats al blau de l'autisme](#)

[Alimentació, ciència i salut mental](#)

[Activitats per a persones amb autisme](#)

Museu de Sant Boi

[Programa Hermes](#)

Al desembre es va fer una visita teatralitzada i traduïda al llenguatge de signes al jaciment amb diversos membres de la federació de sords de Catalunya

Mons Observans instal·la una rèplica de les pintures al jaciment

El públic pot contemplar 'in situ' com estaven decorades les estances nobles de l'assentament

Montmeló / Montornès

EL 9 NOU

El jaciment de Mons Observans, situat entre Montmeló i Montornès del Vallès, presenta des del desembre una rèplica a mida real de les pintures murals romanes de primer estil pompeïà que decoraven les estances nobles de l'assentament. D'aquesta manera, el públic que visita el jaciment pot contemplar *in situ* com estaven decorades les estances nobles de l'assentament.

La rèplica està col·locada a la mateixa estança on l'any

2003 es van descobrir els primers fragments de pintura mural del jaciment, els quals van portar, el 2008, a la seva declaració com a Bé Cultural d'Interès Nacional.

La peça ha estat realitzada per Josep Maria Dameson en fibra de vidre acrílica de gran resistència a la intempèrie. És una rèplica tàctil que pot ser manipulada per les persones amb discapacitat visual. Precisament, a principis de desembre es va celebrar una matinal de portes obertes amb motiu del Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat.

Es van fer activitats de descoberta del jaciment adreçades al col·lectiu de persones amb discapacitat auditiva.

L'assentament romà de Mons Observans disposa des de l'any 2016 d'un itinerari adaptat per a persones amb discapacitat visual i auditiva que va ser impulsat per la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona i el Museu Municipal de Montmeló amb la col·laboració de l'Ajuntament de Montmeló i de Montornès.

L'itinerari es pot seguir de forma autònoma gràcies a la

instal·lació de codis QR que permeten accedir als continguts de la visita a través de diversos vídeos adaptats en àudio per a tothom i en el llenguatge dels signes per a la comunitat sorda signant i subtitulats per la comunitat sorda oralista.

La rèplica ha estat finançada amb els ajuts de la Diputació de Barcelona (programes específics de foment de l'accessibilitat) i de la Generalitat de Catalunya (programa d'ajuts per la gestió del patrimoni arqueològic i paleontològic).